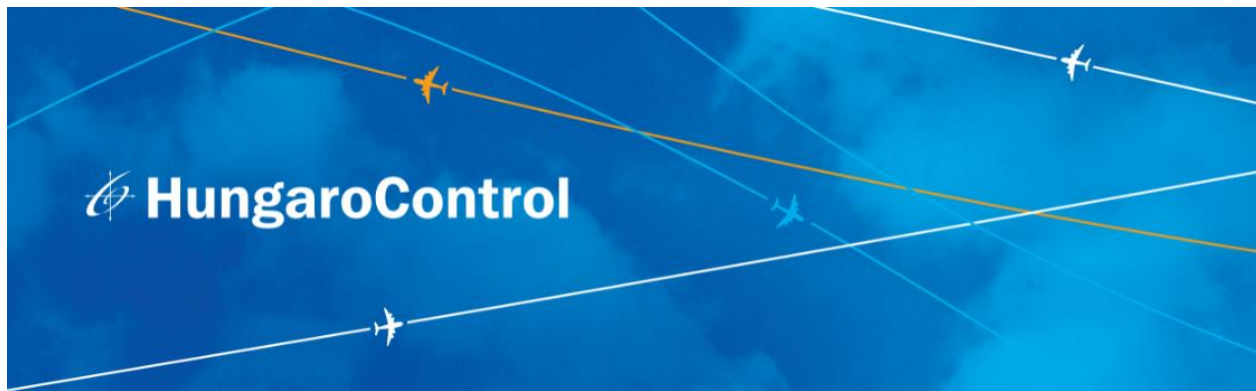

PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK

a 2021. december 31-én végződő évre

a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) szerint

TARTALOM

	Oldal
Független könyvvizsgálói jelentés	3 - 5
Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás	6
Átfogó jövedelemkimutatás	7
Kimutatás a saját tőke változásairól	8
Cash flow kimutatás	9
Kiegészítő megjegyzések a pénzügyi kimutatásokhoz	10 -78
1. Általános információ.....	10
1.1. Bemutató.....	10
1.2. Irányítás.....	10
2. Számviteli Politika.....	10
2.1. A beszámoló készítés alapja	10
2.2. Devizaátváltások	11
3. Jelentős számviteli becslések és feltételezések.....	11
4. Közzétett, de még nem hatályos standardok alkalmazása	11
5. Bevételek.....	13
6. Működési költség.....	20
6.1. Személyi jellegű ráfordítások összetétele	20
6.2. Anyagjellegű ráfordítások összetétele.....	21
7. Egyéb bevételek és ráfordítások.....	22
8. Pénzügyi eredmény	23
9. Befektetések közös vezetése vállalkozásokban.....	24
10. Adózás.....	27
11. Immateriális javak.....	32
12. Tárgyi eszközök.....	34
13. Készletek.....	38
14. Pénzügyi instrumentumok, tőke és pénzügyi kockázatkezelés	39
14.1. Egyéb hosszú lejáratú eszközök.....	43
14.2. Vevőkövetelések és egyéb forgóeszközök.....	44
14.3. Pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek, egyéb pénzügyi eszközök.....	47
14.4. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	49
14.5. Szállítói és egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	51
14.6. Fedezeti ügyletek.....	53
14.7. Pénzügyi kockázatkezelési politika	53
15. Céltartalékok.....	65
16. Munkavállalói juttatások.....	66
17. Kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók.....	70
18. Kötelezettségvállalások, függő kötelezettségek és követelések.....	74
19. Tőkekockázat kezelése.....	76
20. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás fordulónapja utáni lényeges események.....	77

Független Könyvvizsgálói Jelentés

A HungaroControl Zrt. részvényese részére

Vélemény

Elvégeztük a HungaroControl Zrt. (a „Társaság”) mellékelt 2021. évi pénzügyi kimutatásainak a könyvvizsgálatát, amely pénzügyi kimutatások a 2021. december 31-i fordulónapra elkészített pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásból - melyben az eszközök és források egyező végösszege 57.688.994 E Ft, a tárgyévi átfogó jövedelem 10.642.207 E Ft veszteség - , az ezen időponttal végződő évre vonatkozó átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásból, saját tőke változásainak kimutatásából, cash flow-k kimutatásából, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll.

Véleményünk szerint a pénzügyi kimutatások megbízható és valós képet adnak a Társaság 2021. december 31-én fennálló vagyoni helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő pénzügyi évre vonatkozó jövedelmi helyzetéről és cash flow-iról a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban - ahogyan azokat az EU befogadta - („EU IFRS-ek”) foglaltakkal összhangban.

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Nemzetközi Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgálónak a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

Függetlenek vagyunk a Társaságtól a vonatkozó, Magyarországon hatályos jogszabályokban és a Magyar Könyvvizsgálói Kamarának a könyvvizsgálói hivatás magatartási (etikai) szabályairól és a fegyelmi eljárásról szóló szabályzatában, valamint az ezekben nem rendezett kérdések tekintetében a Nemzetközi Etikai Standardok Testülete (IESBA) által kiadott „Nemzetközi Etikai Kódex Könyvvizsgálóknak (benne foglalva a Függetlenségre Vonatkozó Nemzetközi Standardok)”-ban (az IESBA Kódex-ben) foglaltak szerint, és megfelelünk az ugyanezen normákban szereplő további etikai előírásoknak is.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Egyéb ügyek és felhasználás korlátozása

A Társaság a Magyar Számviteli törvénynek megfelelő pénzügyi kimutatásokat is készített 2021. december 31-i fordulónapra vonatkozóan melyről a könyvvizsgáló jelentésünket 2022. április 28-án bocsátottuk ki.

A Társaság abból a célból készítette a pénzügyi kimutatásait, hogy megfeleljen az Európai Parlament és a Tanács 2004/550. (2004. március 10.) számú rendeletének. A könyvvizsgálói véleményünk kizárólag ezzel a céllal készült, és más célokra nem használható fel.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelőssége a pénzügyi kimutatásokért

A vezetés felelős a pénzügyi kimutatások elkészítéséért és a valós bemutatásáért a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokban foglaltakkal összhangban, valamint az olyan belső kontrollokért, amelyeket a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő, lényeges hibás állításoktól mentes pénzügyi kimutatások elkészítése.

A pénzügyi kimutatások elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Társaságnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közvéetegy a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel pénzügyi kimutatásokban való alkalmazásáért, azt az esetet kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Társaságot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor ezen kívül nem áll előtte más reális lehetőség.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Társaság pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgálónak a pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy a pénzügyi kimutatások egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott pénzügyi kimutatások alapján meghozott gazdasági döntéseit.

Egy, a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban elvégzésre kerülő könyvvizsgálatnak a részeként szakmai megítélést alkalmazunk, és szakmai szkepticizmust tartunk fenn a könyvvizsgálat egésze során. Emellett:

- ▶ Azonosítjuk és felbecsüljük a pénzügyi kimutatások akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálati eljárásokat alakítunk ki és hajtunk végre, valamint véleményünk megalapozásához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.
- ▶ Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Társaság belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.

- ▶ Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- ▶ Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Társaság vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívnunk a figyelmet a pénzügyi kimutatásokban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősíteniünk kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Társaság nem tudja a vállalkozást folytatni.
- ▶ Értékeljük a pénzügyi kimutatások átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, beleértve a kiegészítő mellékletben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy a pénzügyi kimutatásokban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.

Kommunikáljuk az irányítással megbízott személyek felé - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Társaság által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is.

Bartha Zsuzsanna Éva
Budapest, 2022. július 19.
Ernst & Young Kft.

Jelen könyvvizsgálói jelentést megfelelően aláírva, papír alapon is kibocsátottuk.

HUNGAROCONTROL
PÉNZÜGYI HELYZETRE VONATKOZÓ KIMUTATÁS
2021. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

Megnevezés	Kiegészítő megjegyzések	2021. december 31.	2020. december 31.
Immateriális javak	11	12 205 543	11 796 771
Tárgyi eszközök	12	26 090 250	27 210 945
Befektetések közös vezetésű vállalkozásokban	9	58 953	56 159
Befektetett pénzügyi eszközök	14.3	0	0
Hosszú lejáratú értékpapírok	14.3	2 448 962	2 188 528
Egyéb hosszú lejáratú eszközök	14.1	634 973	688 050
Halasztott adó követelések	10	782 358	560 151
Összes befektetett eszköz		42 221 039	42 500 604
Készletek	13	37 160	45 712
Vevőkövetelések	14.2	4 685 979	4 203 654
Egyéb forgóeszközök	14.2	3 489 129	2 773 373
Előre fizetett tárgyévi adók	10	62 300	232 480
Rövid lejáratú értékpapírok	14.3	0	7 635 614
Egyéb pénzügyi eszközök	14.3	313 553	4 299 943
Pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek	14.3	6 879 834	5 393 091
Összes forgóeszköz		15 467 955	24 583 867
ÖSSZES ESZKÖZ		57 688 994	67 084 471
Jegyzett tőke	1.1	20 201 600	20 201 600
Tartalékok		7 654 583	18 496 790
Résztvényesekre jutó saját tőke		27 856 183	38 698 390
Céltartalékok várható kötelezettségekre - hosszú távú	15	6 711	255 437
Hosszú távú munkavállalói juttatások	16	3 143 607	2 839 114
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	14.4	14 773 945	15 319 126
Halasztott adó kötelezettség	10	0	0
Összes hosszú lejáratú kötelezettség		17 924 263	18 413 677
Szállítói tartozások	14.5	2 558 662	2 934 167
Céltartalékok várható kötelezettségekre - rövid távú	15	729 174	0
Rövid távú munkavállalói juttatások	16	2 605 424	2 192 581
Fizetendő tárgyévi adók	10	0	0
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	14.5	6 015 288	4 845 656
Összes rövid lejáratú kötelezettség		11 908 548	9 972 404
ÖSSZES KÖTELEZETTSÉG		29 832 811	28 386 081
ÖSSZES TŐKE ÉS KÖTELEZETTSÉG		57 688 994	67 084 471

A kiegészítő megjegyzések a pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

HUNGAROCONTROL
ÁTFOGÓ JÖVEDELEMKIMUTATÁS
2021. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

Megnevezés	Kiegészítő megjegyzések	2021. év	2020. év
Légi navigációs szolgáltatás árbevétele	5	21 845 148	15 699 840
Egyéb tevékenység árbevétele		109 992	144 578
Összes árbevétel		21 955 140	15 844 418
Személyi jellegű ráfordítások	6.1	17 427 161	17 353 761
Anyagjellegű ráfordítások	6.2	8 418 865	9 310 262
Értékcsökkenés, amortizáció és értékvesztés	11, 12	6 254 584	5 523 793
Egyéb bevételek/ráfordítások (-)	7	672 756	176 567
Működési költség		31 427 854	32 011 249
ÜZLETI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE		-9 472 714	-16 166 831
Pénzügyi bevételek/ráfordítások (-)	8	-856 644	-1 020 804
Nyereség pénzügyi tevékenységből		-856 644	-1 020 804
Részesedés közös vezetése vállalkozások nyereségéből/veszteségéből	9	2 770	15 325
ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY		-10 326 588	-17 172 310
Eredményt terhelő adók	10	276 045	196 793
IDŐSZAK EREDMÉNYE		-10 602 633	-17 369 103
Résztvényesek részesedése az eredményből		-10 602 633	-17 369 103
EGYÉB ÁTFOGÓ JÖVEDELEM			
Eredménykimutatásba jövőben visszaforduló tételek			
Nyereség/veszteség (-) cash flow fedezeti ügyleteken	14.7	-39 574	63 008
Adóhatás		0	0
Eredménykimutatásba nem visszaforduló tételek			
Aktuáriusi nyereség/veszteség (-)		0	0
Adóhatás		0	0
Egyéb átfogó jövedelem, adóhatással		-39 574	63 008
ÁTFOGÓ JÖVEDELEM ÖSSZESEN		-10 642 207	-17 306 095
Résztvényesek részesedése az átfogó eredményből		-10 642 207	-17 306 095

A kiegészítő megjegyzések a pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

HUNGAROCONTROL
KIMUTATÁS A SAJÁTTŐKE VÁLTOZÁSÁIRÓL
2021. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

Megnevezés	Kiegészítő megjegyzések	Jegyzett tőke	Eredménytartalék*	Értékelési tartalék**	Tartalékok összesen	Összesen
Nyitó egyenleg 2020. január 1-én		20 201 600	36 711 771	91 114	36 802 885	57 004 485
Átváltási tartalék		0	0	0	0	0
Egyéb átfogó eredményben elszámolt tranzakciók	10,16,14.7	0	16 112	46 896	63 008	63 008
2020-as év eredménye		0	-17 369 103	0	-17 369 103	-17 369 103
Átfogó jövedelem összesen		0	-17 352 991	46 896	-17 306 095	-17 306 095
Osztalékok***			-1 000 000		-1 000 000	-1 000 000
Záró egyenleg 2020.12.31-én		20 201 600	18 358 780	138 010	18 496 790	38 698 390
Átváltási tartalék		0	0	0	0	0
Egyéb átfogó eredményben elszámolt tranzakciók	10,16,14.7	0	0	-39 574	-39 574	-39 574
2021-es év eredménye		0	-10 602 633	0	-10 602 633	-10 602 633
Átfogó jövedelem összesen		0	-10 602 633	-39 574	-10 642 207	-10 642 207
Osztalékok***			-200 000		-200 000	-200 000
Záró egyenleg 2021.12.31-én		20 201 600	7 556 147	98 436	7 654 583	27 856 183

* Az eredménytartalék az osztalékfizetések összegével csökkentett halmozott adózott nyereség (veszteség) összegét tartalmazza.

** A cash-flow fedezeti ügyletek hatékony részére eső valós érték változás az egyéb átfogó eredménykimutatás részét képező fedezeti tartalékban került elszámolásra. Az ügylet zárásakor az egyéb átfogó eredményben kimutatott valós érték változás átvezetésre került az eredménykimutatás megfelelő sorába.

*** Az egy részvényre jutó osztalék összege 2021-ben 990 HUF (2020-ban 4 950 HUF).

A kiegészítő megjegyzések a pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

HUNGAROCONTROL
CASH FLOW KIMUTATÁS
2021. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

Megnevezés	Kiegészítő megjegyzések	2021. év	2020. év
ÜZLETI TEVÉKENYSÉG			
Adózás előtti eredmény		-10 326 588	-17 172 310
Értékcsökkenés és amortizáció	11,12	6 241 027	5 503 164
Tárgyi eszközök, immateriális javak eladásának eredménye nyereség (-) /veszteség	11,12	-32 603	-538
Tárgyi eszközök selejtezése, értékvesztése, térítés nélküli átadása /átvétele, kapott támogatás	11,12	-106 203	49 347
Rövid lejáratú és kísértékű lízing költsége	6.2	11 795	17 954
Készletek selejtezése, értékvesztése	13	7 426	12 413
Céltartalékok csökkenése (-)/növekedése	15	480 448	200 186
Kamatbevételek	14.3,14.6	-169 335	-111 435
Követelésre elszámolt értékvesztés növekedése	14.2	-52 152	94 291
Közös vezetésű vállalatok eredményéből való részesedés nyereség (-) /veszteség	9	-2 770	-15 325
Nem realizált árfolyamkülönbségek nyereség(-)/veszteség	14.7	-32 440	59 840
Nyereség (-)/veszteség egyéb nem pénzmozgással járó tranzakciókból	14.3,14.6	52 768	-728 823
Összesen adózás előtti eredményt módosító tételek		6 397 961	5 081 074
Működő tőke változásai			
Vevők és egyéb követelések csökkenése/növekedése(-)	14.2	-959 779	1 794 723
Készletek csökkenése/növekedése(-)	13	970	4 913
Szállítók, hosszú lejáratú kötelezettségek és egyéb kötelezettségek növekedése/csökkenése(-)	14.5	2 625 952	1 691 432
Fizetett nyereségadó	10	-438 073	-652 285
Összesen működő tőke változásai		1 229 070	2 838 783
Üzleti tevékenységből származó nettó cash-flow		-2 699 557	-9 252 453
BEFEKTETÉSI TEVÉKENYSÉG			
Tárgyi eszközök, immateriális javak beszerzése	11,12	-5 902 800	-7 673 572
Tárgyi eszközök, immateriális javak eladásából származó bevétel	7	319 863	756
Befektetett pénzügyi eszközök megszerzésére fordított (-)/eladásából származó pénzeszköz (+)	14.3	11 392 360	19 356 397
Kapott osztalék	9	0	24 500
Kapott kamatok és kamatjellegű bevételek	14.3,14.6	177 807	116 166
Befektetési tevékenységre felhasznált nettó cash-flow		5 987 230	11 824 247
PÉNZÜGYI TEVÉKENYSÉG			
Lízing tőke törlesztés		-725 335	-612 274
Fizetett kamatok	8,14.4	-1 077 077	-1 120 479
Fizetett osztalék	14.5	0	0
Pénzügyi tevékenységre felhasznált nettó cash-flow		-1 802 412	-1 732 753
Pénz és pénzeszköz egyenértékesek növekedése/csökkenése(-)		1 485 261	839 041
Pénz és pénzeszköz egyenértékesek év elején		5 393 091	4 541 604
Árfolyamváltozás hatása a külföldi pénznemben tartott egyenlegekre		1 482	12 446
Pénz és pénzeszköz egyenértékesek év végén	14.3	6 879 834	5 393 091

A kiegészítő megjegyzések a pénzügyi kimutatások szerves részét képezik.

1. Általános információ

1.1. Bemutató

A HungaroControl Magyar Légitforgalmi Szolgálat Zrt. a magyar légtérben légitforgalmi szolgáltatások nyújtására és a légitforgalmi szakszemélyzet képzésére jogszabályban kijelölt szervezet. Az Észak-Atlanti Tanács felkérésére, a Magyar Állam megbízásában a HungaroControl Zrt. Koszovó magas légtérében is ellát meghatározott légitforgalmi irányítási feladatokat. Mint integrált légitforgalmi szolgáltató, küldetése a biztonságos és megbízható léginavigációs szolgáltatás hatékony, környezettudatos, ügyfélközpontú és elfogulatlan módon történő biztosítása a kijelölt légterekben: Magyarország légtérében, illetve a Koszovó feletti magas légtérben az átrepülő forgalom tekintetében, valamint a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtérén terminálirányítás esetében. A Társaság kötelezően ellátandó tevékenységeit a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény tartalmazza.

A HungaroControl Magyar Légitforgalmi Szolgálat Zrt. (a 'Társaság' vagy 'HungaroControl') alapítása 2006. november 22-én történt. A Társaság jegyzett tőkéje (jávahagyott és teljesen befizetett) 20.201.600 ezer HUF, amely 20.200 darab "A" jelű, 1.000.000 HUF névértékű és 16 darab "B" jelű, 100.000 HUF névértékű részvényből áll. A HungaroControl cégjegyzék száma: Cg. 01-10-045570. A Társaság székhelye: H-1185 Budapest, Iglo u. 33-35., Magyarország. Honlapja: www.hungarocontrol.hu.

1.2. Irányítás

A HungaroControl 100%-ban a Nemzeti Védelmi Ipari Innovációs Zrt. tulajdonában van. A Nemzeti Védelmi Ipari Innovációs Zrt. a Magyar Állam közvetlen tulajdonában van, így a HungaroControl Zrt.-ben a Magyar Államnak közvetett tulajdonlása valósul meg.

A Társaságot az Igazgatóság irányítja.

A Társaság tevékenységét hat tagú Felügyelőbizottság felügyeli, a Testület tagjai közül négyen tulajdonosi, ketten pedig munkavállalói képviselők.

2. Számviteli Politika

E szakasz ismerteti a beszámoló elkészítésének alapjait és az alkalmazott számviteli politikát. A terüleetspecifikus számviteli politikák, kritikus becslések és megítélések a vonatkozó magyarázatokban kerülnek bemutatásra.

2.1. A beszámoló készítés alapja

A Társaság beszámolója az Európai Unió (EU) által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal (továbbiakban 'IFRS') és a Standard Értelmezési Bizottság értelmezéseivel (továbbiakban 'IFRIC') összhangban készült.

A beszámoló a bekerülési értéken történő értékelés és a vállalkozás folytatásának elvével összhangban készült. A beszámoló ezer forintban (HUF) kerül bemutatásra, mivel a forint a Társaság elsődleges működési környezetének pénzneme. Minden értéket a legközelebbi ezer forintra kerekítünk, kivéve, ha azt másképp jelezzük.

2.2. Devizaátváltások

Funkcionális pénznem és a beszámolás pénzneme:

A beszámolóban az adatok az elsődleges működési környezet pénznemében ('funkcionális pénznem') szerepelnek, amely a Magyar Forint (HUF). Az adatok ezer HUF-ban kerekítve szerepelnek.

Tranzakciók és egyenlegek:

A külföldi devizában történt ügyletek a tranzakció vagy az értékelés napján érvényes árfolyamon kerülnek átszámításra a funkcionális pénznemre. Az ilyen tranzakciók elszámolásakor keletkező, illetve a devizában nyilvántartott pénzügyi eszközök és kötelezettségek év végén esedékes átértékeléséből származó árfolyamvesztés és árfolyamnyereség az eredménykimutatásban kerül elszámolásra.

3. Jelentős számveteli becslések és feltételezések

A becsléseket és feltételezéseket múltbeli tapasztalatok és egyéb tényezők, így az adott körülmények között észszerűnek gondolt jövőbeli eseményekkel kapcsolatos várakozások alapján folyamatosan értékeljük. Az IFRS-ekkel összhangban lévő beszámoló készítése szükségessé teszi, hogy a menedzsment olyan becsléseket végezzen és jövőre vonatkozó feltételezésekkel éljen, amelyek hatással vannak a számveteli politikára és az eszközök, kötelezettségek, bevételek és költségek bemutatott értékére. Ezen feltételezések a megfelelő magyarázatokban részletesen kifejtésre kerülnek. A tényleges eredmények ezektől a becslésektől eltérhetnek.

4. Közzétett, de még nem hatályos standardok alkalmazása

A beszámoló jóváhagyásának időpontjában a következő, az Európai Unióban még nem hatályos standardok és értelmezések, illetve azok módosításai kerültek kibocsátásra. A Társaság ezeket a standardokat és értelmezéseket, illetve ezek módosításait attól az időponttól tervezi alkalmazni, amikortól azok hatályossá válnak.

- Az IFRS 17 Biztosítási szerződések standard módosításai: Az IFRS 17 és IFRS 9 kezdeti alkalmazása – Összehasonlító információk – Hatályba lépés: 2023. január 1. A standardnak nem lesz hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- Az IAS 12 Nyereségadó standard módosításai: Egyetlen ügyletből származó eszközökhöz és kötelezettségekhez kapcsolódó halasztott adó – Hatályba lépés: 2023. január 1. A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IAS 1 'Pénzügyi kimutatások prezentálása' módosítás: a kötelezettségek hosszú és rövid lejáratú besorolásával kapcsolatos pontosítás – Hatályba lépés: 2023. január 1. A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.

Az alábbi standardok, módosítások és értelmezések kerültek befogadásra az Európai Unióban:

- IAS 1 Pénzügyi kimutatások prezentálása és az IFRS Gyakorlati alkalmazások 2. módosításai: Számvetési politika közzététele – Hatályba lépés: 2023. január 1. - A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.

- IAS 8 'Számvetési politika, a számvetési becslések változásai és hibák': Számvetési becslés fogalmának módosítása – Hatályba lépés: 2023. január 1. A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IFRS 17 'Biztosítási szerződések' – Hatályba lépés: 2023. január 1. A standardnak nem lesz hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IFRS 16 'Lízingek' : COVID-19-hez kapcsolódó bérleti engedmények – Hatályba lépés: 2021. április 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira vonatkozóan nincs hatása,
- IFRS 3 'Üzleti kombinációk' – Keretelvekre történő hivatkozások miatti módosítás – Hatályba lépés: 2022. január 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira vonatkozó hatása nem meghatározható.
- IAS 16 'Ingatlanok, gépek és berendezések' módosítás: Használatba vétel előtt felmerülő bevételek elszámolása – Hatályba lépés: 2022. január 1. A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IAS 37 'Céltartalékok, függő kötelezettségek és függő követelések' módosítás: Hátrányos szerződések kapcsán elszámolható költségek – Hatályba lépés: 2022. január 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira vonatkozó hatása nem meghatározható.
- IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 és IFRS 16 módosításai a Kamatláb viszonyítási reform 2. szakasza alapján – Hatályba lépés: 2021. január 1. A módosításnak a Társaság pénzügyi kimutatásaira nincs hatása.
- IFRS 4 'Biztosítási szerződések'-kel kapcsolatban az IFRS 9 kötelező alkalmazása – Hatályba lépés: 2021. január 1. A standardnak nincs hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.
- IFRS standardok évközi javításai 2018-2020: IFRS 1 'A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok első alkalmazása', IFRS 9 'Pénzügyi instrumentumok' és IAS 41 'Mezőgazdaság' módosításai – Hatályba lépés: 2022. január 1. A módosításnak várhatóan nem lesz jelentős hatása a Társaság pénzügyi kimutatásaira.

5. Bevételek

Számviteli politika:

Vevőszereződésekből származó bevételek:

A Társaság az IFRS 15 standard követelményei alapján számolja el bevételeit.

Az IFRS 15 standarddal összhangban bevételnek minősül minden jövedelem, amely a Társaság szokásos tevékenységéből származik. A vevő szerződésekből származó bevételek a standard ötlépéses modellje szerint kerülnek elszámolásra:

1. Szerződés beazonosítása
2. Teljesítési kötelek azonosítása
3. Ügyleti ár meghatározása
4. Ügyleti ár teljesítési kötelekhez allokálása
5. Árbevétel megjelenítése

A Társaság akkor jeleníti meg az árbevételt, amikor az ígért szolgáltatás (vagy áru) vevőnek való átadásával kielégíti a teljesítési kötelek. A szolgáltatás (vagy áru) akkor minősül átadottnak, amikor a vevő ellenőrzést szerez az átadott szolgáltatás (vagy áru) felett. A Társaság meghatározza minden teljesítési kötelekre vonatkozóan, hogy az folyamatosan (időszak alatt) vagy konkrét időpontban kerül kielégítésre.

Az IFRS 15 alkalmazása legfőképpen az alábbi elszámolásokat érinti.

Felmentett repülések elszámolása:

A 'Felmentett repülések költségtérítései' a 'Léginavigációs szolgáltatásból származó bevételek' között kerülnek bemutatásra, mert a Társaság által nyújtott léginavigációs szolgáltatás igénybe vevői a légtérhasználók, függetlenül attól, hogy ezen szolgáltatások díját a meghatározott Minisztériumok térítik meg. 2021-ben 'Felmentett repülések költségtérítései' címen 589.524 ezer HUF került bemutatásra a Légitforgalmi irányítás árbevétele soron. A Követelként megjelenített összegek továbbra is az Egyéb forgóeszközök és az Egyéb hosszú lejáratú eszközök között kerülnek bemutatásra a 14.1 és 14.2 kiegészítő megjegyzésekben részletezett módon. A Felmentett repülésekből származó árbevétel befolyása megközelítőleg két éven belül történik, így ennek összegében diszkont ráta alkalmazásával kiigazításra kerül a kapcsolódó finanszírozási komponens.

Vagyonkezelésbe vett ingatlanon végzett beruházások értékesítésének elszámolása:

A vagyonkezelésbe vett eszközökön végzett beruházásokat a Társaság jogszabályi előírások alapján értékesíti a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő részére, azok így az állami vagyon részévé válnak. Az ilyen módon elszámolt összeg az IFRS 15 alapján nem tartozik a Társaság szokásos tevékenységei közé, így nem minősül árbevételnek.

Bemutatósi követelményeket nem teljesítő bevételek:

Amennyiben a szerződéskötéskor nem valószínű, hogy a Társaság be fogja szedni az ellenértéket, amelyre az áruk, vagy a szolgáltatások vevőknek való átadásáért jogosult, akkor nem számolható el bevétel. A Társaság rendelkezik olyan szolgáltatási szerződésekkel, melyek alapján az árbevétel nem mutatható ki, ezáltal értékvesztés elszámolás sem történik.

Léginavigációs szolgáltatásból származó bevételek:

A számlázott, illetve a megszolgált léginavigációs szolgáltatás árbevételét a Társaság a költségtervekben szereplő költségek és a tervezett éves forgalom alapján forintban meghatározott egységdíjakon számolja el, a tényleges fizető szolgáltatási egységeket figyelembe véve.

A légiforgalmi díjakat a szolgáltatási egységek száma határozza meg, ami függ a repülőgép maximális engedélyezett felszállótömegétől, illetve átrepülő forgalom irányítása esetén a távolsági faktortól.

A Társaság léginavigációs szolgáltatásainak három fő üzletága az átrepülő gépeknek nyújtott ('En Route') navigációs szolgáltatás a magyar magas légtérben, terminál navigációs szolgáltatások a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér közelkörzetében ('terminál'), illetve az átrepülő gépeknek nyújtott ('En Route') navigációs szolgáltatás a koszovói magas légtérben. A 2015. üzleti évtől mind a magyar légtér átrepülő forgalmának irányítása, mind a terminálirányítás a teljesítmény-tervezés keretein belül működik. 2015. üzleti évtől már csak a Koszovó feletti irányítás költségeinek elszámolása történik a teljes költségmegtérítési rendszeren belül.

Az En Route (magyar magas légtér) és terminál üzletágakban a teljesítmény tervezési rendszer keretein belül az egységdíjak meghatározására úgynevezett referencia periódusokat állapítottak meg (5 éves időtávval), amelyekre az adott referencia periódusban várható költségeken és forgalmon alapuló teljesítménytervet kell benyújtani. Az így készített terveket alkalmazza a Társaság az éves egységdíjak számításának alapjául, az így kalkulált egységdíjak alapján határozza meg az árbevételt. A teljesítményrendszer a költség- és forgalmi kockázat egy részét a léginavigációs szolgáltatókra terheli. A forgalmi kockázatból, inflációs korrekcióból, nem kontrollálható költségekből adódó módosítások nincsenek azonnali hatással a Társaság árbevételére, mivel ezek a differenciák a légtérfelhasználók felé a későbbi repülési években kiterhelt egységdíjakban érvényesítendőek.

A 317/2019 EU Rendelet alapján, a 2020-2024 között hatályban lévő harmadik referencia periódusban az En Route és terminálirányítás kapcsán a forgalmi kockázatot a Társaság a forgalmi kockázatmegosztási mechanizmuson keresztül közösen viseli a légtérhasználókkal. A COVID-19 világjárvány miatt kihirdetett 1627/2020 EU Rendelet értelmében 2021. október 1-jéig új teljesítménytervet kellett benyújtani a 2020-2024-es időszakra. Ennek a teljesítménytervnek a felülvizsgált, 2022. februárban leadott változatában a 2020-2021-es forgalom már tény, ezért 2020-ban és 2021-ben nem kell forgalmi kockázattal számolni.

A koszovó üzletágban, teljes költségmegtérítési rendszerben a megállapított egységdíjak a tervezett forgalmon és szolgáltatás ellátásához szükséges tervezett költségeken alapulnak. A forgalom tényleges alakulása, illetve a tényleges költségek nagysága a tervezettől eltérhetnek; az így keletkező különbözetelek egy kiigazító mechanizmuson keresztül kiegyenlítésre kerülnek. Fő szabály szerint az n. év alul- vagy felülfinanszírozása az n+2. év díjkalkulációja során kerül elszámolásra. A koszovói irányítás a közös Szerbia-Montenegró-KFOR En Route díjszabási zóna keretein belül működik. A szolgáltatásnyújtás bevételeinek és költségeinek elszámolása a közös Szerbia-Montenegró-KFOR költségalapon keresztül történik, az EUROCONTROL útvonal-használati díjak fizetésre vonatkozó elveivel összhangban.

Áruk értékesítése:

Az áruk értékesítéséből származó bevétel elszámolására akkor kerül sor, amikor az áruk tulajdonlásával kapcsolatos lényeges kockázatok és hasznok a vevőre átszállnak, vagyis rendszerint az áruk átadásakor.

Az árbevétel szolgáltatás csoportonként:

adatok ezer HUF-ban

Árbevétel	2021. év	2020. év
Árbevétel légi navigációs szolgáltatásból - en route	17 754 111	12 896 633
Árbevétel légi navigációs szolgáltatásból - terminal	2 946 033	2 466 305
Árbevétel légi navigációs szolgáltatásból - Koszovó	1 246 905	619 771
Cash-flow fedezeti ügyletek árbevétel korrekciós hatása	-101 901	-282 869
Árbevétel léginavigációs szolgáltatásból összesen	21 845 148	15 699 840
Egyéb árbevétel export tevékenységből	58 849	62 135
Egyéb árbevétel bel földi értékesítésből	51 143	82 443
Egyéb árbevétel összesen	109 992	144 578
Árbevétel összesen	21 955 140	15 844 418

Az árbevétel változásának elemzése:

A léginavigációs szolgáltatások költségei a teljesítményrendszer keretében kerülnek elszámolásra.

A teljesítményrendszer keretében „referencia-időszakok” kerülnek megállapításra 5 éves időtávval a várható egységdíjak és a vonatkozó költségek meghatározásához.

A Társaság ezt veszi alapul az éves egységdíj számítása során, amely díjakon keresztül a bevételek realizálódnak.

A tényleges forgalom és költségek azonban minden évben eltérnek a tervezettektől, amelyek - a teljesítményrendszer szabályai szerint - alul- vagy felülfinanszírozást eredményeznek. Ezen eltérések egy kiigazítási mechanizmus során rendeződnek. Főszabályként az n. év alul- vagy felülfinanszírozása az n+2. időszakra vonatkozó díj számítása során kerül figyelembe vételre.

Ugyanakkor a COVID-19 világjárványról szóló 1627/2020 EU Rendelet értelmében 2021. október 1-ig új teljesítménytervet kellett benyújtani a 2020–2024 közötti időszakra vonatkozóan. Ez a rendelet továbbá azt is előírja, hogy a 2020 és 2021 időszakokban felmerült legjelentősebb eltéréseket nem az n+2. időszakban kell figyelembe venni, hanem egyenlően kell felosztani legalább 5 évre 2023-tól kezdődően.

2021-2020. évi árbevétel változásának elemzése:

A 2021. évi bevétel összege 21.955.140 ezer HUF, míg 2020-ban 15.844.418 ezer HUF volt.

A 2021 és 2020 közötti árbevétel-eltérés a következő fő elemekből származik:

adatok ezer HUF-ban

Árbevétel változása	
2021. évi árbevétel	21 955 140
n-2. évi alacsonyabb felülfinanszírozás bevételnövekedést eredményezett 2021-ben	2 204 036
Az alkalmazott egységdíj magasabb meghatározott költsége bevételnövekedést eredményezett 2021-ben	5 282 052
A magasabb egységköltség alap a forgalom javulása ellenére nagyobb elmaradó bevételt okozott 2021-ben, amit részben 2023-2027 között érvényesítünk	-1 147 923
Egyéb	-227 443
2020. évi árbevétel	15 844 418

A 2021. évi bevétel 2020. évi szinthez képesti emelkedése a következő főbb okokra vezethető vissza:

- 2.204.036 ezer HUF összegben az adott évben érvényesítendő felülfinanszírozás különbsége, amely a 2020. évi bevételt 10.799.843 ezer HUF-al, míg a 2021. évi bevételt csak 8.595.807 ezer HUF-al mérsékelte (a fent említett kiigazítási mechanizmus szerint).
- 5.282.052 ezer HUF összegben az alkalmazott egységdíj, így a bevétel alapjául szolgáló meghatározott költségek szintjének eltérése, amely 2020-ban 51.599.622 ezer HUF volt, míg 2021-ben már 56.881.674 ezer HUF.
- -1.147.923 ezer HUF összegben az adott évre tervezett, de a forgalom visszaesése miatt be nem folyó bevétel eltérése. Ez az összeg a 2020. évben 24.928.689 ezer HUF volt, míg 2021-ben annak ellenére, hogy a forgalom visszarendeződése nagyobb arányú volt, a magasabb egységdíj alap miatt mégis magasabb lett, 26.076.612 ezer HUF. Mivel az elfogadásra javasolt teljesítményterv az alkalmazott egységdíjak alapjául szolgáló meghatározott költségnél alacsonyabb költségtervet tartalmaz, a későbbi években érvényesíthető alulfinanszírozás a 2021-ben a légtérhasználók által nem fedezett költségek után csak a teljesítménytervben szereplő értékre fog vonatkozni. Figyelembe kell venni, hogy ez a jelentős összegű, főként forgalomvisszaesés miatt képződő 2021. évi alulfinanszírozás tárgyévben nem számolható el bevételként az IFRS elszámolás alapján. Az ily módon nem fedezett, indokolt költségek elszámolása és bevételként történő kimutatása a későbbi évek egységdíjain keresztül történik az alábbiak szerint:
 - 220.492 ezer HUF 2023-ban a szerb-montenegrói-KFOR egységdíjban, a 2021. évi KFOR költség és forgalom eltérés miatt
 - 6.680.526 ezer HUF az en-route és terminál egységdíjakban a 2023-2027 időszak alatt (évente 1.336.105 ezer HUF összegben).

Árbevétel léginavigációs szolgáltatásból:

Az árbevétel 99,5%-a a Társaság fő tevékenységi körének számító léginavigációs szolgáltatás nyújtásából származott 2021-ben (2020-ban 99,1%).

A 2021. évi léginavigációs szolgáltatás nyújtásból származó árbevétel 81%-a a Magyarország feletti magas légtérben történő átrepülő (En Route) forgalom irányításából származik (2020-ban 81%), 13%-a Liszt Ferenc nemzetközi repülőtérén történő terminálirányításból (2020-ban 15%), míg 6%-ban a Koszovó feletti magas légtér átrepülő forgalom irányításának köszönhető (2020-ban 4%).

A Társaság a léginavigációs szolgáltatás nyújtásakor a teljesítési kötelemét folyamatosan teljesíti, így a bevételt is folyamatosan jeleníti meg. Az árbevétel értékét módosítja a bevételek devizás árfolyamkockázatának fedezetére kötött cash flow fedezeti ügyletek árfolyamkülönbsége.

A léginavigációs szolgáltatásokból származó – adott repülési hónapra vonatkozó – árbevétel több mint 90%-a átlagosan a repülési hónapot követő második hónap utolsó felében kerül elszámolásra az EUROCONTROL Központi Útvonaldíj Irodája (CRCO) menedzselésével.

Légiforgalom alakulása

Magyarország 2021. évi összforgalma jelentősen elmaradt a 2019. évi rekordévtől, ami a COVID-19 pandémia okozta utazási korlátozások miatt következett be. Mivel 2019 volt az utolsó év, amit nem érintett a pandémia, ezt egyfajta referencia-évnak is tekintjük, ezért a kimutatásainkban a naturáliákat nemcsak az előző év, hanem a referencia-év szintjéhez is viszonyítjuk. A saját ATM rendszerünkől kinyert adataink alapján 2021-ben a HungaroControl ATS szolgálata a magyar (ellenőrzött és nem ellenőrzött) légtérben összesen 538 689 légijárművet kezeltek, ez a 2019-es forgalom 57%-át adja. A 2021 évi forgalom 27%-os növekedést jelentett az előző évhez képest.

A CRCO adatai szerint az ellenőrzött légtérben 507 653 volt a mozgásszám, ebből 453 005 az átrepülő és 54 648 a terminál mozgásszám. Az érték a 2019-es 56%-a, ami 2020-hoz képest 30%-os forgalom-bővülést jelent. Mivel a bevételeinket a CRCO adatai alapján könyveljük, a további elemzésekben a CRCO adatokat mutatjuk be.

A 2021. év forgalmának alakulását alapvetően meghatározta a kialakult világjárvány és annak hatása a légiközlekedési iparra. Az év első 5 hónapjának forgalma még az Európa szerte széles körben bevezetett utazási korlátozások jegyében telt el, aztán az átoltottság jelentős emelkedésének köszönhetően 2021 nyarán kedvező irányba mozdult el a légiforgalom, és ez a visszarendeződési trend – a korábbi években is tapasztalt szezonális visszaesést nem számítva –, ha kisebb mértékben is, de az ősszel is folytatódott. Igen jelentős volt a különbség az év első és második feléve között. Az év első öt hónapjában tapasztalt stagnálást követően a nyári hónapokban megindult forgalom-emelkedés eredményeként júliusban a 2019-es forgalom 69%-a, majd augusztusban már a 2019-es átrepülő forgalom 76%-a állt vissza. A legnagyobb arányú visszaépülést december hónapban regisztráltuk, amikor az átrepülő forgalom elérte a 2019-es 77%-ot.

Hasonló folyamatok zajlottak le 2021 folyamán a Budapest Liszt Ferenc repülőtér forgalmának tekintetében is, azzal a különbséggel, hogy a téli menetrend október végi bevezetésével a repülőtér érkező/induló forgalma nem torpant meg hanem tovább növekedett. A legjelentősebb hazai nemzetközi repülőtérén még nagyobb volt a forgalmi visszarendeződés arányában a különbség a két félév között. Június végéig csupán a 2019-es szint 24%-a tért vissza, ám a második félévben már a forgalom 62%-a

közlekedett újra. A 2021-ben kezelt összesen 55 ezer érkező/induló járat gyakorlatilag az 1980-as évek végének szintjére vetette vissza legjelentősebb nemzetközi repülőtérünk forgalmát.

A NATO és a magyar állam közötti megállapodás értelmében a Koszovó feletti magaslégtérben (KFOR szektor) az átrepülő polgári légiforgalom irányítását 2014 óta a HungaroControl végzi. A COVID-19 járvány miatti forgalom visszaesés természetesen a KFOR szektor forgalmában is érezhető volt, főleg az év első felében. Júliustól aztán hatalmas fordulat állt be a forgalomban, a nyári szezonban a forgalom visszarendeződése ebben a légtérben volt a legnagyobb mértékű és elérte a 90%-ot.

Éves szinten a kezelt gépek száma (95 098) a 2017-es év szintjére esett vissza, ez a forgalom 49,4%-kal magasabb az előző évinél. A forgalmi visszarendeződés itt gyorsabb volt, mint a magyar en-route-ban, itt a 2021-es forgalom a 2019-es 66,7%-a volt (2021. októberében például a forgalom nagysága 8%-kal meghaladta 2019. októberit).

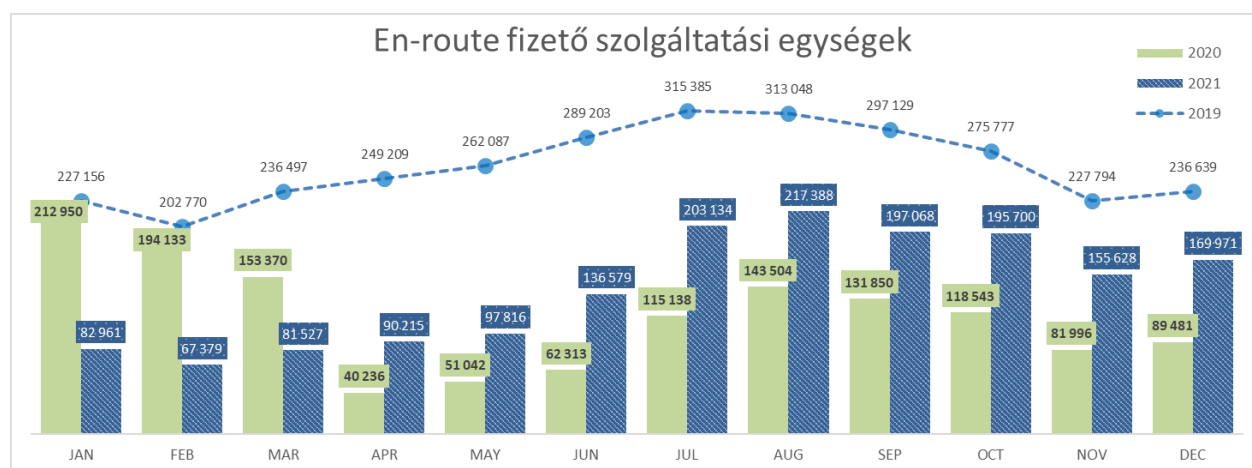
Szolgáltatási egységek alakulása

A HungaroControl Zrt. bevételeit (útvonaldíj, közelségi díj) csak közvetetten alakítja a mozgásszám. A bevételeket közvetlenül alakító mutatószám, az úgynevezett szolgáltatási egység (service unit – SU). Értéke a terminál forgalomban a légi jármű maximális engedélyezett felszállótömegének, az átrepülő forgalomban pedig a jármű maximális engedélyezett felszállótömegének, illetve a tényleges belépési és kilépési pontok közötti távolságnak a függvénye.

En Route szolgáltatási egységek alakulása

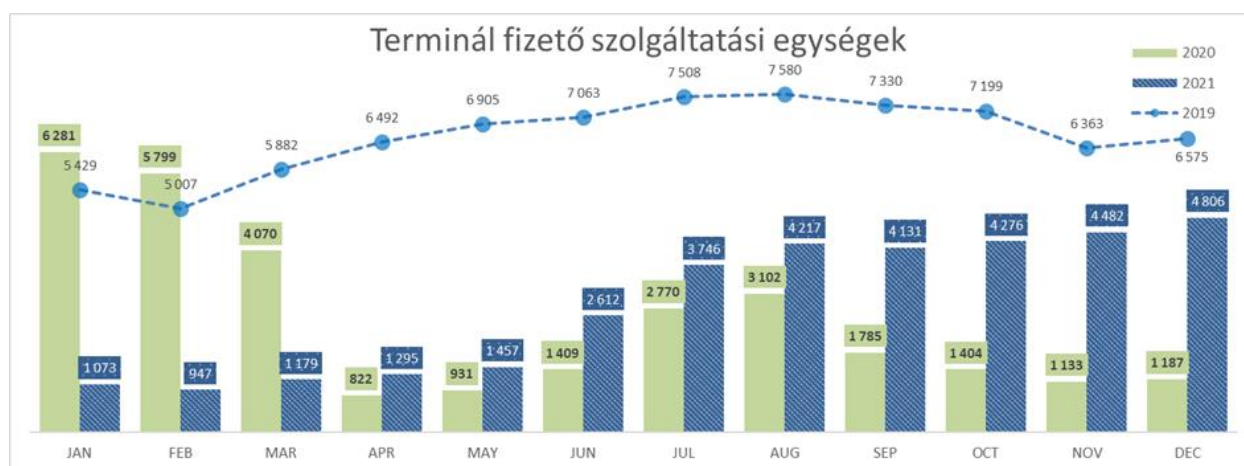
2021-ben a totál en-route szolgáltatási egységszám az előző évinél 21%-kal magasabb volt, de a 2019-esnek még mindig csak 55%-a, ami a mozgásszámoknál leírtak következménye. 2021-ben a totál en-route szolgáltatási egységek száma az en-route üzletágban 1 726 646 volt, amelyből 31 280 egység (2%) tartozott a felmentett kategóriába.

A bevétel alapját képező en-route fizető szolgáltatási egységek száma 1 695 366 SU volt. Ez a forgalom a 2019-es 54%-a, ami 22%-os növekedést jelent 2020-hoz képest.

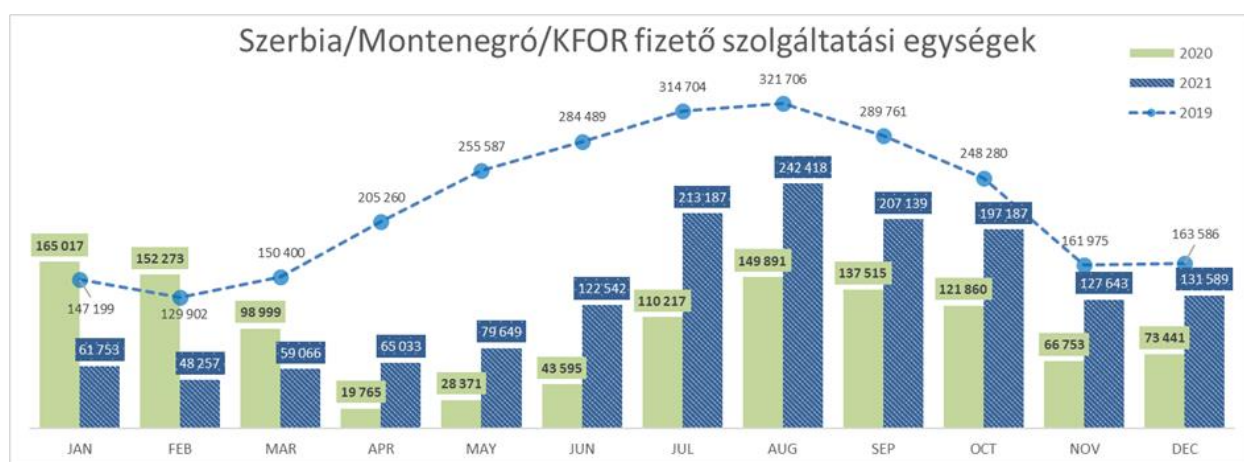
Terminál szolgáltatási egységek alakulása

2021-ben a terminál szolgáltatási egységszám az előző évinél 12%-kal volt magasabb, de a 2019-esnek még mindig csak 44%-a, ami a mozgásszámoknál leírtak következménye. 2021-ben a szolgáltatási egységek száma a terminál üzletágban 34 804 volt, amelyből 583 egység (1,7%) tartozott a felmentett kategóriába. A bevétel alapját képző fizető terminál szolgáltatási egységek száma 34 221 SU volt. Ez a forgalom a 2019-es 43%-a, ami 12%-os növekedést jelent 2020-hoz képest.

Koszovói árbevétel szolgáltatási egységek alakulása

A Koszovó feletti magaslégtérben nyújtott szolgáltatás pénzügyi elszámolása a Szerbiával, illetve Montenegróval alkotott közös díjzóna alapján történik. Emiatt a koszovói üzletág esetében, a szolgáltatási egységszámok elemzése során a teljes díjzóna forgalmát kell vizsgálni. A teljes díjzóna fizető szolgáltatási egységben kifejezett forgalma a 2019. évi forgalomnak a 58%-a volt, ez 2020-hoz képest 33%-os növekedést jelent.

Cash flow fedezeti ügyletek árbevétel módosító hatása:

A Társaság devizában denominált, léginavigációs szolgáltatás nyújtásából származó árbevételének nagy része cash flow fedezeti ügyletekkel fedezett. A devizában történő cash flow-k fedezésére használt deviza fedezeti ügyletek tőkében elszámolt valós értékének hatékony részét a vevőkövetelés Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásba kerülésekor a Társaság az árbevételben számolja el a fedezett vevőkön keletkező árfolyam-nyereségekkel/veszteségekkel együtt.

Az árbevételben kimutatott, tőkéből átvezetett valós érték különbözet 2021-ben 101 901 ezer HUF veszteség. 2020-ban 282.869 ezer HUF veszteség volt.

További információt a cash flow fedezeti ügyletekről a 14.6-os és 14.7 b) kiegészítő megjegyzések tartalmaznak.

A Társaságnak nincs megszűnő tevékenysége, minden árbevétel folytatódó tevékenységből származik.

6. Működési költség

Számviteli politika:

Amennyiben külön standard nem szabályozza, a működési költségek adott időpontban vagy adott időszak alatt kerülnek elszámolásra. Ha egy adott tranzakció egy konkrét IFRS hatáskörébe tartozik, akkor annak a standardnak megfelelően kerül számviteli elszámolásra.

Az alábbiakban a működési költségek fajtánként kerülnek bemutatásra.

6.1. Személyi jellegű ráfordítások összetétele

adatok ezer HUF-ban

Személyi jellegű ráfordítások	2021. év	2020. év
Bérek és fizetések	13 560 330	13 452 336
Bérfárulékok	2 345 235	2 601 394
Egyéb személyi jellegű költségek	1 272 463	1 358 448
Tárgyévi ráfordítások nyugdíjprogramból és egyéb hosszú távú munkavállalói hozzájárulásból*	249 133	-58 417
Személyi jellegű ráfordítások összesen	17 427 161	17 353 761

* További információt a 16-os kiegészítő megjegyzés tartalmaz.

A HungaroControl alkalmazotti létszáma – záró értékek:

Munkavállalói létszám	2021. év	2020. év
Légi forgalmi szolgáltatás nyújtásban közvetlenül részt vevő területek	352	363
Navigációs és kommunikációs, valamint radar területek	35	35
Meteorológiai szolgáltató terület	18	22
Műszaki fejlesztési területek	103	103
Támogató területek*	256	276
Munkavállalói záró létszám	764	799

* Támogató területek: az IT, a jogi, pénzügyi és HR, védelmi és biztonsági, üzletfejlesztési, compliance és belső ellenőrzés területek.

A Társaság átlagos alkalmazotti létszáma 2021-ben 743,9 fő volt (2020-ban: 766,9 fő).

6.2. Anyagjellegű ráfordítások összetétele

adatok ezer HUF-ban

Anyagjellegű ráfordítások	2021. év	2020. év
Villamosenergia díja	274 740	290 176
Egyéb anyagok	118 620	134 002
Anyagköltség	393 360	424 178
Eurocontrol hozzájárulás	1 581 905	1 376 346
Szoftver éves rendszeres és alkalmi frissítés, karbantartás	1 152 950	964 402
Felölsségbiztosítások	1 124 296	1 081 345
Egyéb költségek	1 056 240	755 753
Hatósági díjak	608 319	611 816
Javítás, karbantartás	597 353	541 621
Online szolgáltatás, adatátvitel	592 598	600 749
Munka - Tűz és Vagyonvédelmi, valamint őrző-védő szolgáltatás	375 874	365 810
Szakértői, pályázati díj, üzletviteli tanácsadás	274 292	361 738
Belföldi képzés, továbbképzés költségei	199 863	943 516
Hirdetés, reklám, propaganda, marketing költségek	183 697	495 281
Szennyvíz-, hulladékkezelés	147 901	127 824
Külföldi utazás kiküldetés	34 619	40 447
Meteorológiai szolgáltatás költségei	23 754	531 927
Ingatlanokbérleti díjai, kölcsönzési díjai	21 099	33 905
Tárgyi eszközök bérleti díjai, kölcsönzési díjai	18 395	14 167
Vagyonkezelte eszközök bérleti díja*	16 751	16 751
Nem tárgyi eszközt érintő kölcsönzési díjak	15 599	22 686
Igénybe vett és egyéb szolgáltatások	8 025 505	8 886 084
Ebből: Rövid futamidejű lízingekhez kötődő költségek	116	11 092
Ebből: Kisértékű eszközök lízingjeihez kötődő költségek (kivéve rövid futamidejű lízingek)	11 679	6 862
Anyagjellegű ráfordítások összesen	8 418 865	9 310 262

* 2007 szeptemberében a Társaság az állami vagyon kezeléséért felelős hatósággal (Kincstári Vagyon Igazgatóság, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. jogelődje) vagyonkezelési megállapodást kötött. A megállapodás értelmében a Társaság vagyonkezelési jogot szerzett állami tulajdonban lévő földterületek, épületek, berendezések valamint azok kapcsolódó vagyoni értékű jogai felett. A Társaság az állami tulajdonban álló ingatlanokra vonatkozó vagyonkezelési szerződést az IFRS 16 standard alapján használati jog eszközként és lízing kötelezettségként jeleníti meg. Az ezen a soron bemutatott ráfordítás összege nem köthető használati jog eszközhöz. A lízing díj az eszközüérték alapján kerül meghatározásra.

Bérleti díjakra, lízingekre vonatkozó számveteli politika:

A Társaság az IFRS 16 'Lízingek' standard előírásai alapján a bérleti szerződéseit a rövid futamidejű lízingek és a mögöttes kisértékű eszközökhöz kapcsolódó lízingek kivételével (megjelenítési kivételek) a pénzügyi kimutatásaiban használati jog eszközként és lízing kötelezettségként jeleníti meg.

A megjelenítési kivételek esetén (12 hónapnál nem hosszabb futamidejű lízingek, kisértékű mögöttes eszközre vonatkozó lízingek) a felmerült lízingdíjak a futamidő alatt lineáris vagy más szisztematikus módszerrel kerülnek elszámolásra a ráfordítások terhére.

7. Egyéb bevételek és ráfordítások

Számviteli politika:

Állami támogatások:

Az állami támogatások valós értéken kerülnek elszámolásra, ha megfelelően bizonyított, hogy a Társaság megkapja a támogatást, és valamennyi kapcsolódó követelménynek megfelel. A **működési célú**, költségek ellentételezésére kapott állami támogatást azon időszakokra kell szisztematikusan elszámolni, amelyekben azok a költségek merültek fel, amelyeket kompenzálni hivatott. A **fejlesztési célú**, eszközökhöz kapcsolódó állami támogatást a Társaság a bruttó elszámolás módszerét alkalmazva halasztott bevételként mutatja ki, és az eszköz élettartama alatt az értéksökkenési leírással arányos részletekben oldja fel és számolja el bevételként.

adatok ezer HUF-ban

Egyéb bevételek és ráfordítások	2021. év	2020. év
Fejlesztési célú, eszközökhöz kapcsolódó támogatások	593 442	181 328
Működési célú, költségterítéshez kapcsolódó támogatások	160 130	242 729
Egyéb elszámolt bevétel tételek	81 387	131 078
Követelések visszaírt értékvesztése*	52 152	0
Késedelmes fizetések kamata és egyéb díjai	28 366	17 439
Elengedett kötelezettségek	0	55
Egyéb bevételek összesen	915 477	572 629
Adott támogatások, szponzoráció	168 279	187 960
Építményadó	52 431	52 431
Egyéb elszámolt ráfordítások	14 541	16 860
Minisztériumok elszámolt költségterítése	7 470	44 520
Követelések elszámolt értékvesztése*	0	90 735
Behajthatatlan követelések leírt értéke	0	3 556
Egyéb ráfordítások összesen	242 721	396 062
Összesen bevétel / ráfordítás (-)	672 756	176 567

* A követelésekre elszámolt értékvesztés egyenlegének részleteit a 14.2-es megjegyzés mutatja be.

A Társaság rendelkezik mind fejlesztési célú, eszközbeszerzésekre kapott támogatásokkal, mind működési célú, költségek ellentételezésére kapott támogatásokkal. Működési célú támogatások nyújtására jellemzően a SESAR (Single European Sky ATM Research) program keretében megvalósított tevékenységek esetében kerül sor. A támogatásokkal kapcsolatban bővebb információ a <https://www.hungarocontrol.hu/eu-tamogatások> oldalon található.

Az Unmanned Traffic Management (továbbiakban: UTM) esetében mind állami, mind EU-s támogatásokat elnyert a Társaság. A megítélt állami támogatás összege 120 mFt. (pilóta nélküli légi járművek használatát támogató honlap és mobilalkalmazás fejlesztése). Az UTM uniós támogatások részletei a fenti linken találhatóak, a támogatások célja a vezető nélküli légi járművek légiforgalmi irányításával kapcsolatos szolgáltatások (pl. regisztráció, azonosítás, virtuális földrajzi határ meghatározás, dinamikus légtér-gazdálkodás, repülésjövőahagyás, stb.) demonstrációja illetve validációja, új eljárások és eszközök kifejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ATC számára, hogy az IFR RPAS-t teljes körűen integrálják a légi közlekedéssel, illetve az UTM adatok cseréjének egységes SWIM platformon keresztül történő bemutatása és validálása. A fejlesztett honlap elérhetősége: <https://mydronspace.hu>.

Az alábbi táblázat a még le nem zárt támogatásokkal kapcsolatos, Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban megjelenő egyenlegeket tartalmazza. Ez az összeg azon költségek ellentételezésére kapott támogatások felmerült ráfordításaival arányos összegére elszámolt bevételt tartalmazza, amelyek esetében a Társaság bizonyítani tudja, hogy teljesíteni fogja a támogatáshoz kapcsolódó feltételeket és valószínű, hogy a támogatást meg fogja kapni. Ezen bevételek egyrészt a kapott előfinanszírozás terhére, másrészt egyéb rövid lejáratú követeléseként kerülnek a Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban elszámolásra.

adatok ezer HUF-ban

Le nem zárt támogatások egyenlegei	2021. december 31.	2020. december 31.
Egyéb követeléseként elhatárolt bevétel egyenlege	439 621	58 746
Előfinanszírozásként kapott támogatás egyenlege (kötelezettség)	696 566	1 080 825

Az alábbi táblázat a már lezárt, fejlesztési célú, eszközbeszerzésekre kapott támogatások Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban megjelenő egyenlegeit, az azokban bekövetkező mozgásokat, valamint az egyes üzleti években azok bevételeként elszámolt részét foglalja össze:

adatok ezer HUF-ban

Támogatások mozgásai	2021. év	2020. év
Egyenlegek január 1-én	799 030	980 358
Tárgyévben újonnan bemutatott támogatások elszámolt összege	1 433 360	0
Halasztott bevételek feloldása	-593 442	-181 328
Egyenlegek december 31-én	1 638 948	799 030
Éven belüli rész	345 482	164 056
Éven túli rész	1 293 466	634 974

8. Pénzügyi eredmény

Számviteli politika:

A Társaság az IFRS előírásoknak megfelelően nettó módon mutatja be a pénzügyi bevételek és pénzügyi ráfordítások hatásait. A pénzügyi eredményben kerül elszámolásra egyrészt a pénzügyi instrumentumok értékelése során keletkező nyeresége és vesztesége, valamint a monetáris eszközök ártértékelésének hatásai.

Kamatbevétel:

A bevétel elszámolására a kamat keletkezésekor kerül sor az effektív kamatláb módszerével. A kamatbevétel az eredménykimutatásban a pénzügyi eredményben kerül bemutatásra.

Egyéb pénzügyi bevételek és ráfordítások:

A pénzügyi instrumentumokkal valamint a lízinggel kapcsolatos számviteli politikákat 14-es megjegyzés alatt mutatjuk be. A hosszú távú munkavállalói kötelezettségekre vonatkozóan a 16-os megjegyzés tartalmaz részleteket.

adatok ezer HUF-ban

Pénzügyi eredmény	2021. év (+) nyereség (-) veszteség	2020. év (+) nyereség (-) veszteség
Realizált árfolyam különbségek	121 465	344 248
Lekötött betéteken és állampapírokon realizált kamat és árfolyamkülönbözet	105 178	166 868
Eredményki mutatóssal szemben, pénzügyi eredményben elszámolt kamatok (kapott swappontok)*	74 587	54 531
Devizás tételek év végi ártérítelésének eredménye	25 299	-139 382
Lízing kötelezettségek elszámolt kamata***	-1 077 077	-1 120 479
Cash flow-fedezeti ügyletek pénzügyi eredményben megjelenített nem hatékony része (-) veszteség/ (+) nyereség*	-78 996	-329 266
Valószínűség-fedezeti ügyletek pénzügyi eredményben elszámolt nem hatékony része (-) veszteség/ (+) nyereség*	-21 927	2 651
Hosszú távú munkavállalói kötelezettségek diszkont lebontása miatti kamat elszámolás**	-4 365	0
Egyéb tételek diszkont lebontása miatti kamat elszámolás	-808	25
Pénzügyi tevékenység eredménye	-856 644	-1 020 804

* A fedezeti ügyleteket a 14.6-os és 14.7 b) megjegyzés alatt mutatjuk be.

**A hosszú távú munkavállalói kötelezettségeket a 16-os megjegyzés alatt mutatjuk be.

*** A lízing kötelezettséggel kapcsolatos információkat a 14.4 megjegyzés alatt mutatjuk be.

9. Befektetések közös vezetésű vállalkozásokban

Számviteli politika:

A Társaság a közös vezetésű vállalatokban lévő érdekeltségeit a tőke módszer alkalmazásával értékeli. A tőke módszer alapján a közös vezetésű vállalkozásokban meglévő befektetés a közös vezetésű vállalkozás nettó eszközértékének megszerzést követő, a Társaságra jutó változásával növelt bekerülési értéken kerül kimutatásra. A közös vezetésű vállalkozásokban levő befektetések értékvesztésre utaló objektív bizonyítékok beazonosítása céljából felülvizsgálatra kerülnek. Amennyiben van ilyen bizonyíték, meghatározásra kerül a befektetés realizálható értéke és az elszámolandó értékvesztés. A korábbi években elszámolt veszteségek okának mérlegelése alapján kerül meghatározásra, hogy azok visszafordításra kerülhetnek-e.

A beszámoló a HungaroControl és közös vezetésű vállalatainak, az Entry Point Central Kft-nek (EPC Kft.) és a FABCE Aviation Services, Ltd-nek (FABCE, Ltd.) tőke módszerrel számított adatait tartalmazza.

HUNGAROCNTRCCL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

Az EPC Kft. légiforgalmi irányítói képzési feladatok ellátására jött létre. Az EPC Kft. Magyarországon bejegyzett társaság, könyveit Magyar Forintban vezeti. Az EPC Kft-t a svéd Entry Point North AB és a HungaroControl Zrt. közösen irányítják, a jegyzett tőkének pedig 51%-ával, illetve 49%-ával rendelkeznek. A főbb, irányítást befolyásoló politikák meghozatalához a tagok egyhangú döntése szükséges. Kivételt képez az ügyvezető igazgató megválasztása, ahol a HungaroControlnak elsőbbségi joga van. Mindezek alapján így az EPC Kft. közös vezetésű vállalként került besorolásra és éves beszámolója tőke módszerrel kerül bemutatásra. Az alábbi tábla az EPC Kft. adatait mutatja be:

Közös vezetésű vállalat	Alapítás dátuma	Jegyzett tőke (ezer HUF)	Tulajdonosi hányad
Entry Point Central Kft.	2011. május 26.	3 000	HungaroControl 49%

A FABCE Aviation Services, Ltd-t a Közép-európai Funkcionális Légtérblokk (FABCE) tagjai, az osztrák, cseh, horvát, magyar, szlovák és szlovén ANSP-k közös részvétellel alapították. A Társaság a FABCE Program végrehajtásának támogatásáért és a régió közös légiközlekedési projektjeinek menedzseléséért felelős. A FABCE, Ltd-t a tagok közösen irányítják. Szlovéniában bejegyzett társaság, könyveit EUR-ban vezeti az IFRS-ek szerint. Az alábbi tábla a FABCE Aviation Services, Ltd. adatait mutatja be:

Közös vezetésű vállalat	Alapítás dátuma	Jegyzett tőke (EUR-ban)	Tulajdonosi hányad
FABCE Aviation Services, Ltd.	2014. október 17.	36 000	HungaroControl 16,67%

Az év végi egyenlegek alakulása a következő:

adatok ezer HUF-ban			
Részesedések	EPC Kft.	FABCE, Ltd.	Összesen
Érték 2020. január 1.	63 470	1 656	65 126
2020. évi eredményből való részesedés	15 325	0	15 325
Kapott osztalék	-24 500	0	-24 500
Egyéb korrekció	0	208	208
Érték 2020. december 31.	54 295	1 864	56 159
2021. évi eredményből való részesedés	2 749	22	2 771
Kapott osztalék	0	0	0
Egyéb korrekció	0	23	23
Érték 2021. december 31.	57 044	1 909	58 953

EPC Kft-ben lévő részesedés bemutatása

Az EPC Kft. eszközei, forrásai, illetve bevételei, ráfordításai, valamint a Társaság ezen tételekből való részesedése 2021. december 31-én, illetve 2020. december 31-én az alábbiak szerint alakultak:

adatok ezer HUF-ban

EPC Kft. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatása	2021. december 31.	2020. december 31.
Befektetett eszközök	217	708
Forgóeszközök	129 301	170 758
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
Rövid lejáratú kötelezettségek	13 102	60 659
Tőke	116 416	110 807

adatok ezer HUF-ban

EPC Kft. Átfogó jövedelem kimutatása	2021. év	2020. év
Értékesítés árbevétele	67 385	862 036
Operatív költségek	62 413	840 874
Pénzügyi eredmény	988	13 410
Adózás előtti eredmény	5 960	34 572
Adófizetési kötelezettség	351	3 296
Tárgyévi eredmény	5 609	31 276

adatok ezer HUF-ban

A Társaság részesedése az EPC Kft. eredményéből	
Előző évek eredménye	358 427
2021. évi eredmény	5 609
Kumulált eredmény összesen	364 035
Részesedés a realizált profitból (49%)	178 377
Részesedés re elszámolt értékvesztés	0
Részesedés a kumulált eredményből összesen	178 377
Kapott osztalék	-127 704
Részesedés bekerülési értéke	6 370
Befektetés értéke a beszámolási időszak végén	57 044

A befektetés bekerülési értéke szerzéskor 6.370 ezer HUF volt – ami a Társaság fenti kumulált eredményből való részesedésével együtt 57.043 ezer HUF befektetési értéket eredményezett 2021 végén (2020-ban 54.295 ezer HUF). A 2021-es pénzügyi évben, az eredménykimutatás Részesedés a közös vezetésű vállalkozások nyereségéből/veszteségéből során kimutatott nyereség az EPC Kft. részesedés tekintetében 2.748 ezer HUF (2020-ban 15.325 ezer HUF). 2021-ben az EPC Kft.-től a Társaság nem kapott osztalékot (2020-ban 24.500 ezer HUF, amely csökkentette a Társaság részesedés értékét az EPC Kft-ben).

Az EPC Kft.-nek nem voltak függő kötelezettségei, illetve befektetési kötelezettségvállalásai a bemutatott beszámolási időszakok egyikének fordulónapján sem.

FABCE Aviation Services, Ltd.-ben lévő részesedés bemutatása

A Társaság másik közös vezetésű vállalata, a FABCE Aviation Services, Ltd, amelynek teljes jegyzett tőkéje 36.000 EUR.

adatok ezer HUF-ban

FABCE Aviation Services, Ltd. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatása	2021. december 31.	2020. december 31.
Befektetett eszközök	184	381
Forgóeszközök	79 807	103 724
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0
Rövid lejáratú kötelezettségek	46 735	71 330
Tőke	33 256	32 775

adatok ezer HUF-ban

FABCE Aviation Services, Ltd. Átfogó jövedelem kimutatása	2021. év	2020. év
Értékesítés árbevétele	176 023	218 232
Egyéb bevétel	-1	1 369
Operatív költségek	175 842	219 570
Pénzügyi eredmény	-36	6
Adózás előtti eredmény	144	37
Adófizetési kötelezettség	15	36
Tárgyévi eredmény	129	1

adatok ezer HUF-ban

A Társaság részesedése a FABCE Aviation Services, Ltd. eredményéből	
Előző évek eredménye	-1 962
2021. évi eredmény	129
Kumulált eredmény összesen	-1 833
Részesedés a realizált profitból (16,67%)	-306
Részesedés re elszámolt értékvesztés	0
Részesedés a kumulált eredményből összesen	-306
Részesedés bekerülési értéke	1 835
Átértékelés hatása	380
Befektetés értéke a beszámolási időszak végén	1 909

10. Adózás

Számviteli politika:

A Társaság a következő adókat sorolja a társasági jövedelemadó kategóriába: társasági adó, helyi iparüzési adó és innovációs járulék.

A társasági adó és innovációs járulék a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak fizetendő, a helyi iparüzési adót az illetékes helyi önkormányzatoknak kell megfizetni. A társasági adó alapja az adózó társaság számviteli nyereségének adóalap-csökkentő és adóalap-növelő tételeivel korrigált adózás előtti eredménye. A helyi

iparűzési adó és innovációs járulék alapja az adózó társaság nettó árbevétele, csökkentve az anyagköltséggel, eladott áruk beszerzési értékével és közvetített szolgáltatások költségével.

A Társaság a halasztott adót a 'kötelezettség módszert' alkalmazva az eszközök és kötelezettségek beszámolóban szereplő könyv szerinti értéke és a társasági adózás céljából megállapított értéke között fennálló átmeneti különbségekre képezi. Halasztott adót nem számol el abban az esetben, ha egy eszközt vagy kötelezettséget először ismer el a könyvekben egy olyan - nem akvizíciós - tranzakció keretében, amely nincs hatással sem a számviteli, sem az adózandó eredményre.

A Társaság a halasztott adó összegét olyan, a Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás fordulónapján hatályos adókulcsok alkalmazásával számítja, amelyek várhatóan érvényesek lesznek a halasztott adókövetelés érvényesítése, illetve a halasztott adókötelezettség rendezése időpontjában.

A Társaság a halasztott és effektív adót az eredménykimutatással szemben számolja el, kivéve, ha közvetlenül a tőkében elszámolandó tételekhez kapcsolódnak; ebben az esetben az adótétel is ott kerül elszámolásra.

Halasztott adókövetelés elszámolására olyan mértékben kerül sor, amilyen mértékben valószínűsíthető, hogy a jövőben lesz olyan adóköteles nyereség (vagy visszaforduló halasztott adókötelezettség), amellyel szemben a halasztott adókövetelés érvényesíthető. A halasztott adókövetelés értéke minden év végén felülvizsgálatra kerül, és azon mértékig kerül csökkentésre, melyen az eszköz megtérülése várható.

A Társaság halasztott adót számol el a közös vezetésű vállalatban levő részesedés 'átmeneti különbségeire' is. Kivételt képeznek azok az esetek, amikor a Társaság kontrollálja az átmeneti különbségek visszafordulásának idejét, és nem várható az átmeneti különbség visszafordulása belátható időn belül.

A halasztott adó eszközök és kötelezettségek nettósítására akkor kerül sor, ha jogilag megengedett az adókövetelések adókötelezettségekkel szembeni ellentételezése, valamint a követelések és kötelezettségek ugyanazon adóhatóság által meghatározott jövedelemadóhoz kapcsolódnak, és a Társaság nettó értéken kívánja rendezni adókövetelését és adókötelezettségét.

Jelentős számviteli becslések:

Komplex adószabályozások, adójogszabály változások értelmezésével, illetve jövőbeni adóköteles nyereségek időzítésével és összegével kapcsolatban létezhetnek bizonytalanságok. Az ilyen feltételezésekkel kapcsolatos jövőbeni változások a már elszámolt adózásból származó bevételek és ráfordítások jövőbeni módosítását tehetik szükségessé.

Követelések és kötelezettségek jövedelemadókból:

Az egyes adónemek az év végén fennálló követelések vagy kötelezettségek a következők szerint alakultak:

adatok ezer HUF-ban

Jövedelem adók	2021. december 31.	2020. december 31.
Társasági adó	6 050	116 562
Helyi iparűzésiadó	51 652	101 219
Innovációs hozzájárulás	4 598	14 699
Követelés jövedelemadókból összesen	62 300	232 480
Innovációs hozzájárulás	0	0
Kötelezettség jövedelemadókból összesen	0	0

Adóráfordítás:

A tárgyévi és halasztott adóráfordítások az alábbi egyenlegeket eredményezték:

adatok ezer HUF-ban

Adóráfordítás	2021. év	2020. év
Tényleges adó	498 778	353 696
Előző évekkkel kapcsolatos módosítások	-526	3 272
Halasztott adó	-222 207	-160 175
Nyereségadó ráfordítás összesen	276 045	196 793

A nyereségadó effektív mértéke a törvényileg előírt nyereségadó mértékétől a következő tételek miatt tér el:

adatok ezer HUF-ban

Nyereségadó effektív mértéke	2021. év	2020. év
Adózás előtti eredmény	-10 326 588	-17 172 310
Eredményre jutó, standard rátával számított adó (9%)	-928 881	-1 548 560
Egyéb nyereségadók hatása társasági adó hatással korrigálva	452 959	327 615
Nyereségadók összesen	-475 922	-1 220 945
Negatív adóalapra jutó fel nem vett halasztott adó követelés	719 692	1 401 425
Meg nem forduló eltérések	33 893	12 821
Előző évek módosításainak adóhatása	-526	3 272
Egyéb adóhatás	-1 092	220
Nyereségadó költség effektív adóráttával	276 045	196 793
Effektív adókulcs	-3%	-1%

Az effektív adókulcs alakulását jelentősen befolyásolja a - bruttó fedezet alapján számított - helyi iparűzési adó és az innovációs járulék ráfordítás.

Halasztott adó követelés és kötelezettség:

A Társaság által elszámolt főbb halasztott adó követelések és kötelezettségek, illetve azok mozgásai a jelen, illetve ezt megelőző beszámolási időszakokban a következők:

adatok ezer HUF-ban

Adószabályok és IFRS szerinti számviteli kezelés különbségéből adódó különbségek	Egyenleg 2021. december 31.	Bevétel/ (ráfordítás) tőkével szemben	Bevétel/ (ráfordítás) eredmény- kimutatással szemben	Egyenleg 2020. december 31.
Adó szabályok szerinti gyorsabb értékcsökkenési leírás	-149 077	0	51 426	-200 503
Értékpapírok értékelési különbözete	-163	0	-149	-14
Adóalapban nem szereplő céltartalékok	575 484	0	112 004	463 480
Adóalapban nem szereplő értékvesztések	92 913	0	23 954	68 959
Diszkontálásból eredő eltérések a könyv szerinti és adóalapban szereplő eszközértékek között	2 978	0	2 602	376
Befejezetlen beruházások között szereplő eszközök értékelési különbözete	3 949	0	-547	4 496
Vagyonkezelte eszközökkel kapcsolatos eltérések	258 951	0	44 805	214 146
Egyéb lízingként bemutatott használati jog eszközök	10 426	0	-16	10 442
Bevételként ki mutatott állami támogatások, melyek a következő pénzügyi években kerülnek az adóalapban ki mutatóra	-13 103	0	-11 872	-1 231
Halasztott adókötelezettségek (-)/ adókövetelések (+) összesen	782 358	0	222 207	560 151

amounts in thHUF

Adószabályok és IFRS szerinti számviteli kezelés különbségéből adódó különbségek	Egyenleg 2020. december 31.	Bevétel/ (ráfordítás) tőkével szemben	Bevétel/ (ráfordítás) eredmény- kimutatással szemben	Egyenleg 2019. december 31.
Adó szabályok szerinti gyorsabb értékcsökkenési leírás	-200 503	0	48 065	-248 568
Értékpapírok értékelési különbözete	-14	0	-12	-2
Adóalapban nem szereplő céltartalékok	463 480	0	37 914	425 566
Adóalapban nem szereplő értékvesztések	68 959	0	17 212	51 747
Diszkontálásból eredő eltérések a könyv szerinti és adóalapban szereplő eszközértékek között	376	0	374	2
Befejezetlen beruházások között szereplő eszközök értékelési különbözete	4 496	0	547	3 949
Vagyonkezeléssel eszközökkel kapcsolatos eltérések	214 146	0	44 568	169 578
Egyéb lízingként bemutatott használati jog eszközök	10 442	0	8 916	1 526
Bevételként ki mutatott állami támogatások, melyek a következő pénzügyi években kerülnek az adóalapban ki mutatóra	-1 231	0	2 591	-3 822
Halasztott adókötelezettségek (-)/ adókövetelések (+) összesen	560 151	0	160 175	399 976

A halasztott adókövetelések és kötelezettségek egymással szemben kerültek elszámolásra, mivel a Társaságnak jogilag lehetősége van adóköveteléseit és adókötelezettségeit egymással szembeni ellentételezéssel rendezni, illetve ugyanazon adóhatóság (NAV) által meghatározott, ugyanazon Társaság jövedelemadójához kapcsolódnak.

A fizetendő társasági adó mértéke Magyarországon 9%. A halasztott adó számításához használt társasági adó mérték a következő évek becsült adóalapja és adófizetési kötelezettsége alapján került meghatározásra.

A helyi iparüzési adó és innovációs járulék elismert költségként jelentkeznek a társasági adóalap szempontjából. Nem keletkeztek átmeneti különbségek ezen adók kapcsán, így nincsen hatásuk a meghatározott halasztott adó egyenlegekre, illetve a halasztott adó rátákra. A helyi iparüzési adó kulcsa az adóalapra vetítve (bruttó nyereség) 2% , míg az innovációs járulék ugyanarra az adóalapra vetítve 0,3% mértékű.

A halasztott adók 2021-re és 2020-ra 9%-os jövedelemadó rátával kerültek meghatározásra.

A fenti egyenlegből 295.905 ezer HUF halasztott adó követelés visszafordulása egy éven belül, 486.453 ezer HUF halasztott adó követelés visszafordulása 5 éven belül várható.

A Társaság 2021-ben rendelkezett elhatárolt adóvesztéssel, azonban bizonytalan, hogy ez a jövőben keletkező adóköteles nyereséggel szemben felhasználható lesz-e, ezért a Társaság a negatív adóalap után nem mutat ki halasztott adó követelést (2020-ban rendelkezett elhatárolt adóvesztéssel).

11. Immateriális javak

Számviteli politika:

A Társaság az immateriális javakat megszerzéskor bekerülési értéken mutatja be. Az immateriális javakat bekerülési értéken, a halmozott értékcsökkenés és az esetleges halmozott értékvesztés levonásával tartja nyilván. Az immateriális javak értékcsökkenése lineáris módszerrel kerül megállapításra.

A Társaság döntése alapján nem alkalmazza az IFRS 16 'Lízingek' standard előírásait az immateriális javak lízingjének elszámolására.

Jelentős számviteli becslések:

A leírási időszak és a leírási módszer felülvizsgálatára évente, a pénzügyi év végén kerül sor.

Az értékcsökkenés jellemző szabályai a következők:

Eszköz típusa	Amortizáció
Főtevékenységhez kapcsolódó licenzek	16,67% - 20%
Egyéb tevékenységhez kapcsolódó licenzek	33%
Főtevékenységhez kapcsolódó szoftverek	20%
Egyéb tevékenységhez kapcsolódó szoftverek	33%

Amennyiben arra utaló jelek merülnek fel, hogy a realizálható érték a könyv szerinti érték alá kerülhet, a az immateriális javak értékvesztése felülvizsgálatra kerül. Amennyiben a realizálható érték a könyv szerinti érték alá kerül, a különbözetet értékvesztésként kell az eredmény terhére elszámolni. Amennyiben egy elszámolt értékvesztés visszairásra kerül, az eszköz könyv szerinti értéke (pénztermelő egységek) kerül növelésre, de csak olyan mértékig, hogy az eszköz könyv szerinti értéke ne haladja meg az eszköz értékcsökkenéssel csökkentett azon könyv szerinti értékét, ami akkor lett volna, ha az értékvesztés elszámolására nem kerül sor.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

A következő táblázat az immateriális javak egyenlegében bekövetkezett változásokat mutatja:

adatok ezer HUF-ban

Immateriális javak	Vagyoni értékű jogok	Szellemi termékek	Befejezetlen beruházások	Összesen
Nettó érték 2020. január 1.	6 865 901	35 589	2 654 118	9 555 608
Bruttó érték:				
2020. január 1.	29 530 908	347 316	2 654 118	32 532 342
Tárgyévi beruházásnövekmények	0	0	4 250 560	4 250 560
Beruházások aktiválása	713 767	16 735	-730 502	0
Kivezetések	-3	0	-5 233	-5 236
2020. december 31.	30 244 672	364 051	6 168 943	36 777 666
Halmazott értékcsökkenés:				
2020. január 1.	22 665 007	311 727	0	22 976 734
Terv szerinti értékcsökkenési leírásnövekmény	1 993 211	10 953	0	2 004 164
Értékvesztés növekmény	0	0	5 233	5 233
Kivezetett halmazott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-3	0	0	-3
Kivezetett halmazott értékvesztés	0	0	-5 233	-5 233
2020. december 31.	24 658 215	322 680	0	24 980 895
Nettó érték 2020. december 31.	5 586 457	41 371	6 168 943	11 796 771
Bruttó érték:				
2021. január 1.	30 244 672	364 051	6 168 943	36 777 666
Tárgyévi beruházásnövekmények	0	0	3 093 175	3 093 175
Beruházások aktiválása	6 763 635	187 637	-6 951 272	0
Kivezetések	-177 314	-84 258	-863	-262 435
2021. december 31.	36 830 993	467 430	2 309 983	39 608 406
Halmazott értékcsökkenés:				
2021. január 1.	24 658 215	322 680	0	24 980 895
Terv szerinti értékcsökkenési leírásnövekmény	2 617 696	26 536	0	2 644 232
Értékvesztés növekmény	0	0	863	863
Kivezetett halmazott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-138 006	-84 258	0	-222 264
Kivezetett halmazott értékvesztés	0	0	-863	-863
2021. december 31.	27 137 905	264 958	0	27 402 863
Nettó érték 2021. december 31.	9 693 088	202 472	2 309 983	12 205 543

A fenti eszközök jelzálog- és tehermentesek. A Társaság évente felülvizsgálja az immateriális javak könyv szerinti értékét.

A Társaság nem rendelkezik IFRS szerint kezelendő határozatlan hasznos élettartamú immateriális eszközzel.

A Társaság a kísérleti – fejlesztés költségeit az IAS 38 standard szerint aktiválja a megkezdett, de az üzleti év Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás fordulónapjáig be nem fejezett kísérleti fejlesztés – jövőben várhatóan megtérülő – közvetlen költségeinek értékében. A legjelentősebb kísérleti fejlesztés a MATIAS légiforgalmi irányító rendszer mellett működő, újdonság tartalommal bíró tartalék irányító rendszerének 38 millió forint értékű folyamatban lévő fejlesztése.

12. Tárgyi eszközök

Számviteli politika:

Az ingatlanok, gépek és berendezések a halmozott értékcsökkenéssel és értékvesztéssel csökkentett bekerülési értéken kerülnek kimutatásra. A bekerülési érték az eszköz árán túlmenően az import vámokat, vissza nem igényelhető adókat és az eszköz üzembe helyezéséhez közvetlenül kapcsolódó költségeket, például hitelfelvételi költségeket tartalmazza. A költségekre vonatkozó becslések változása módosítja a tárgyi eszközök könyv szerinti értékét. Az üzembe helyezést követően felmerülő költségek, mint a karbantartás vagy javítás, általában az eredmény terhére kerülnek elszámolásra felmerülésükkel egy időben.

Az értékcsökkenés elszámolása lineáris módon történik az eszköz becsült hasznos élettartama során.

A Társaság az IFRS 16 'Lízingek' standard alapján a bérleti szerződéseket a rövid futamidejű lízingek és a mögöttes kísértékű eszközhöz kapcsolódó lízingek kivételével (megjelenítési kivételek) a pénzügyi kimutatásaiban használati jog eszközként és lízing kötelezettséggént jeleníti meg.

A Társaság a kezdőnapon a használati jog eszközt bekerülési értéken értékeli, amely a következőkből áll:

- a lízingkötelezettség kezdeti megjelenítéskori értéke;
- a kezdőnapon vagy azt megelőzően fizetett lízingdíjak, csökkentve a kapott lízingösztönzőkkel;
- lízingbevevő kezdeti közvetlen költségei és
- a lízingbevevő becsült költségei a mögöttes eszköz leszerelésével, elszállításával és a helyszín helyreállításával vagy a mögöttes eszköz lízingfeltételekben előírt állapotának helyreállításával kapcsolatban kivéve, ha e költségek készletek előállítására érdekében merültek fel.

A kezdőnap után az eszközhasználati jogot bekerülési érték modell alkalmazásával értékeli:

- csökkentve bármely halmozott értékcsökkenéssel és bármely halmozott értékvesztés miatti veszteséggel és
- kiigazítva a lízingkötelezettség újra értékelésével.

Az eszközhasználati jog értékcsökkenésének elszámolásakor az IAS 16 'Ingatlanok, gépek és berendezések' standard értékcsökkenéssel kapcsolatos követelményeit alkalmazza. Az eszközhasználati jog értékcsökkenése a lineáris értékcsökkenés módszerével kerül elszámolásra a kezdőnapot követően a hasznos élettartam vége és a lízingfutamidő vége közül a korábbi időpontig.

A Társaság az IAS 36 'Eszközök értékvesztése' standardot alkalmazza a használati jog eszközzel kapcsolatban azonosított értékvesztés miatti veszteség elszámolásához.

Jelentős számviteli becslések:

Az eszközök hasznos élettartamának meghatározása a hasonló eszközökkel kapcsolatos tapasztalat és az elvárt technológiai fejlődésen alapszik.

A maradványérték, hasznos élettartam és leírási módszer felülvizsgálatára évente, a pénzügyi év végén kerül sor.

Az értékcsökkenés jellemző szabályai a következők:

Eszköz típusa	Értékcsökkenés
Épületek	2,5%
Egyéb felépítmények	2,5%
Bérelt ingatlanon végzett beruházás	6,0%
Műszaki gépek és egyéb berendezések	14,5%
Számítástechnikai berendezés	33,0%
Járművek	20,0%
Bútorok	10,0%

A befejezetlen beruházásokra és telkekre nem kerül terv szerinti értékcsökkenés elszámolásra.

A Társaság alkalmazza a komponens elszámolást, azaz megvizsgálja, hogy valamely eszköz tartalmaz-e olyan jelentős komponenst, amelynek hasznos élettartama eltér az eszköz egyéb részeinek hasznos élettartamától. Ilyen esetben a Társaság az IAS 16.43 pontjának előírásával összhangban külön számol el értékcsökkenést a jelentős komponensre.

A tárgyi eszközök esetében az értékvesztés felülvizsgálata és elszámolása megegyezik a 11. megjegyzésben leírt módszerrel.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

A következő táblázat a tárgyi eszközök egyenlegének mozgásait mutatja be elkülönítve a lízinghez kapcsolódó használati jog eszközök értékének alakulását:

adatok ezer HUF-ban

Tárgyi eszközök	Telkek és épületek	Műszaki berendezések	Egyéb berendezések	Befejezetlen beruházások	Összesen
Nettó érték 2020. január 1.	18 579 261	5 294 051	2 736 450	182 533	26 792 295
Bruttó érték:					
Saját tulajdonú eszközök	5 463 032	15 189 463	8 071 833	2 045 730	30 770 058
2020. január 1.	5 640 842	15 172 885	6 678 692	182 533	27 674 952
Tárgyévi beruházási növekmények	0	0	0	3 799 329	3 799 329
Beruházások aktiválása	89 904	391 827	1 446 785	-1 928 516	0
Kivezetések	-267 714	-375 249	-53 644	-7 616	-704 223
Lízingelt eszközök használati joga	15 683 250	52 351	228 349	0	15 963 950
2020. január 1.	15 543 895	67 226	225 276	0	15 836 397
Növekmények	151 544	106	3 073	0	154 723
Kivezetések	-12 189	-14 981	0	0	-27 170
Bruttó érték 2020. december 31.	21 146 282	15 241 814	8 300 182	2 045 730	46 734 008
Halmazott értékcsökkenés:					
Saját tulajdonú eszközök	1 747 086	10 709 097	4 968 029	0	17 424 212
2020. január 1.	1 664 278	9 928 794	4 095 053	0	15 688 125
Terv szerinti értékcsökkenési leírás növekmény	345 485	1 153 177	926 033	0	2 424 695
Értékvesztés növekmény	5 037	2 372	371	7 616	15 396
Kivezetett halmazott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-262 677	-372 874	-53 057	0	-688 608
Kivezetett halmazott értékvesztés	-5 037	-2 372	-371	-7 616	-15 396
Lízingelt eszközök használati joga	1 922 093	30 256	146 502	0	2 098 851
2020. január 1.	941 198	17 266	72 465	0	1 030 929
Terv szerinti értékcsökkenési leírás növekmény	983 698	16 570	74 037	0	1 074 305
Kivezetett halmazott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-2 803	-3 580	0	0	-6 383
Halmazott értékcsökkenés 2020. december 31.	3 669 179	10 739 353	5 114 531	0	19 523 063
Nettó érték 2020. december 31.	17 477 103	4 502 461	3 185 651	2 045 730	27 210 945

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

Tárgyi eszközök	Telkek és épületek	Műszaki berendezések	Egyéb berendezések	Befejezetlen beruházások	Összesen
Nettó érték 2021. január 1.	17 477 103	4 502 461	3 185 651	2 045 730	27 210 945
Bruttó érték:					
Saját tulajdonú eszközök	5 942 839	17 182 423	8 581 155	524 016	32 230 433
2021. január 1.	5 463 032	15 189 463	8 071 833	2 045 730	30 770 058
Tárgyévi beruházási növekmények	0	0	0	2 565 504	2 565 504
Beruházások aktiválása	605 932	2 719 751	756 604	-4 082 287	0
Kivezetések	-126 125	-726 791	-247 282	-4 931	-1 105 129
Lízingelt eszközök használati joga	15 794 570	52 504	230 521	0	16 077 595
2021. január 1.	15 683 250	52 351	228 349	0	15 963 950
Növekmények	198 950	153	34 435	0	233 538
Kivezetések	-87 630	0	-32 263	0	-119 893
Bruttó érték 2021. december 31.	21 737 409	17 234 927	8 811 676	524 016	48 308 028
Halmazott értékcsökkenés:					
Saját tulajdonú eszközök	1 887 016	11 455 426	5 773 030	0	19 115 472
2021. január 1.	1 747 086	10 709 097	4 968 029	0	17 424 212
Terv szerinti értékcsökkenési leírás növekmény	258 946	1 231 992	1 044 648	0	2 535 586
Értékvesztés növekmény	762	49	6 952	4 931	12 694
Kivezetett halmazott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-119 016	-485 663	-239 647	0	-844 326
Kivezetett halmazott értékvesztés	-762	-49	-6 952	-4 931	-12 694
Lízingelt eszközök használati joga	2 866 949	45 421	189 936	0	3 102 306
2021. január 1.	1 922 093	30 256	146 502	0	2 098 851
Terv szerinti értékcsökkenési leírás növekmény	974 031	15 165	72 013	0	1 061 209
Kivezetett halmazott terv szerinti értékcsökkenési leírás	-29 175	0	-28 579	0	-57 754
Halmazott értékcsökkenés 2021. december 31.	4 753 965	11 500 847	5 962 966	0	22 217 778
Nettó érték 2021. december 31.	16 983 444	5 734 080	2 848 710	524 016	26 090 250

A lízingelt eszközök a Társaság tevékenységének zavartalan folytatásához elengedhetetlenek.

A Társaság által nyilvántartott eszközhasználati jogok közel 93%-át a magyar államtól vagyonkezelésbe kapott ingatlanok alkotják. Ezeket a Társaság az eszközök hasznos élettartamának végéig tervezi használni, 10-35 év közötti lízing futamidővel.

A Társaság egyéb eszközhasználati jogait lízingelt gépjárművek (jellemzően 4 éves futamidővel), a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér területén lízingelt eszközök és helyiségek (5-15 év futamidővel) valamint egyéb eszközök és helyiségek teszik ki.

A Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér területén a meteorológiai tevékenységet a továbbiakban az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ), mint önálló költségvetési szerv végzi, ezért azon lízingelt

eszközök és helyiségek, amelyek kizárólag az OMSZ által használtak vagy a HungaroControllal közös használatúak lettek 2021. december 31-i fordulónappal visszaadásra kerültek, kivezetésük a nyilvántartásokból megtörtént.

A fenti eszközök jelzálog- és tehermentesek. A Társaság évente felülvizsgálja tárgyi eszközeinek könyv szerinti értékét.

13. Készletek

Számviteli politika:

A készletek a bekerülési és a realizálható érték közül az alacsonyabbikon kerülnek kimutatásra, figyelembe véve a lassan mozgó és felesleges tételek leírását. A realizálható érték megegyezik az értékesítés következtében várhatóan felmerülő költségekkel csökkentett piaci értékkel. A vásárolt áruk értéke elsősorban súlyozott átlagár alapján kerül meghatározásra. A lassan mozgó, fel nem használható készletek teljesen leírásra kerülnek. A tartalék alkatrészek, készenléti és szerviz tevékenységhez használt berendezések készletként kerülnek kimutatásra és felhasználáskor az eredménykimutatáson keresztül számolandóak el. A tárgyi eszközök definíciójának megfelelően a jelentős tartalék alkatrészeket, készenléti és szerviz tevékenységhez használt berendezéseket viszont a Társaság tárgyi eszközként mutatja ki, amennyiben azokat várhatóan több mint egy pénzügyi év során fogja használni.

A Társaság a műszaki osztályok bevonásával állapítja meg, hogy valamely tartalékalkatrész a készletek vagy a tárgyi eszközök közé sorolandó. Tipikusan a radar eszközökhöz kapcsolódó tartalékalkatrészeket minősíti a Társaság tárgyi eszköznek és mutatja be ezeket a tárgyi eszközök között.

Az év végi egyenlegek alakulása a következő:

adatok ezer HUF-ban

Készletek	2021. december 31.	2020. december 31.
Raktári anyagok	11 819	12 947
Egyéb anyagok	25 341	32 765
Készletek	37 160	45 712

A készletekre 2021-ben 7.426 ezer HUF, 2020-ban 12.413 ezer HUF értékvesztés került elszámolásra. Egyik bemutatott évben sem került sor korábban elszámolt értékvesztés visszaforgatására.

14. Pénzügyi instrumentumok, tőke és pénzügyi kockázatkezelés

Számviteli politika:

A Társaság a Pénzügyi instrumentumok értékelésében az IFRS 9 standard szerinti értékelést alkalmazza.

Pénzügyi eszközök:

A pénzügyi eszközök bekerüléskor a Társaság által alkalmazott üzleti modell és a szerződéses cash flow jellemzők alapján kerülnek besorolásra. Az üzleti modellek a következők:

Az adósságinstrumentumok tartása szerződéses cash flow-k beszedése érdekében („held to collect”=HTC): ezen üzleti modell alapján a Társaság célja az instrumentum, vagy portfólió tartása, valamint a szerződéses pénzáramok beszedése.

Az adósságinstrumentumok tartása szerződéses cash flow-k beszedése és a pénzügyi eszközök eladása céljával („held to sell”=HTS): ezen üzleti modell alapján a instrumentum szerződéses pénzáramainak beszedése és az instrumentumok értékesítése a cél.

A pénzügyi eszközök bekerüléskor valós értéken kerülnek kimutatásra. Az üzleti modell és a szerződéses pénzáramok értékelése alapján a pénzügyi instrumentumok az alábbi kategóriákba sorolhatók az IFRS 9 standard alapján:

Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök (AC)

Az amortizált bekerülési értéken értékelt eszközök azon HTC üzleti modell alapján kerülnek besorolásra, amelyek kapcsán a szerződéses feltételek olyan cash flow-kat eredményeznek, amelyek kizárólag a tőke és a tőkeösszeg után járó kamat kifizetéseit tartalmazzák. A kezdeti megjelenítéskor a pénzügyi eszközt a Társaság valós értéken értékeli. A követő értékelés amortizált bekerülési értéken történik, ami az eredeti bekerülési érték csökkentve a tőketörlesztésekkel és az esetleges értékvesztés vagy behajthatatlanság miatti leírással. Az amortizált bekerülési érték számításának módja effektív kamatlábbal történt diszkontálást jelent.

Egyéb átfogó eredménnyel szemben, valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVTOCI)

Az Egyéb átfogó eredménnyel szemben, valós értéken értékelt instrumentumok közé a HTS portfólió alapján tartott eszközök kerülnek besorolásra, amelynek szerződéses feltételei olyan cash flow-kat eredményeznek, amelyek kizárólag a tőke és a tőkeösszeg után járó kamat kifizetéseit tartalmazzák. Bekerülési értéke a tranzakciós költségekkel növelt valós érték. Bekerülést követően a valós értékben történt változás az egyéb átfogó eredményen keresztül a saját tőkében, a kapcsolódó értékvesztés az eredménykimutatásban kerül megjelenítésre.

Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök (FVTPL)

Minden olyan eszközt, amely értékelés szempontjából nem AC vagy FVTOCI kategóriában kerül besorolásra, azt az Eredménykimutatással szemben valós értéken kell értékelni, kivéve azokat a Tőkeinstrumentumokban levő befektetéseket, amelyek esetén bekerüléskor a Társaság visszavonhatatlanul az Egyéb átfogó eredményben történő elszámolást választja. A későbbi értékelés során történő valós érték változást az eredményben kell megjeleníteni, ha a valós érték negatívvá válik, az eszközt át kell sorolni a kötelezettségek közé.

Pénzügyi kötelezettségek:

A pénzügyi kötelezettségek az alábbi kategóriákba sorolhatók:

Eredménykimutatással szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek (FVTPL)

Ebben a kategóriában kereskedési céllal tartott pénzügyi kötelezettségek kerülnek megjelenítésre, vagy olyan kötelezettségek, amelyek bekerülésükkor valamely értékelési vagy megjelenítési inkonzisztenciát szüntetnek meg. Bekerülést követően a valós érték változása az eredménykimutatásban kerül elszámolásra.

Amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek (AC)

Minden olyan pénzügyi kötelezettség kerül ebben a kategóriában kimutatásra, amely nem az FVTPL kategóriába került besorolásra.

A követő értékeléssel kapcsolatban az alábbi eljárásokat alkalmazza a Társaság:

Valós értéken történő értékelés

A pénzügyi instrumentumok valós értékének meghatározása a Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás fordulónapján érvényes, tranzakciós költségek levonása nélküli jegyzett piaci árak alapján történik. A piaci jegyzéssárral nem rendelkező befektetések valós értékének meghatározása más, lényegében azonos jellemzőkkel rendelkező instrumentumok érvényes piaci értéke, vagy a befektetések alapját képező nettó eszközöktől elvárt pénzáramok alapján történik.

Pénzügyi instrumentumok kivezetése

A pénzügyi instrumentumok kivezetése akkor történik meg, amikor a Társaság már nem rendelkezik a pénzügyi instrumentumban foglalt jogokkal, amely rendszerint az instrumentum eladásával, vagy az instrumentumból származó valamennyi pénzáramlás független, harmadik fél részére történő átadásával megvalósul. Abban az esetben, ha a Társaság nem adja át és nem is tartja meg a pénzügyi eszközhöz kapcsolódó összes kockázatot és hozamot, de megtartja az eszköz feletti ellenőrzést, a visszatartott hozamot eszközként, míg a megtartott kockázatból eredő lehetséges pénzáramlásokat kötelezettséggént kell állományba venni.

Pénzügyi eszközök értékvesztése

A Társaság minden Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás fordulónapján értékvesztés-vizsgálatot végez a pénzügyi eszközökre, illetve azok csoportjaira vonatkozóan. A pénzügyi eszközök értékvesztéséből származó nyereség, veszteség az eredménykimutatás „Értékvesztés” során kerül bemutatásra. Amennyiben egy későbbi időszakban az értékvesztés összege csökken, és a csökkenés az értékvesztés elszámolását követő időszakban bekövetkezett eseményből származik, a korábban elszámolt értékvesztés visszairándó. Az eredménykimutatásban elszámolt értékvesztés visszairását olyan mértékig lehet elszámolni, hogy az eszköz könyv szerinti értéke ne haladja meg az eszköz visszairás időpontjára vonatkozó amortizált bekerülési értékét.

A Társaság az IFRS 9 „várható hitelezési veszteség” (ECL) modell alapján a várható hitelezési veszteség számszerűsítésekor az alábbi szakaszokat alkalmazza:

Szakaszok	Tartalma	Hitelezési veszteség összege
1. szakasz	Pénzügyi eszközök kezdeti megjelenítése	12 havi várható hitelezési veszteség
2. szakasz	Pénzügyi eszközök, amelyek esetén a várható veszteségek jelentősen nőttek a kezdeti megjelenítés óta	Élettartam alatt várható hitelezési veszteség
3. szakasz	Módosított pénzügyi eszközök	Élettartam alatt várható hitelezési veszteség
	Vásárolt vagy keletkeztetett pénzügyi eszközök	Élettartam alatt várható hitelezési veszteség

Az összes pénzügyi eszköz az 1. szakaszba kerül kezdeti megjelenítéskor. Ha a hitelkockázat jelentősen emelkedett a kezdeti megjelenítés után, az eszköz a 2. szakaszba kerül át. A hitelkockázat jelentős növekedésének megállapítására akkor kerül sor, ha a Társaság a befektetési partnereinek rendszeres felülvizsgálata során olyan – észszerű és indokolható, nem aránytalanul magas költségek árán rendelkezésre álló - információk birtokába jutott, amelyek a hitelkockázat jelentős növekedésére utalnak. Ha az eszköz megfelel a nem-teljesítés definíciójának, akkor a 3. szakaszba lép. A vásárolt vagy keletkeztetett értékvesztett pénzügyi eszközökkel kapcsolatban minden esetben élettartam alatt várható hitelezési veszteséget számol el a Társaság.

Nem-teljesítés határozandó meg azzal a pénzügyi eszközzel kapcsolatban, amely 90 napon túli késedelembe esik. Amennyiben a Társaság olyan információról szerez tudomást, amely bizonyítja, hogy a nem-teljesítés más módon való meghatározása megfelelőbb, a Társaság módosítja a nem-teljesítésre vonatkozó megítélését.

Az eszköz értékvesztett pénzügyi eszköznek minősül, amennyiben olyan egyértelmű bizonyíték áll fenn, amely alapján nem várható a pénzügyi eszköz jövőbeni pénzáramainak beszedése.

Az IFRS 9 standard élettartami értékvesztéssel kapcsolatos követelményei vonatkoznak minden amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközre, egyéb átfogó eredménnyel szemben valós értéken értékelt adósságinstrumentumra, az IFRS 15 hatókörébe tartozó vevői és egyéb szerződéses eszközökre, a pénzügyi garancia szerződésekre és a pénzügyi lízing követelésekre.

A vevőkövetelések értékvesztését az élettartami várható hitelezési veszteséggel megegyező összegben számolja el a Társaság, amelyet egy értékvesztés mátrix alkalmazásával határoz meg a 14.2 pontban bemutatott módon.

Az államkötvényekkel és lekötött betétekkel kapcsolatban a 3 szakaszos modelltől eltérően az alacsony hitelezési kockázatra tekintettel 12 hónapos várható hitelezési veszteséget vesz figyelembe a Társaság (14.3 pont).

Cash flow fedezeti ügyletek

A Társaság devizás pénzáramaiból származó árfolyamkockázatának fedezésére cash flow fedezeti ügyleteket köt. A fedezeti ügylet megkötésekor a Társaság formálisan megjelöli és dokumentálja a fedezeti kapcsolatot, amelyre a Társaság a fedezeti elszámolást alkalmazni kívánja, valamint az ügylet megkötésének kockázatkezelési céljait és stratégiáját. A dokumentáció tartalmazza a fedezeti ügylet azonosítását, a kapcsolódó fedezett tételt vagy ügyletet, a fedezni kívánt kockázat jellegét és azt, hogy a gazdálkodó hogyan fogja mérni a fedezeti ügylet hatékonyságát a fedezett tétel valós értékében vagy pénzáramaiban létrejövő, a fedezett kockázatnak tulajdonítható változásoknak való kitéttég ellentételezésében. Ezen fedezeti ügyletek várhatóan hatékonyak lesznek a pénzáram-változások

ellentételezésének elérésében, és folyamatosan értékelésre kerülnek annak megállapítása érdekében, hogy a beszámolási időszak egész ideje alatt ténylegesen hatékonyak voltak-e.

A fedezeti elszámolás szigorú követelményeinek megfelelő fedezeti ügyletek elszámolása az alábbiak szerint történik: a cash flow fedezeti ügylet a pénzáramok változékonyságából eredő olyan kitettségeknek a fedezése, amely egy Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban szereplő eszközzel vagy kötelezettséggel, vagy egy nagy valószínűséggel előre jelzett ügylettel kapcsolatos bizonyos kockázatnak tulajdonítható, és amely érintheti az eredményt. A fedezeti ügylet nyereségének vagy veszteségének hatékony része közvetlenül az egyéb átfogó jövedelemben, míg a nem hatékony része az eredménnyel szemben kerül elszámolásra, mint pénzügyi bevétel vagy ráfordítás.

Az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt összegeket akkor kell az eredménykimutatásban figyelembe venni, amikor a fedezett tranzakció az eredményre hatást gyakorol, például, amikor a fedezett pénzügyi bevétel vagy ráfordítás elszámolásra kerül, vagy az előre jelzett eladás vagy vásárlás megtörténik. Ha a fedezett ügylet egy nem pénzügyi eszköz vagy kötelezettség, a saját tőkében elszámolt összeget a nem pénzügyi eszköz vagy kötelezettség bekerülési értékében kell figyelembe venni.

Ha az előre jelzett ügylet várhatóan már nem fog bekövetkezni, a korábban az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt összegeket át kell sorolni az eredménybe. Ha a fedezeti ügylet lejár, eladásra kerül, megszűnik, lecserélés vagy átforgatás nélkül lehívásra kerül, vagy a fedezeti megjelölés visszavonásra kerül, a korábban az egyéb átfogó jövedelemben elszámolt összegek az egyéb átfogó jövedelemben maradnak, amíg az előre jelzett ügylet bekövetkezik. Ha az előre jelzett ügylet várhatóan már nem fog bekövetkezni, ezeket az összegeket át kell sorolni az eredménybe.

14.1. Egyéb hosszú lejáratú eszközök

A Társaság Magyar Állammal szembeni, díjfizetés alól felmentett repülések költségtérítési igényéből származó követeléseit (a továbbiakban: felmentett repülések) a rövid és hosszú lejáratú eszközök között mutatja ki a léginavigációs szolgáltatásból származó bevételekkel szemben (5. pont). A Kormányhatározatban meghatározott fizetési határidő két év, ezért ezen követelések diszkontálásához a Társaság a 2 éves állampapírhozamokat vette alapul. A diszkontálás következtében elszámolt kamatbevétel 2021-ben 2.831 ezer HUF volt (2020-ban 25 ezer HUF).

Hosszú lejáratú eszközként kerülnek kimutatásra a felmentett repülésekből, az eszközhöz kapcsolódó garancia kiterjesztésekből valamint a vagyonnekelt eszközökön végzett beruházásokból származó követelések, melyek évenkénti egyenlegének megbontása az alábbi:

adatok ezer HUF-ban

Egyéb hosszú lejáratú eszközök	2021. december 31.	2020. december 31.
Felmentett repülés		
Honvédelmi Minisztérium	1 095 710	848 712
Innovációs és Technológiai Minisztérium	63 709	43 446
Külügyminisztérium	32 677	23 098
Felmentett repülés összesen	1 192 096	915 256
Éven belüli rész	602 572	292 262
Éven túli rész	589 524	622 994
Garancia kiterjesztés	19 224	4 831
Éven belüli rész	983	3 790
Éven túli rész	18 241	1 041
Vagyonkezelt eszközökön végzett beruházások	335 564	269 772
Éven belüli rész	308 356	205 757
Éven túli rész	27 208	64 015
Éven belüli rész összesen	911 911	501 809
Éven túli rész összesen	634 973	688 050

A felmentett repülések kapcsán fennálló egyenlegből 2021 során 315.515 ezer HUF rendezésre került (2020-ban 290.650 ezer HUF). A felmentett repülések egyenlegében kimutatott, újonnan keletkezett tételek 2021-re, illetve 2020-ra az alábbiak szerint alakultak: 589.524 ezer HUF, illetve 622.994 ezer HUF.

Ezen a beszámoló soron kerül bemutatásra továbbá 2021-ben 18.241 HUF (2020-ban 1.041 ezer HUF) értékben az immateriális javakhoz, tárgyi eszközökhöz vásárolt, több évre szóló garancia-kiterjesztések hosszú lejáratú része, amely nem számolható el az eszközök bekerülési értékének részeként.

A vagyonnekelt eszközökön végzett beruházások MNV Zrt.-vel történő elszámolására a beruházás befejezését követően kerül sor, 2021. évben a rövid lejáratú Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás soron 308.356 ezer HUF (2020-ban 205.757 ezer HUF), a hosszú lejáratú Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás soron 27.208 ezer HUF (2020-ban 64.015 ezer HUF) kerül bemutatásra.

14.2. Vevőkövetelések és egyéb forgóeszközök

Számviteli politika:

A vevőkövetelések és egyéb követelések bekerüléskor az IFRS 15 szerint valós értéken kerülnek elszámolásra, követő értékelésük pedig amortizált bekerülési értéken történik, csökkentve az értékvesztésként megképzett összeggel. Az értékvesztés megállapítására az IFRS 9 szerint kerül sor, mely alapján az élettartamra várható hitelezési veszteséget a Társaság értékvesztés mátrix alkalmazásával határozza meg.

A vevőkövetelések az alábbi négy csoportba sorolhatók, melyek esetében a hitelezési veszteség ráták változását éves szinten vizsgálja a Társaság mind a négy csoport esetében:

En Route – átrepülő forgalom: A légitársaságoktól származó vevőköveteléseket az EUROCONTROL Központi Útvonaldíj Irodája (CRCO) kezeli és hajtja be. Az EUROCONTROL minősítése alapján a légi társaságok aktív és fizetéseképtelen kategóriákba kerülnek besorolásra. A fizetéseképtelennek minősített légtérhasználókkal szemben fennálló követelésekre a Társaság 100%-os értékvesztést számol el. Az aktív vevőkre számított várható hitelezési veszteség kiszámításához a Társaság elvégzi az egyes lejáratok csoportokra vonatkozó hitelezési veszteség ráták meghatározását. A hitelezési veszteség ráták historikus adatok felhasználásával kerülnek meghatározásra. A Társaság lejáratok csoportonként meghatározza a historikus hitelezési veszteség valószínűség rátákat a tárgyévvel megelőző három üzleti évre. Ezen időszakok rátáit átlagolva kapja meg az alkalmazandó rátát az egyes korosítási kategóriákban. A Társaság az egyes lejáratok kategóriákba tartozó vevő egyenlegeket megszorozza a tárgyévben megállapított átlagos hitelezési veszteség rátákkal, amely alapján elszámolja az értékvesztés összegét.

TNC forgalomból származó vevőkövetelések: A hitelezési veszteség meghatározása az En Route vevőkövetelések esetében alkalmazott módszer alapján történik.

Koszovó légterében ellátott szolgáltatás: A hitelezési veszteség meghatározása az En Route vevőkövetelések esetében alkalmazott módszer alapján történik.

Felmentett repülések: A felmentett repülésekből származó, a Magyar Állammal szemben fennálló követelések megközelítőleg kettő éven belül folynak be, amely során diszkont ráta alkalmazásával figyelembe vételre kerül a pénz időértéke.

Amennyiben a Társaság a partnerek felülvizsgálata során olyan információk birtokába jut, amelyek a hitelezési kockázatban a kezdeti megjelenítés óta bekövetkezett jelentős növekedésre utalnak, a várható hitelezési veszteség elszámolásra kerül.

adatok ezer HUF-ban

Vevők	2021. december 31.	2020. december 31.
Vevőkövetelések	5 782 056	5 337 557
Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	0	2 206
Értékvesztések	-1 096 077	-1 136 109
Összesen	4 685 979	4 203 654

A számlázási politikának megfelelően az átlagos vevői kintlévőség kéthónapnyi árbevételnek felel meg.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

Kétes követelések értékvesztésének alakulása:

adatok ezer HUF-ban

Kétes követelések értékvesztése	2021. év	2020. év
Egyenleg beszámolási időszak elején	1 136 109	947 473
Értékvesztések tárgyévi növekedése	73 201	169 293
Értékvesztések feloldása	-126 377	-78 661
Tárgyévi ártértékelés hatása	13 144	98 004
Egyenleg beszámolási időszak végén	1 096 077	1 136 109

Vevői kintlévőségek korosítása:

adatok ezer HUF-ban

2021. december 31.	Összesen	En-route üzletág	Terminál üzletág	Koszovó üzletág	Egyéb belföldi	Egyéb külföldi
Nem lejárt	4 544 525	3 477 399	761 025	213 664	65 869	26 568
1 hónapnál nem régebbi lejáratú	132 934	121 406	1 084	10 296	148	0
1-3 hónap között lejárt	37 561	35 234	831	1 496	0	0
3-6 hónap között lejárt	4 003	3 080	543	375	5	0
6-12 hónap között lejárt	12 658	10 899	718	1 038	3	0
12 hónapnál régebbi	447 303	346 928	88 934	10 214	1 229	-2
Nem fizetőképés	603 072	532 353	41 477	29 242	0	0
Összesen	5 782 056	4 527 299	894 612	266 325	67 254	26 566

adatok ezer HUF-ban

2020. december 31.	Összesen	En-route üzletág	Terminál üzletág	Koszovó üzletág	Egyéb belföldi	Egyéb külföldi
Nem lejárt	3 977 096	3 631 374	171 383	143 550	4 500	26 289
1 hónapnál nem régebbi lejáratú	190 782	168 663	11 268	10 394	457	0
1-3 hónap között lejárt	69 400	65 713	774	2 905	3	5
3-6 hónap között lejárt	12 201	8 811	2 464	449	477	0
6-12 hónap között lejárt	14 739	8 242	5 078	654	765	0
12 hónapnál régebbi	396 383	298 624	89 316	8 445	0	-2
Nem fizetőképés	676 956	607 372	40 471	29 113	0	0
Összesen	5 337 557	4 788 799	320 754	195 510	6 202	26 292

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

Értékvesztés korosítása IFRS 9 alapján:

adatok ezer HUF-ban

2021. december 31.	Összesen	En-route üzletág	Terminál üzletág	Koszovó üzletág	Egyéb belföldi	Egyéb külföldi
Nem lejárt	16 553	13 819	1 008	1 726	0	0
1 hónapnál nem régebbi lejáratú	10 448	9 281	171	996	0	0
1-3 hónap között lejárt	13 273	12 703	-203	773	0	0
3-6 hónap között lejárt	1 678	1 367	69	242	0	0
6-12 hónap között lejárt	8 937	7 962	247	728	0	0
12 hónapnál régebbi	442 116	344 658	87 461	9 997	0	0
Nem fizetőképes	603 072	532 353	41 477	29 242	0	0
Összesen	1 096 077	922 143	130 230	43 704	0	0

adatok ezer HUF-ban

2020. december 31.	Összesen	En-route üzletág	Terminál üzletág	Koszovó üzletág	Egyéb belföldi	Egyéb külföldi
Nem lejárt	11 038	10 395	86	557	0	0
1 hónapnál nem régebbi lejáratú	12 961	11 601	704	656	0	0
1-3 hónap között lejárt	26 397	24 644	285	1 468	0	0
3-6 hónap között lejárt	6 293	4 812	1 226	255	0	0
6-12 hónap között lejárt	9 159	5 108	3 717	334	0	0
12 hónapnál régebbi	393 305	296 970	88 027	8 308	0	0
Nem fizetőképes	676 956	607 372	40 471	29 113	0	0
Összesen	1 136 109	960 902	134 516	40 691	0	0

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

Az egyéb forgóeszközök év végi egyenlegei a következőképpen alakultak:

adatok ezer HUF-ban

Egyéb forgóeszközök	2021. december 31.	2020. december 31.
Felmentett repülésekből keletkező követelés éven belüli része*	602 572	292 262
ÁFA-követelés	759 035	801 807
Fedezeti ügyletek pozitív valós érték változása	192 032	221 492
TNC elszámolásból eredő, Eurocontrollal szembeni követelés	17 191	1 776
Egyéb követelések**	524 752	81 335
Vagyonkezelte eszközökön végzett beruházásból származó követelés	308 356	205 757
Elszámolt értékvesztés	-1 279	-1 279
Egyéb követelések összesen	2 402 649	1 603 150
Lekötött betétek elhatárolt kamatbevétele	8 943	17 626
Elhatárolt bevétel kapott támogatásból	0	58 746
Egyéb elhatárolt bevétel	1 042	5 031
Bevételek időbeli elhatárolása összesen	9 985	81 403
Elhatárolt költségek szolgáltatásból	1 076 485	1 088 820
Költségek időbeli elhatárolása összesen	1 076 485	1 088 820
Egyéb forgóeszközök összesen	3 489 129	2 773 373

* A felmentett repülések követeléseiről további információt a 14.1-es kiegészítő megjegyzés tartalmaz.

** Az Egyéb követelésekből 35.062 ezer HUF az adott előlegek 2021-ben (2020-ban 31.314 ezer HUF).

Az elhatárolt költségek között olyan költségek szerepelnek, melyek tárgyidőszakban kerültek számlázásra, de a következő időszakot terhelik. Ilyenek többek között az on-line szolgáltatások, szoftvertámogatások, biztosítási díjak, tagdíjak.

14.3. Pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek, egyéb pénzügyi eszközök

A pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek esetében az év végi egyenlegek a következőképpen alakultak:

adatok ezer HUF-ban

Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	2021. december 31.	2020. december 31.
Pénztár összesen	1 335	1 221
Elszámolási betétszámla - HUF	1 082 993	3 762 786
Elszámolási betétszámla - deviza (EUR)	433 791	778 637
Lekötött betétek - HUF - 3 hónap alatti lejárat	5 361 715	850 447
Bankbetétek összesen	6 878 499	5 391 870
Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	6 879 834	5 393 091

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

A befektetett pénzügyi eszközök, értékpapírok és egyéb pénzügyi eszközök év végi egyenlegei a következőképpen alakultak:

adatok ezer HUF-ban

Egyéb pénzügyi tételek	2021. december 31.	2020. december 31.
Lejáratig tartandó befektetések (állampapírok) egy éven túli lejáratl	2 448 962	2 188 528
Hosszú lejáratú értékpapírok	2 448 962	2 188 528
Lejáratig tartandó befektetések (állampapírok) egy éven belüli lejáratl	0	7 635 614
Rövid lejáratú értékpapírok	0	7 635 614
Lekötött betétek - HUF- éven belüli 3 hónap feletti lejáratl	313 553	4 299 943
Egyéb pénzügyi eszközök	313 553	4 299 943

A Lekötött bankbetétekkel kapcsolatban a Társaság az alacsony hitelezési kockázatra tekintettel 12 havi várható hitelezési veszteség elszámolását határozta meg. A Társaság befektetési partnerkörébe kizárólag a 14.7 fejezet b) pontjában ismertetett intézetek kerülhetnek; a historikus adatok figyelembe vétele alapján a hitelezési veszteség 0%, ezek alapján nem került értékvesztés elszámolásra. A Társaság rendszeresen vizsgálja a hitelezési veszteségek valószínűségének várható változását. Amint nyilvánvalóvá válik a hitelezési kockázat növekedése, úgy módosítja az alkalmazott valószínűség rátákat.

Az IFRS 9 standard hatálya alatt minden államkötvény és diszkont kincstárjegy az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszköz kategóriába kerül besorolásra.

A Társaság elkülönített befektetéseket eszközölt az Irányítói Életpálya Megállapodásban (IÉM) szereplő kötelezettségekkel kapcsolatban, amelyeket évente felülvizsgál és a befektetések állományát a szükséges elszámolásokkal korrigálja. A befektetések lejárat szerkezete a vállalt kötelezettségek várható időpontjához igazodik. Az alábbi táblázat az IÉM befektetéseket tartalmazza:

adatok ezer HUF-ban

Irányítói Életpálya Megállapodás (IÉM) befektetései	2021. december 31.	2020. december 31.
IÉM - Lejáratig tartandó befektetések (állampapírok) egy éven túli lejáratl	2 400 491	2 132 193
IÉM - Lekötött betétek - HUF- éven belüli 3 hónap feletti lejáratl	303 000	139 500
IÉM - Pénzeszközök és pénzeszköz-egyenértékesek	93 718	55 226
Összesen	2 797 209	2 326 919

Az Irányítói Életpálya Megállapodásról további részleteket a 16-os megjegyzés alatt mutatjuk be.

14.4. Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek

Számviteli politika:

Lízingkötelezettségek:

A Társaság az IFRS 16 'Lízingek' standard alapján a bérleti szerződéseket a rövid futamidejű lízingek és a mögöttes kísértékű eszközökhöz kapcsolódó lízingek kivételével (megjelenítési kivételek) a pénzügyi kimutatásaiban használati jog eszközként és lízing kötelezettségként jeleníti meg.

Az IFRS 16.9 alapján egy szerződés akkor tartalmaz lízinget, ha:

- van egy azonosított eszköz és
- a szerződés jogot biztosít az azonosított eszköz bizonyos ideig történő használatára
- meghatározott ellenértékért cserébe.

Amennyiben egy szerződés több lízingkomponenst tartalmaz, akkor meg kell bontani a lízingdíjat a lízingkomponensek relatív egyedi értékesítési ára szerint. A Társaság alkalmazta a lízingkomponensekre történő bontást az érintett szerződések esetében.

Ha egy szerződés a lízingkomponens mellett nem-lízingkomponenst is tartalmaz (pl. karbantartás, tovább számlázott közüzemi díjak), akkor a lízingdíjat a lízingkomponens díja illetve a nem-lízingkomponens aggregált díja szerint kell megbontani. A nem-lízingkomponens díjai megbontása megtörtént és azok az eredménykimutatásban a megfelelő eredmény soron kerültek elszámolásra.

A Társaság egyetlen esetben (bérelt gépjárművek) alkalmazza az IFRS 16.5 alapján azt a gyakorlati könnyítést, hogy a nem-lízingkomponensekért fizetett díjakat nem számolja el elkülönítetten, azok a lízingdíj részét képezik.

A Társaság a lízing futamidejét a lízing fel nem mondható időszakaként határozza meg, a következő időszakokkal együtt:

- lízinghosszabbítási opció által lefedett időszakok, ha a Társaság észszerűen biztos abban, hogy lehívja az opciót és
- lízingmegszüntetési opció által lefedett időszakok, ha a Társaság észszerűen biztos abban, hogy nem hívja le az opciót.

A kezdőnapon a lízingkötelezettséget az addig a napig ki nem fizetett lízingdíjak jelenértékeként értékeli a Társaság. A lízingdíjakat a járulékos lízingbevevői kamatlábbal diszkontálja (vagyonkezelésbe kapott eszközök esetén a vagyonkezelt eszközökre számolt elvárt hozam %-át, a többi használati jog eszköz esetén az ÁKK kamatlábat alkalmazza).

A kezdőnapon a lízingkötelezettségben figyelembe vett lízingdíjak a mögöttes eszköz lízingfutamidő alatti használati jogáért járó, a kezdőnapig ki nem fizetett következő összegekből állnak:

- fix díjak, csökkentve az esedékes lízingösztönzőkkel,
- változó lízingdíjak, amelyek valamely indextől vagy rátától függenek, kezdeti értékelésük alapja a kezdőnapi index vagy ráta,
- a maradványérték-garanciák keretében várhatóan kifizetendő összegek,
- a vételi opció lehívási ára, ha észszerűen biztos, hogy az opció lehívásra kerül,
- a lízing megszüntetése miatti kötbérek, ha a lízing futamideje egy lízingmegszüntetési opció lehívását is tükrözi.

A kezdőnap után a lízingkötelezettséget a következőképpen kell értékelni:

- a könyv szerinti értéknek a lízingkötelezettség kamatát tükröző növelésével;
- a könyv szerinti értéknek a kifizetett lízingdíjakat tükröző csökkentésével és
- a könyv szerinti értéknek az újraértékelés, módosítás vagy a felülvizsgált lényegében fix lízingdíjak miatti újbóli meghatározásával.

A fordulónapokon az alábbiak szerint alakultak az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek egyenlegei:

adatok ezer HUF-ban

Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	2021. december 31.	2020. december 31.
Kapott támogatások - hosszú lejáratú kötelezettség*	1 293 466	634 974
Lízing kötelezettségek - hosszú lejáratú kötelezettség**	13 444 755	14 011 307
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	35 724	672 845
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	14 773 945	15 319 126

* A kapott támogatásokkal kapcsolatos rövid lejáratú kötelezettségeket a 14.5-ös számú kiegészítő megjegyzés alatt mutatjuk be.

** A Lízing kötelezettségekkel kapcsolatos rövid lejáratú kötelezettségeket a 14.5-ös számú kiegészítő megjegyzés alatt mutatjuk be.

Az IFRS 16 'Lízingek' standard alapján felvett lízingkötelezettségek jelentős részét a Magyar Állami Vagyongazdálkodási Zrt.-től vagyongazdálkodásba kapott eszközök lízingje teszi ki, mintegy 93%-át.

A vagyongazdálkodott eszközökhöz kapcsolódó lízing kötelezettségek az eszközökre vetített tőkeköltség (vagyongazdálkodási díj) alapján kerültek meghatározásra. A tőkeköltség az EU által elfogadott magyar teljesítménytervben (317/2019 EU rendelet alapján) szereplő elvárt hozamon alapszik. Az elvárt hozam kalkulációja a CAPM modellhez hasonlóan kerül meghatározásra. A tőkeköltség ráta az adott teljesítmény tervezési időszak által felölelt 5 éves referencia periódusra kerül meghatározásra. Ezt követően újraértékelésre kerül.

A vagyongazdálkodási díj alapján figyelembe vett lízingdíj a vagyongazdálkodási szerződés sajátossága miatt változó díjnak minősül, ezért a lízing kötelezettség a lízingdíjak módosításakor évente újraértékelésre kerül.

A nem vagyongazdálkodott eszközökhöz kapcsolódó lízing kötelezettségek a futamidő kezdetekor az adott lízing lejáratához legközelebb eső, nyilvános HUF kamatozó állampapír hozama alapján kerültek meghatározásra.

A pénzügyi kimutatások készítésekor a Társaságnak az alábbi szerződéses elkötelezettsége létezik, amelynél a lízing még nem kezdődött el:

- Budapest Airport Zrt.-vel kötött a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér területén kiépítésre kerülő optikai kábelgyűrű bérletére vonatkozó szerződés, a lízing kezdete 2022. év.

A Társaság továbbá nem rendelkezik a lízingkötelezettségek értékelésében figyelmen kívül hagyott hosszabbítási vagy megszüntetési opciókkal, valamint nem rendelkezik maradványérték garanciát tartalmazó szerződéssel.

14.5. Szállítói és egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

Számviteli politika:

A szállítói kötelezettségek és az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek amortizált bekerülési értéken kerülnek bemutatásra.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek tartalmazzák többek között a következőket:

- Költségvetéssel és Önkormányzatokkal szembeni kötelezettségek,
- Folyósított támogatási előlegek,
- Munkavállalókkal szembeni kötelezettségek (nem pénzügyi instrumentum),
- Nyugdíj-, önszegélyező- és egészségpénztárral szembeni kötelezettségek (nem pénzügyi instrumentum),
- Egyéb, bankkal szembeni kötelezettségek,
- Nem nevesített egyéb kötelezettségek,
- A jövedelemadóból eredő kötelezettséget külön Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás soron kell kimutatni (nem pénzügyi instrumentum),
- IFRS 16 standard alapján bemutatott lízing kötelezettségek éven belüli része.

A nem pénzügyi instrumentumnak minősülő tételekre nem vonatkoznak IFRS 7-ben szabályozott közzétételi követelmények.

A szállítói kötelezettségek korosítása az alábbiak szerint alakult:

adatok ezer HUF-ban

Szállítói tartozások korosítása	2021. december 31.	2020. december 31.
Nem lejárt	2 549 548	2 931 991
Lejárt, éven belüli	7 077	139
Lejárt, 1 és 5 év között	2 037	2 037
Szállítói tartozások összesen	2 558 662	2 934 167

A Társaság szállítói tartozásait fizetési határidőn belül rendezi, és nem volt jelentős lejárt tartozása 2021. december 31-én, illetve 2020. december 31-én.

adatok ezer HUF-ban

Szállítói tartozások	2021. december 31.	2020. december 31.
Szállítói tartozások - belföldi	1 565 841	1 724 912
Szállítói tartozások - külföldi	901 484	1 006 821
Kapcsolt vállalatokkal szembeni kötelezettségek	91 337	202 434
Szállítói tartozások összesen	2 558 662	2 934 167

A Társaság az összes kapcsolt félként besorolt nyitott szállítói egyenleg elkülönítését és kapcsolt féllel szembeni kötelezettségként való bemutatását választotta.

A kapcsolt felekkel szembeni tranzakciókat a 17-es számú kiegészítő megjegyzésben mutatjuk be.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek egyenlege az alábbiak szerint alakult:

adatok ezer HUF-ban

Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	2021. december 31.	2020. december 31.
Lízing kötelezettségek - rövid lejáratú kötelezettség***	1 698 989	1 490 050
Kutatás-mentési tevékenységből eredő rövid lejáratú kötelezettség	1 288 172	0
Anyavállalattal szembeni kötelezettségek	1 200 000	1 000 000
Folyósított támogatás előlegek*	696 566	1 080 825
Személyi jövedelemadó kötelezettség	167 217	250 927
Különböző hatóságokkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek	150 076	150 667
Társadalombiztosítási kötelezettségek	129 951	310 190
Fedezeti ügyletek negatív valós érték változása (veszteség)**	112 497	85 891
Magánnyugdíjpénztárakkal és nyugdíjpénztárakkal szembeni kötelezettség	98 444	261 611
Nagyvállalati licenz szerződésből eredő kötelezettség	78 408	0
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	40 690	49 912
Egyéb kötelezettségek összesen	5 661 010	4 680 073
Kapott támogatások - rövid lejáratú rész*	345 482	164 056
Egyéb halasztott bevételek	1 054	1 055
Halasztott bevételek összesen	346 536	165 111
Teljesített, nem számlázott szolgáltatások összesen	7 742	472
Elhatárolt költségek összesen	7 742	472
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	6 015 288	4 845 656

* A kapott támogatásokkal kapcsolatos hosszú lejáratú kötelezettségeket a 14.4-es kiegészítő megjegyzés alatt mutatjuk be.

** A cash-flow fedezeti ügyletek valós érték változását a 14.6-os, illetve a 14.7-es kiegészítő megjegyzés tartalmazza.

***A Lízing kötelezettségekhez kapcsolódó hosszú lejáratú kötelezettségek a 14.4-es kiegészítő megjegyzés alatt kerülnek bemutatásra.

2021-ben az Anyavállalattal szembeni kötelezettség a 2019. és 2020. évi beszámoló alapján jóváhagyott osztalékot tartalmazza, amely várhatóan 2022. évben kerül kifizetésre.

A kutatás-mentési tevékenységből eredő rövid lejáratú kötelezettség két részből tevődik össze:

- 2020. évet érintő 2020-ban hosszú lejáratú kötelezettségként bemutatott 642.508 ezer HUF átsorolása rövid lejáratúba;
- 2021. évet érintő 645.664 ezer HUF rövid lejáratú kötelezettség.

14.6. Fedezeti ügyletek

A fedezeti ügyletként megjelölt, egyéb átfogó eredmény valós értékelési tartalékában elszámolt nyitott tranzakciók valós értéke az alábbi volt.

adatok ezer HUF-ban

Derivatív pénzügyi instrumentumok valós értéke	2021. december 31.	2020. december 31.
Egyéb forgóeszközök		
Derivatív pénzügyi instrumentumok megjelölt fedezeti kapcsolatban		
Fedezeti ügyletek pozitív valós értéke	192 032	221 492
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek		
Derivatív pénzügyi instrumentumok megjelölt fedezeti kapcsolatban		
Fedezeti ügyletek negatív valós értéke	112 497	85 891

A jelentős devizás árfolyam-kitettséget jelentő várható devizás cash flow-k határidős ügyletek kötésével kerülnek fedezésre. A nyitott forward szerződések valós értékváltozásait a Társaság az egyéb forgóeszközök, illetve az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek között jeleníti meg a Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban.

14.7. Pénzügyi kockázatkezelési politika

A pénzügyi kockázatkezelés célja, hogy a kockázatokat az operatív és a finanszírozási tevékenységeken keresztül folyamatosan csökkentse.

A Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás a bemutatott időpontokban a következő pénzügyi eszköz és kötelezettség kategóriákat tartalmazta:

a) Pénzügyi instrumentumok valós értéke:

Pénzügyi eszközök:

adatok ezer HUF-ban

Pénzügyi eszközök	Amortizált bekerülési értékenértékelte pénzügyi eszközök	Derivatív pénzügyi instrumen- tumok	Összesen könyv szerinti értéken	Összesen valós értéken	Különbség
Egyéb hosszú lejáratú eszközök	634 973	0	634 973	634 973	0
Vevőkövetelések	4 685 979	0	4 685 979	4 685 979	0
Megjelölt fedezeti kapcsolatba vont derivatív pénzügyi instrumentumok	0	192 032	192 032	192 032	0
Lekötött betétek - HUF- éven belüli 3 hónap feletti lejáratl	313 553	0	313 553	313 553	0
Állampapírok 3 hónap feletti lejáratl	2 448 962	0	2 448 962	1 796 540	652 422
Egyéb rövid lejáratú eszközök kivéve adók, költségek és bevételek aktív időbeli elhatárolásai, munkavállalókkal szembeni követelések	928 119	0	928 119	928 119	0
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	6 879 834	0	6 879 834	6 879 834	0
Összesen 2021. december 31.	15 891 420	192 032	16 083 452	15 431 030	652 422

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

Pénzügyi eszközök	Amortizált bekerülési értékpénzügyi eszközök	Derivatív pénzügyi instrumen- tumok	Összesen könyv szerinti értéken	Összesen valós értéken	Különbség
Egyéb hosszú lejáratú eszközök	688 050	0	688 050	688 050	0
Vevőkövetelések	4 203 654	0	4 203 654	4 203 654	0
Megjelölt fedezeti kapcsolatba vont derivatív pénzügyi instrumentumok	0	221 492	221 492	221 492	0
Lekötött betétek - HUF- éven belüli 3 hónap feletti lejáratú	4 299 943	0	4 299 943	4 299 943	0
Állampapírok 3 hónap feletti lejáratú	9 824 142	0	9 824 142	9 734 682	89 460
Egyéb rövid lejáratú eszközök kivéve adók, költségek és bevételek aktív időbeli elhatárolásai, munkavállalókkal szembeni követelések	499 795	0	499 795	499 795	0
Készpénz és pénzeszköz egyenértékesek	5 393 091	0	5 393 091	5 393 091	0
Összesen 2020. december 31.	24 908 675	221 492	25 130 167	25 040 707	89 460

Minden pénzügyi eszköz jelzálog- és tehermentes.

Pénzügyi kötelezettségek:

adatok ezer HUF-ban

Pénzügyi kötelezettségek	Pénzügyi kötelezett- ségek amortizált bekerülési értéken	Derivatív pénzügyi instrumen- tumok	Összesen könyv szerinti értéken	Összesen valós értéken	Különbség
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	35 724	0	35 724	35 724	0
Szállítói tartozások	2 558 662	0	2 558 662	2 558 662	0
Megjelölt fedezeti kapcsolatba vont derivatív pénzügyi instrumentumok	0	112 497	112 497	112 497	0
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek kivéve adók, költségek és bevételek passzív időbeli elhatárolásai, munkavállalókkal szembeni kötelezettségek	40 688	0	40 688	40 688	0
Összesen, 2021. december 31.	2 635 074	112 497	2 747 571	2 747 571	0
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	672 846	0	672 845	672 845	0
Szállítói tartozások	2 934 167	0	2 934 167	2 934 167	0
Megjelölt fedezeti kapcsolatba vont derivatív pénzügyi instrumentumok	0	85 891	85 891	85 891	0
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek kivéve adók, költségek és bevételek passzív időbeli elhatárolásai, munkavállalókkal szembeni kötelezettségek	49 909	0	49 909	49 909	0
Összesen, 2020. december 31.	3 656 922	85 891	3 742 812	3 742 812	0

A kapott támogatások, az adók valamint az aktív és passzív elhatárolások a 14.5-ös kiegészítő megjegyzések alatt kerültek bemutatásra.

Az értékvesztéssel csökkentett vevőkövetelések, valamint a szállítók értéke – rövid lejáratuk miatt – a valós értéküket közelítik meg.

A pénzeszközök és pénzeszköz egyenértékesek, valamint a lekötött bankbetétek, a 3 hónapon belüli lejáratú rendelkezésre álló diszkontkincstárjegyek és az egyéb rövid távú eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékei közelítik valós értéküket a beszámoló fordulónapján a rövid lejárat következtében.

Egyéb hosszú lejáratú pénzügyi eszközök:

Egyéb, állami szervekkel szemben követelt hosszú lejáratú eszközökről a 14.1-es számú kiegészítő megjegyzésnél írtunk részletesen. A diszkontáláshoz kockázatmentes kamatlábat használt a Társaság (állami kötvények hozamgörbéből származtatott zéró kupon ráták az Államadósság Kezelő Központ Zrt. honlapján közölt értékben – www.akk.hu).

Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek:

A kapcsolt felekkel szembeni kötelezettségek 17-es megjegyzés alatt közölt könyv szerinti értéke közelít a valós értékéhez. A 2021. december 31-ei egyenleg nagyrészt garanciális szállítói kifizetés visszatartásokból származó kötelezettség, melynek valós értéke diszkontált cash flow módszerrel került megállapításra a lentebb bemutatott adatokat felhasználva.

Deviza forward ügyletek valós értéke:

A deviza forward ügyletek valós értéke a tranzakciók nem realizált, év végi átváltási árfolyamokra való ártérítés következtében keletkezett, várhatóan egy éven belül realizálandó nyereségét vagy veszteségét mutatja. A használt valós értékek a partner bankok által kalkulált mark-to-market értékelés során alkalmazottakkal megegyezők.

Valós érték hierarchia

A használt valós értékek 1-től 3-as szintű kategóriákba sorolhatóak, attól függően, hogy a valós érték meghatározása milyen mértékben megfigyelhető inputokon alapul.

- 1. szint: Azonos eszközök vagy kötelezettségek aktív piacon jegyzett (nem módosított) árfolyama.
- 2. szint: Olyan értékelési technika, amelynél minden lényeges input az eszközökre vagy a kötelezettségekre közvetlenül (mint árfolyam) vagy közvetve (mint származtatott árfolyam) megállapítható.
- 3. szint: Olyan alapadat, mely nem piacon megfigyelhető információon alapul.

Az amortizált bekerülési értéken értékelt pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek valós értéke 3. szintű információk alapján került meghatározásra diszkontált cash flow módszer alkalmazásával, amennyiben utóbbi releváns. A becsült pénzáramok az adott szerződéseken alapulnak, míg a diszkontráták kockázat mentes, adózás előtti ráták (állami kötvények hozamgörbéből származtatott zéró kupon ráták). A devizában denominált pénzügyi instrumentumok a Magyar Nemzeti Bank árfolyamai alapján kerültek átváltásra.

A Társaság nem rendelkezik olyan valós értéken értékelt eszközzel vagy kötelezettséggel, amelynek valós értéke 3. szintű információk alapján került meghatározásra.

A HungaroControlnak 2-es szintű piaci árakból származtatott valós értéken értékelt eszközei vannak. A derivatív ügyletek és állampapírok esetében használt valós értékek a bankoktól kapott havi mark-to-market értékekkel megegyezők.

Nem került sor átsorolásokra a valós érték hierarchia 1-es és 2-es szintje alapján értékelt pénzügyi instrumentumok között.

b) Pénzügyi kockázatok kezelése

A Társaság a működésével kapcsolatos pénzügyi kockázatokat nyomon követi és menedzseli. A Társaság szabályzatai és működési keretei egyértelműek. A Felügyelőbizottság látja el a felügyeleti funkciót a Társaság felett. A treasury funkció nem profit centerként működik; spekulatív célú tranzakciók nem megengedettek. A Társaság tevékenységéből eredő elsődleges pénzügyi kockázatok a piaci- (beleértve az árfolyam-, kamat- és inflációs kockázatokat), hitelezési- és likviditási kockázatok.

Piaci kockázat:

A Társaság tevékenységén keresztül elsősorban a deviza árfolyamok-, kamatlábak-, valamint inflációs ráta változásából eredő pénzügyi kockázatoknak van kitéve. A léginavigációs szolgáltatás nyújtásából eredően a Társaság speciális kockázattal is rendelkezik. Ezek a kockázatok és azok kezelési módszerei a lentiekben kerülnek bemutatásra.

Árfolyamkockázat kezelése

A Társaság árfolyamkockázatnak való kitétsége és kockázata a devizában befolyó árbevételével, illetve a devizás kifizetéseivel kapcsolatban lép fel.

A légiforgalmi irányítás díjbevétele képviseli a Társaság árbevételének 99,5%-át. Az En Route és terminál szegmensekben – a teljesítményterv rendszerében – az árfolyamkockázatot a Társaság viseli. A légiforgalmi irányítási szolgáltatásokért felszámított díjak forintban rögzítettek, viszont euróban kerülnek számlázásra. A használt átváltási árfolyam a számlázási periódust megelőző hónap (n-1.) napi záró Reuters-árfolyamainak átlaga. Annak a kockázatnak a csökkentésére, miszerint az HUF/EUR árfolyam az egységszámítás meghatározásának időszaka (n-1. hónap átlaga) és az összegek HungaroControlhoz történő befolyásának időpontja (n+2. hónap) között változik, a Társaság deviza forward ügyleteket köt. A Társaság En Route és terminál árbevételéből származó várt cash flow-ját fedezi a devizás kockázatkezelési szabályzatban meghatározott limitek alapján.

A koszovói légtér feletti légi irányítási szolgáltatás esetében a díjak szerb dinárban kerülnek meghatározásra. Ez a bevétel nem kerül fedezésre, mivel azonban az árbevétel relatív kis részét teszi ki (2021-ben 6%, 2020-ban 4%), nem képvisel jelentős árfolyam kockázatnak való kitétséget. Továbbá, a Koszovó szegmens esetében, a teljes költségmegtérítéssel rendszeresített, az árfolyamok változásából adódó kockázat áthárítható a légitársaságokra, mivel az árfolyamdifferenciák az egyes költségalkotók részét képezik.

A Társaság szintén fedezi a jelentős devizás kitétséget jelentő biztos kötelezettségvállalásból származó devizás kifizetéseit, valamint az egyéb devizás kitétséget jelentő cash flow-kat. Ezen devizás cash-flow k esetén a fedezési időtáv maximum 18 hónap a Társaság tervezési ciklusához igazítva.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

A devizában denominált vevőkövetelések összege meghaladja a devizában denominált szállítók egyenlegét. A Társaság devizában denominált pénzügyi eszközeinek és kötelezettségeinek bemutatott könyv szerinti értéke az alábbiak szerint alakult:

Deviza	Év végi átváltási árfolyamok		Devizában denominált eszközök (adott deviza)		Devizában denominált eszközök (ezer forint)	
	2021. december	2020. december	2021. december	2020. december	2021. december	2020. december
EUR	369,00	365,13	14 823 869	13 666 559	5 470 007	4 990 071
USD	325,71	297,36	608	3 237	198	963

Deviza	Év végi átváltási árfolyamok		Devizában denominált kötelezettségek (adott deviza)		Devizában denominált kötelezettségek (ezer forint)	
	2021. december	2020. december	2021. december	2020. december	2021. december	2020. december
EUR	369,00	365,13	4 245 415	5 969 780	1 566 558	2 179 746
USD	325,71	297,36	11 970	5 503	3 899	1 636

Az eszközök pénzeszközöket- és pénzeszköz egyenértékeseket, vevői követeléseket, valamint egyéb rövid lejáratú követeléseket tartalmaznak. A bemutatott kötelezettségek szállítói kötelezettségekből és egyéb rövid lejáratú kötelezettségekből állnak.

Deviza forward ügyletek

A jelentős devizás árfolyam-kitettséget jelentő várt cash flow-kat a Társaság határidős ügyletekkel fedezi. A Társaság ezen ügyleteket cash flow fedezeti ügyletként jelöli meg. A fedezeti ügyletek célja a biztos kötelezettségből származó cash flow-k (bevételek és kiadások) forint értékének biztosítása.

Év végén az alábbi nyitott ügyletekkel rendelkezett a Társaság:

adatok ezer HUF-ban

2021. december 31.	Árbevétel fedezése (EUR eladás)	Szállítói fedezések (EUR vétel)	Szállítói fedezések (USD vétel)	Összesen
Deviza	EUR	EUR	USD	
Deviza összege	-17 809 226	21 954 089	1 738 440	
Forintérték	-6 549 815	8 154 382	540 811	2 145 378
Nyitott ügyletek év végi valós értékének megoszlása				
Értékelési tartalék (várt Nyereség (+) / Vesztesség (-))	18 156	109 966	32 447	160 569
Eredményki mutatóval szemben elszámolt nem hatékony rész	-41 633	-1 930	0	-43 563
Eredményki mutatóval szemben elszámolt hatékony rész	-55 910	0	0	-55 910
Eszköz bekerülési értékben elszámolt hatékony rész	0	9 258	0	9 258
Pénzügyi eredmény részeként elszámolt swap pontokból számított kamatbevétel	9 181	0	0	9 181
Összesen	-70 206	117 294	32 447	79 535

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

adatok ezer HUF-ban

2020. december 31.	Árbevétel fedezése (EUR eladás)	Szállítói fedezések (EUR vétel)	Szállítói fedezések (USD vétel)	Összesen
Deviza	EUR	EUR	USD	
Deviza összege	-12 269 174	16 082 316	1 580 400	
Forint érték	-4 438 449	5 720 107	487 332	1 768 990
Nyitott ügyletek év végi valós értékének megoszlása				
Értékelési tartalék (várt Nyereség (+) / Vesztesség (-))	-29 540	201 787	-17 193	155 054
Eredménykimutatással szemben elszámolt nem hatékony rész	-45 300	1 969	0	-43 331
Eredménykimutatással szemben elszámolt hatékony rész	1 641	0	0	1 641
Eszköz bekerülési értékben elszámolt hatékony rész	0	2 035	0	2 035
Pénzügyi eredmény részeként elszámolt swap pontokból számított kamatbevétel	20 202	0	0	20 202
Összesen	-52 997	205 791	-17 193	135 601

A fenti, előrejelzett tranzakciók között nincs olyan, melynek bekövetkezése nem várható a jövőben. A határidős ügyletek lejáratakor az értékelési tartalékban felhalmozott valós értékelési különbözeti összegek az eredménykimutatásban elszámolásra kerülnek.

A következő összegek kerültek elszámolásra az eredménykimutatásban a 2021-es, illetve 2020-as pénzügyi évek során:

adatok ezer HUF-ban

Átfogó eredménnyel szemben, derivatív pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatosan elszámolt tételek	2021. december 31.	2020. december 31.
Értékelési tartalékból árbevételbe átsorolt tételek (-) vesztesség/ (+) nyereség	-101 901	-282 869
Cash-flow fedezeti ügyletek pénzügyi eredményben megjelenített nem hatékony része (-) vesztesség/ (+) nyereség	-78 996	-329 266
Valósérték-fedezeti ügyletek pénzügyi eredményben elszámolt nem hatékony része (-) vesztesség/ (+) nyereség	-21 927	2 651
Eredménykimutatással szemben, pénzügyi eredményben elszámolt kamatok (kapott swap pontok)	74 587	54 531
Nyereség (+)/vesztesség (-) összesen cash-flow hedge tranzakciókból	-128 237	-554 953
Nyitott cash-flow fedezeti ügyletek egyéb átfogó eredményben elszámolt valós érték változása (valós értékelési tartalék év végi egyenlege)	130 659	170 233
Cash-flow fedezeti ügyletek teljes eredménye tőkében	2 422	-384 720

Év végén az egyéb átfogó eredményben elszámolt vesztesség összege 2021-ben 39.574 ezer HUF volt, 2020-ban 63.008 ezer HUF nyereség.

Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás tételek árfolyam érzékenysége

A Társaság euróval szembeni kitettsége az árbevétel és a vevőkövetelések euróban számlázott egyenlegeinek esetében a legjelentősebb, ezért az elvégzett érzékenységvizsgálat erre a devizára összpontosít.

A következő tábla a Társaság érzékenységét mutatja a forint euróval szembeni értékében bekövetkezett 3 százalékos növekedése vagy csökkenése esetén. A Társaság az euró elmúlt öt évben történő elmozdulásai alapján arra a következtetésre jutott, hogy egy 3%-os érzékenységi ráta észszerűen lehetséges változást képvisel, és megfelelő benchmarkot szolgáltat a HUF-val szembeni EUR-rátákhoz. A lentiekben pozitívként feltüntetett számok az eredményben és tőkében való növekedést jelzik, míg a negatív értékek a tőke és eredmény csökkenését jelentik. Az euró forinttal szembeni 3%-os leértékelődése az ugyanilyen mértékű felértékelődéssel szemben azonos, viszont ellentétes irányú változást eredményez a tőkében, eredményben.

A Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás tételek érzékenységvizsgálata kiterjed az EUR-ban denominált pénzeszközökre, vevői követelésekre, szállítói tartozásokra, egyéb követelésekre, -kötelezettségekre és a fedezeti ügyletekre. Ezek év végi átváltási értékét módosítjuk az EUR fordulónapi árfolyamában bekövetkezett 3%-os változásával. A fordulónapi eredményre, tőkére gyakorolt hatást mutatjuk be, feltételezve, hogy az észszerűen lehetséges, adott kockázati faktorból eredő változás ekkor következett be.

adatok ezer HUF-ban

EUR/HUF		Eszközök (+) Eredménynövelő (-) Eredmény csökkentő	Kötelezettségek (+) Eredménynövelő (-) Eredmény csökkentő	Adózás előtti eredményre és tőkére gyakorolt hatása (+) Eredménynövelő (-) Eredmény csökkentő	Tőkére gyakorolt hatás (%)
2021. év					
103%	380,07	164 100	-46 997	117 103	1,5%
100%	369,00	0	0	0	
97%	357,93	-164 100	46 997	-117 103	-1,5%
2020. év					
103%	376,08	149 702	-65 392	84 310	0,2%
100%	365,13	0	0	0	
97%	354,18	-149 702	65 392	-84 310	-0,2%

Deviza forward ügyletek nélkül a forint euróval szembeni 3%-os leértékelődése 1,5%-os növekedést okozna 2021. december 31-én az EUR-ban denominált tételek nettó pozíciójának egyenlegében, azaz az eredménytartalékban és a pénzügyi eredményben (2020. év viszonylatában ugyanez az érték 0,2% lenne) – minden egyéb tényezőt változatlanul feltételezve. Ez azt jelenti, hogy a Társaság kitettsége az EUR-val szemben nem jelentős, és a pénzügyi eredmény mérsékelten érzékeny a HUF/EUR ráta változására. Egy hasonló vizsgálat a rátákban 5%-os változást feltételezve 2,6% változást okozna az eredménytartalékban 2021-re, és 0,4%-ot 2020-ra.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

Hasonló feltételezések a lenti valós érték változásokat eredményeznék az év végén nyitott derivatív ügyletek esetében.

adatok ezer HUF-ban

	EUR/HUF	Adózás előtti eredményre gyakorolt hatás (+) Eredménynövelő (-) Eredmény csökkentő	Tőkére gyakorolt hatás (+) Eredménynövelő (-) Eredmény csökkentő
2021. év			
103%	380,07	-58 719	104 603
100%	369,00	0	0
97%	357,93	58 719	-104 603
2020. év			
103%	376,08	-75 056	116 810
100%	365,13	0	0
97%	354,18	75 056	-116 810

A következő táblázat egy feltételezett felértékelődés, illetve leértékelődés vevői követelésekre tett hatását mutatja, figyelembe véve a fedezeti értékelési tartalék egyenlegének változását is, azonos elmozdulásokat feltételezve mindkét esetben.

adatok ezer HUF-ban

	EUR/HUF	Vevőkövetelések	Adózás előtti eredményre és tőkére gyakorolt hatása (+) Eredménynövelő (-) Eredmény csökkentő	Tőkére gyakorolt hatás fedezeti ügylet értékelési tartalékkal (+) Eredménynövelő (-) Eredmény csökkentő
2021. év				
103%	380,07	4 734 166	137 888	1 732
100%	369,00	4 596 278	0	0
97%	357,93	4 458 389	-137 889	-1 733
2020. év				
103%	376,08	4 323 870	125 938	72 403
100%	365,13	4 197 932	0	0
97%	354,18	4 071 994	-125 938	-72 403

Év végi átértékelés

A Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban lévő devizás tételek év végi átértékelésének eredménye 32.441 ezer HUF nyereség volt 2021. év végén (2020-ban 59.840 ezer HUF veszteség).

Kamatláb kockázat kezelése

Kamatkozó követelésekből és kötelezettségekből eredő kamatláb kockázat

A Társaság a rövid távú finanszírozáshoz nem szükséges pénzeszközök jelentős részét fix kamatozású banki lekötésekbe, illetve diszkontkincstárjegyekbe, államkötvényekbe fektette be. A Társaság a válság előtt benyújtott teljesítménytervben meghatározott egységdíjakon a tervezett jelentősen alul múlt árbevételét realizált, így korábbi befektetései jelentős részének felhasználására kényszerült.

A Társaság fő célja, hogy likviditását biztosítsa; a szabad pénzállomány hozamszerzés céljából való befektetése másodlagos cél. Ezért a megengedett befektetési formák a forintos vagy devizás banki lekötések, diszkontkincstárjegyek és a Magyar Állam által kibocsátott államkötvények, vagy a Magyar Központi Bank által kibocsátott pénzügyi instrumentumok. Így a Társaság pénzügyi eszközökön keresztüli kitettsége a kamatlábak változásával szemben korlátozott.

A Társaság szándéka szerint lekötött bankbetéteit olyan intézményeknél helyezi el, melyek hosszú távú hitelminősítésük alapján magas besorolást értek el. A Magyar Állam által kibocsátott diszkontkincstárjegyek és államkötvények hitelbesorolása megegyezik az országkockázattal, amit a Standard & Poor's 2022. februárban „BBB” besorolásúra, azaz befektetésre ajánlott státuszúnak értékelt. A lekötött betétek egy intézménynél elhelyezett lehetséges mértéke a teljes pénzeszközhöz viszonyítva 30%-ban maximalizált az adott pénzügyi döntés meghozatalának pillanatában. A 30%-os limit 50%-ra módosul, amennyiben a Társaság pénzeszközeinek volumene nem éri el a 6 milliárd forintot.

A kockázati kitettséget a Társaság az alábbi súlyokkal állapítja meg: bankbetétek 100%, kivéve, az olyan befektetési partnernél, konkrét likviditási céllal elhelyezett pénzeszközöket, ahol az eredeti (lekötéskori) futamidő nem több 5 munkanapnál (ide értve a lekötetlen, folyószámlán tartott pénzeszközöket is), mivel ilyen esetekben a kockázati súly 0%. A befektetési partnerrel kötött határidős ügyletek kockázati súlya 10% az ügylet nominális (forintban leszállítandó) értékére vetítve. A befektetési partnernél vezetett értékpapírszámlán tartott állampapírok kockázati súlya 50%.

A Társaság kamatozó lekötött betétállományának szerkezete az alábbiak szerint alakult:

Éves kamatláb	2021. év Betét összege	2020. év Betét összege
Forint alapú betétek	ezer HUF	ezer HUF
< 1%	0	4 289 500
2% - 3%	303 000	0
Összesen	303 000	4 289 500
EUR alapú betétek	EUR	EUR
< 0,5%	28 600	28 600
Összesen	28 600	28 600

A tábla befektetései a piacon elérhető kamatlábak kis mértékű növekedését mutatja.

A Társaság 2021 januárban három kereskedelmi bankkal kötött 10 milliárd forint teljes összegű, 2023 januárban lejáró folyószámlahitelkeret-szerződést. Továbbá 2021 őszén hiteltendert írt ki és 2022 januárban két kereskedelmi bankkal kötött 17,5 milliárd forint teljes összegű, 2025 végén lejáró, túlnyomórészt fix kamatozású, rulírozó forgóeszközhitelkeret szerződéseket. Ezek a Társaság finanszírozását legalább 2025 végéig kedvező és tervezhető költségszinten biztosítják. 2021 során a folyószámlahitelkeretből lehívás nem történt.

A változó kamatozású hitelszerződések alapján felmerülő pénzügyi kötelezettség kapcsán a Társaság kamatláb változásra érzékenységi vizsgálatot nem végzett, mivel 2021. év folyamán nem élt a hitellehívás lehetőségével. A Társaság 2021-ben nem birtokolt egyéb változó kamatozású eszközt.

Kamatlábckockázat egyéb forrásból

A Társaság kamatlábak változásából eredő kitettsége a Koszovó üzletágban, illetve annak árbevételén keresztül jelentkezik leginkább, ahol teljes költségmegtérítéssel elszámolási rendszer van érvényben. Ezen üzletág eredményét elsősorban a tőkeköltség határozza meg (lekötött tőke hozama), kalkulációjának alapjául a kockázatmentes, 10 éves lejáratú magyar állampapírok hozama szolgál és a légitársaságok által megtérítendő költségalap részét képezi.

Az En Route és terminál üzletág esetében érvényben lévő teljesítmény rendszer lehetővé teszi a kockázatmentes kamatláb felett kockázati prémium érvényesítését a költségalapban szereplő tőkeköltség kalkulációja során. Az elvárt hozam a 2020-2024-es időszakra részben előre kerül meghatározásra, így a perióduson belüli kamatlábak alakulása eltérhet a tényleges tőkeköltségben érvényesített összegtől, az adott üzletág eredményességére azonban nem lehet hatással. Ugyanakkor a tőkeköltség kalkulációjához használt nettó eszközállomány részeként nem megengedett a kamatozó eszközök figyelembevétele, így a Társaság befektetési tevékenysége hatással van az üzletág profitabilitására. Ebből adódóan a majd elfogadott teljesítményterv benyújtását követően a Társaság kamatlábak elmozdulásából adódó kockázatnak való kitettsége akkor lenne nagymértékű, amennyiben nagy összegű, kamatozó eszközöket birtokol. A várható finanszírozási helyzet miatt (külső forrásbevonás) ez a kockázat nem tekinthető jelenleg szignifikánsnak. A külső forrásbevonás tényleges módja határozza majd meg ugyanakkor azt, hogy azok kapcsán milyen kamatlábckockázattal kell szembenéznie a Társaságnak.

Inflációs kockázat kezelése

A teljesítményrendszer alapján az inflációs ráta változásából eredő kockázatot részben a légitársaságok viselik (En Route és terminál üzletág). Nem hárítható át az inflációs eltérés azon része, amely a költségalapból az értékcsökkenéshez, a tőkeköltséghez valamint a hatósági kifizetésekhez kötődik. A Koszovó üzletág teljes költségmegtérítéssel elszámolási rendszerben működik, ahol minden kockázat (az inflációs kockázatot is beleértve) áthárul a légitársaságokra, habár csak hosszú távon - két év után ($n+2$. évben) - érvényesíthetőek a díjakon keresztül.

Az inflációs kockázat kezelésének módja, hogy a Társaság törekszik a költségek minél nagyobb körének alakulását a tényleges inflációhoz igazítani. Ennek érdekében a Társaság a költségelemek közül a legnagyobb arányt képviselő személyi juttatások jelentős részét bértmegállapodások formájában az inflációhoz köthette. 2020-ban és 2021-es év jelentős részében inflációs kockázatot az En Route és terminál üzletágban sem visel a Társaság az utólagos tervbenyújtásnak köszönhetően, ugyanakkor a benyújtást követően 1,6 százalékpont többlet volt a tény és terv infláció között, amelyet a 2023. évi díjakban már érvényesíteni fog a Társaság.

A Társaság nem rendelkezik olyan pénzügyi eszközzel vagy kötelezettséggel, amelyek értéke az inflációs ráta esetleges változásának hatására módosulna és jelentősen befolyásolná a tőke egyenlegét, illetve az adott évi eredményt.

Hitelezési kockázat kezelése

Hitelezési kockázat akkor keletkezik, ha egy szerződéses partner kötelezettségei nem-teljesítésével pénzügyi veszteséget okoz a Társaságnak. A Társaság hitelezési kockázatnak való kitettsége a vevő nemfizetésének kockázatából adódik, továbbá olyan hitelintézetek csődjének kockázatából, ahol pénzállomány került elhelyezésre vagy befektetésre, vagy derivatív ügylet került megkötésre.

A Koszovó üzletágon belül azon kockázat pénzügyi hatása, hogy egy üzleti partner szerződéses kötelezettségét nem teljesíti, gyakorlatilag nulla, abból kifolyólag, hogy az elszámolt értékvesztések,

leírások költségalapban elszámolható költségnek minősülnek (így a díjakon keresztül érvényesíthetők) a teljes költségmegtérítés rendszerében.

Ezzel szemben az átrepülő és terminál üzletágban a teljesítményrendszer keretein belül a vevő-nem-fizetés kockázatát már a Társaság viseli, amely a COVID-19 világjárvány miatt jelentős kockázattá válhat. A légiközlekedést rendkívüli mértékben sújtó koronavírus-járvány az állami mentőprogramok ellenére számos légitársaságot hozhat nehéz helyzetbe. Tekintettel azonban a pandémia miatti speciális szabályokra, e tekintetben ugyanakkor csak azok a csődesemények jelentenek valós kockázatot, amelyek a 2021. októberéig leadandó új teljesítményterv készítése során még nem voltak ismertek.

A követelések lejárat szerinti megbontását, illetve az elszámolt értékvesztések egyenlegeit a 14.2-es számú megjegyzésnél mutatjuk be. Az ott bemutatott táblázatok összefoglalják a Társaság hitelezési kockázatát.

A vezetőség úgy véli, hogy a Társaság egyik vevőjétől sem függ jelentősen, így nincsen jelentős követelés kockázat koncentrációja.

Likviditási kockázat kezelése

A Társaságnál a likviditási kockázat kezelése kiterjed a kellő mennyiségű pénzeszköz-tartalék fenntartására; a tényleges és tervezett cash flow-k monitorozására; valamint annak biztosítására, hogy a megfelelő forrásból származó, lejáratú és versenyképes árazású fedezet álljon rendelkezésre a felmerülő likviditási igényhez mérten.

A likviditási kockázatot főképp a forgalom alakulása befolyásolja: amennyiben a forgalom jelentősen elmarad a várt szinttől, úgy adott üzleti évben alulfinanszírozás alakulhat ki. Ez azonban a Koszovó üzletágban tárgyévét követő második évben (n+2. periódus) a díjakon keresztül érvényesíthető, így ennél az üzletágnál a Társaságnak lényegében nincs forgalmi kockázata, likviditási azonban igen. Alapesetben az En Route és terminál üzletágban, a teljesítményrendszer keretén belül, a Társaság forgalmi kockázata maximum az árbevétel 4,4%-a, azonban sávós módon oszlik meg: a forgalom tervezhez képesti ± 0 -2%-os eltérése esetén, a Társaság a forgalom változás teljes hatását viseli; míg a forgalom 2-10% közötti elmozdulása esetén a 2%-os elmozdulás feletti rész 30%-át viseli csupán a Társaság. 10% felett minden további hatás a légtérhasználókat terheli. A tervezettet meghaladó forgalom a Társaság eredményességét javítja. A tervtől elmaradó forgalom rontaná az eredményességet, azonban ennek ellensúlyozására jogosult a Társaság magasabb tőkeköltség felszámítására.

Ettől függetlenül a forgalmi változás közvetlen likviditási hatását a Társaságnak kezelnie kell, mivel a légitársaságokra eső rész legelőször az üzleti évet követő második évben érvényesíthető.

A 1627/2020 EU Rendelet alapján azonban a 2020. és 2021. évi bevételek elmaradásából adódó alulfinanszírozások a korábbiaktól eltérően nem az n+2. évben érvényesíthetők, hanem 2023-tól 5 évre egyenlően szétosztva. Ezzel szemben a magas forgalomból adódó 2018-as és 2019-es jelentős felülfinanszírozásokat, amelyek magas pénzeszközállományt eredményeztek a Társaságnál, az n+2. évben érvényesíteni kellett a díjakban.

A teljesítményrendszerben a tervezettnél nagyobb költségek általában nem háríthatóak át a légtér felhasználókra. A légitársaságokra való átterhelés lehetősége kizárólag a nem kontrollálható költségek esetében áll fenn, de ennek érvényesítése hosszú időtávot ölel fel, az csak az adott referencia periódust

követően téríttethető meg a felhasználókkal. A 1627/2020 EU Rendelet alapján a 2020. és 2021. év nagy része speciálisan kezelendő a költségek áthárítása tekintetében, mivel a teljesítményterv benyújtásakor ez a közel két év már tény időszak volt, így a költségek szintje utólag lett a teljesítménytervben rögzítve.

A HungaroControl Zrt. működését 2021-ben a visszaeső forgalom ellenére stabil likviditási helyzet jellemezte.

Léginavigációs szolgáltatás nyújtásából eredő kockázatok:

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 69. §-ának (1) bekezdése szerint (a Magyarországon nyújtott szolgáltatások esetében), valamint a 2013. évi CCXLVIII. törvény, továbbá az 510/2013. számú kormányrendelet 3. paragrafusa értelmében (Koszovó légtérében nyújtott szolgáltatásnál) légiforgalmi irányítói tevékenység ellátásához felelősségbiztosítási fedezet megléte kötelező. A Társaság minden bemutatott év esetében teljesítette ezt a kritériumot.

Pénzügyi kötelezettségek lejárat szerinti szerkezete

A lenti táblázat a nem derivatív pénzügyi instrumentumok lejárat szerkezetét mutatja be 2021, illetve 2020. december 31-én, a szerződés szerinti kifizetések nem diszkontált értékeit alapul véve. A táblázat elkészítésénél az a dátum került figyelembe vételre, amikor a visszafizetés a Társaságtól legkorábban követelhető.

adatok ezer HUF-ban

Pénzügyi kötelezettségek korosítása	Lejárt	1 éven belül esedékes	1 és 5 éven belül esedékes	5 éven túl esedékes	Összesen
2021. december 31.					
Szállítói tartozások	9 114	2 549 548	0	0	2 558 662
Lízing kötelezettségek	985 560	1 746 498	6 674 479	18 381 540	27 788 077
Egyéb kötelezettségek	1 613	40 688	0	0	42 301
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	35 724	0	35 724
Összesen	996 287	4 336 734	6 710 203	18 381 540	30 424 764
2020. december 31.					
Szállítói tartozások	2 176	2 931 991	0	0	2 934 167
Lízing kötelezettségek	778 579	1 785 427	6 720 850	19 914 170	29 199 026
Egyéb kötelezettségek	1 430	49 909	0	0	51 339
Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	672 846	0	672 846
Összesen	782 185	4 767 327	7 393 696	19 914 170	32 857 378

2021-ben a lejárt Lízing kötelezettségek összege az MNV Zrt-vel szembeni vagyonekelt eszközök után fizetendő vagyonekeltési díj 2021. II. félévi összegét tartalmazza, amelynek kifizetése áthúzódik 2022-re.

15. Céltartalékok

Számviteli politika:

A Társaság céltartalékot akkor számol el, ha tényleges vagy vélelmezett kötelezettsége van valamely múltbeli eseményből kifolyólag, és valószínűsíthető, hogy a kötelezettség rendezése gazdasági értéket képviselő források kiáramlását eredményezi, valamint megbízhatóan meg lehet becsülni a kötelezettség összegét. A céltartalékok a fennálló kötelezettség Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás fordulónapján történő kiegyenlítéséhez szükséges, a rendelkezésre álló legjobb ismeretek szerint megbecsült értéken kerülnek a könyvekbe.

Jelentős számviteli becslések:

Céltartalék képzése, különösen peres ügyek esetében, jelentős részben becslésen alapul. A Társaság meghatározza egy múltbeli esemény következtében kialakuló kedvezőtlen helyzet bekövetkezésének valószínűségét, és ha a valószínűség meghaladja az 50%-ot, a Társaság a kötelezettség becsült összegére céltartalékot képez.

Az év végi összevont egyenlegek az alábbiak szerint alakultak:

adatok ezer HUF-ban

Céltartalékok	Jogi ügyekre képzett céltartalék	Egyéb céltartalék	Összesen
Hosszú lejáratú céltartalékok	0	255 437	255 437
Rövid lejáratú céltartalékok	0	0	0
Összesen, 2020. december 31.	0	255 437	255 437
Hosszú lejáratú céltartalékok	0	6 711	6 711
Rövid lejáratú céltartalékok	0	729 174	729 174
Összesen, 2021. december 31.	0	735 885	735 885

A lenti táblázat a hosszú lejáratú céltartalékok alakulását mutatja be:

adatok ezer HUF-ban

Hosszú lejáratú	Jogi ügyekre képzett céltartalék	Egyéb céltartalék	Összesen
Egyenleg, 2020. január 1	0	6 711	6 711
Tárgyévi képzések	0	248 726	248 726
Egyenleg, 2020. december 31.	0	255 437	255 437
Átsorolás rövid és hosszú lejáratú kategóriák között	0	-248 726	-248 726
Egyenleg, 2021. december 31.	0	6 711	6 711

A lenti táblázat a rövid lejáratú céltartalékok alakulását mutatja be:

adatok ezer HUF-ban

Rövid lejáratú	Jogi ügyekre képzett céltartalék	Egyéb céltartalék	Összesen
Egyenleg, 2020. január 1	4 020	44 520	48 540
Tárgyévben felhasznált összegek	-4 020	-44 520	-48 540
Egyenleg, 2020. december 31.	0	0	0
Tárgyévi képzések	0	479 429	479 429
Átsorolás rövid és hosszú lejáratú kategóriák között	0	248 726	248 726
Diszkont kamat elszámolás	0	1 019	1 019
Egyenleg, 2021. december 31.	0	729 174	729 174

Az 'Egyéb céltartalék'-ok között bemutatott tételek olyan kötelezettségekre képzett céltartalékok, amely múltbeli eseményekből származnak, a kifizetések valószínűsíthetők, illetve a kötelezettségek értéke megbízhatóan becsülhető. A hosszú lejáratú 'Egyéb céltartalék'-ból (2021. december 31-én 6.711 ezer HUF, 2020. december 31-én 255.437 ezer HUF) a 2020-ban képzett tétel átsorolásra került a rövid lejáratú 'Egyéb céltartalék'-ok közé, továbbá itt jelenik meg a kapcsolódó diszkontálás hatása is. Emellett új céltartalékok képzése történt 2021-ben, amelyek rendezése 2022-ben várható, így a rövid lejáratú 'Egyéb céltartalék'-ok (2021. december 31-én 729.174 ezer HUF) között került bemutatásra.

A hosszú lejáratú céltartalékok kockázatmentes, államkötvények hozamaiból származtatott adózás előtti diszkontrátával kerülnek diszkontálásra.

16. Munkavállalói juttatások

Számviteli politika:

Életpálya programok:

Hosszú távú munkavállalói juttatások nyújtása céljából 2013 végéig a Társaság 'meghatározott juttatási programot' működtetett. Ezt a 2013. december 31-ével hatályba lépett Életpálya program váltotta fel.

A Társaság a Kollektív Szerződésben meghatározott 'HungaroControl Életpálya Program', valamint az 'Irányítói Életpálya Megállapodás' alapján hosszútávú munkavállalói juttatásként 'Életpálya programot' működtet. Az Életpálya program keretében a juttatások meghatározott része nyugdíjcélú befektetési eszközökbe kerül befektetésre, míg az Irányítói Életpálya megállapodásban rögzített juttatások egy része külön befektetési instrumentumban kerül elkülönítésre, melyhez a munkavállalók csak az irányítói munkaviszony befejezésekor juthatnak hozzá. A légiforgalmi irányítói munkakörben dolgozókkal kapcsolatban a befektetési instrumentumairól szóló megállapodás alapján 2020. évben megtörtént az összeg befektetése, amelybe az előző program záró egyenlege befizetésre került. A programok közti áttérés a nem légiforgalmi irányító munkavállalók vonatkozásában is lezajlott, az előző rendszer záró egyenlegének kifizetései a tervezettnél megfelelően megtörténtek. Az áttéréskor az egyéb átfogó eredményben szereplő aktuáriusi különbözetek eredménytartalékba történő átvezetése megtörtént.

A 2013. december 31-ével hatályba lépett Kollektív Szerződés által szabályozott 'HungaroControl Életpálya Program' keretében, valamint az ugyanezen időponttal aláírt 'Irányítói Életpálya Megállapodás'

keretében létrejött programok esetében a kötelezettséget és a ráfordítást abban a periódusban szükséges megjeleníteni, amikor a munkavállaló megszolgált az időt, ami feljogosítja az állami, magán vagy önkéntes nyugdíjpénztári rendszerek juttatásaihoz. Ezek esetében a munkáltató arra vállal kötelezettséget, hogy megadott összeggel hozzájárul az adott munkavállaló későbbi nyugdíjához, azonban nem vállal kötelezettséget a befizetések jövőbeli hozamával kapcsolatosan. Az Életpálya programokhoz kapcsolódó kötelezettségek egyéb hosszú távú munkavállalói juttatások között kerülnek kimutatásra.

Egyéb hosszú távú munkavállalói juttatások:

Az egyéb hosszú távú munkavállalói juttatások kezdeti és későbbi értékelése megegyezik a munkaviszony megszűnése utáni juttatási programok kezdeti és későbbi értékelésének módszerével kivéve az aktuáriusi nyereség, illetve veszteség elszámolását, amit azonnal az eredménykimutatásban kell elszámolni.

A Társaság nem teljesít befizetéseket elkülönített pénzalapba. A jövőbeni kötelezettségeket az infláció és a béremelkedés mellett egyéb demográfiai hatások (mint halandóság) figyelembevételével kell meghatározni, és az így becsült pénzáramlást diszkontálva kapható meg a juttatások jelenértéke. A Társaság minden év végén az így kalkulált juttatások jelenértékével megegyező összegben mutat be kötelezettséget a beszámolójában. A jogosultságszerzés kezdetétől a kifizetésig tartó teljes időszak alatt halmozza fel a jogosultságot a dolgozó, ezért a Társaságnak a már eltelt időszakra az arányosított részt kell értékelnie fennálló kötelezettséggént.

A Társasághoz vezényelt katonák részére a Honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény 2013. évi változása szerint a törvény 132. § alapján járó jubileumi juttatások a Társaságot terhelik, így ezekre a kötelezettségekre múltbeli szolgálat költsége jogcímen egyéb hosszú távú munkavállalói juttatás kerül bemutatásra.

A Társaság 2018. évi gazdasági teljesítmény elismeréseként, továbbá a munkaerőpiaci változásokra reagálva megtartó juttatásra vonatkozó megállapodást kötött a munkavállalók érdekképviselői szerveivel, mely juttatás kifizetésének időpontját a hosszútávú bérmegállapodások jövőbeni aláírása fogja meghatározni, így a Társaság céltartalékot képzett ezen biztos jövőbeni kötelezettségeinek fedezetére.

Az IAS 19 Munkavállalói juttatások standard alapján elszámolt, hosszú távú munkavállalói juttatásokból származó kötelezettség független, képesített aktuárius értékelése alapján került elszámolásra.

adatok ezer HUF-ban

Munkavállalói juttatások	2021. december 31.	2020. december 31.
Munkavállalói juttatások - éven túli rész	3 143 607	2 839 114
Munkavállalói juttatások - éven belüli rész	2 605 424	2 192 581
Munkavállalói juttatások összesen	5 749 031	5 031 695

Hosszú távú munkavállalói juttatások:

A hosszú távú munkavállalói juttatások a 'Munkaviszony megszűnése utáni juttatások' és az 'Egyéb hosszú távú munkavállalói juttatások' egy éven túli lejáratú tételeit tartalmazzák. Ezen juttatásokból származó kötelezettségek éven belül lejárató része a 'Rövid távú munkavállalói juttatások' Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás soron kerül bemutatásra.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

A 'Munkaviszony megszűnése utáni juttatások'-ból (életpálya programok és végkielégítések) és az 'Egyéb hosszú távú munkavállalói juttatások' –ból származó kötelezettségek teljes összegének (mind a rövid, mind a hosszú lejáratú részek együttesen kimutatva) nettó jelenértéke a következőképp alakult:

adatok ezer HUF-ban

Munkavállalói juttatások	Végkielégítések	Egyéb munkavállalói juttatások	Egyéb rövid távú juttatások	Összesen
Jelenérték, 2020. január 1	405 317	3 273 615	2 063 688	5 742 620
Múltbeli szolgáltatás költsége	-4 544	-889	0	-5 433
Tárgydíszaki szolgáltatás költsége	131 625	353 628	1 411 179	1 896 432
Tárgyévi kifizetések	-146 472	-140 992	-2 063 688	-2 351 152
Diszkontráták változásának hatása	-343	12 979	0	12 636
Aktuáriusi nyereségek (-)/veszteségek (+)	-119 260	-144 148	0	-263 408
Jelenérték, 2020. december 31.	266 323	3 354 193	1 411 179	5 031 695
Múltbeli szolgáltatás költsége	-8 423	-953	0	-9 376
Tárgydíszaki szolgáltatás költsége	199 061	524 152	1 875 018	2 598 231
Kamatköltség	337	4 028	0	4 365
Tárgyévi kifizetések	-163 401	-124 153	-1 411 179	-1 698 733
Diszkontráták változásának hatása	-7 886	-78 030	0	-85 916
Aktuáriusi nyereségek (-)/veszteségek (+)	-48 055	-43 180	0	-91 235
Jelenérték, 2021. december 31.	237 956	3 636 057	1 875 018	5 749 031
Éven belül esedékes rész				2 605 424
Éven túl esedékes rész				3 143 607

Az egyenleg aktuáriusi nyereséget is tartalmaz, mely kisebb részben a kötelezettség azon részén keletkezett, ahol a munkavállalók a megszolgálati időszakot még nem teljesítették. A Kollektív Szerződés értelmében az újonnan belépő, nem légiforgalmi irányítói munkakörben dolgozó munkavállalók 5 év munkaviszony megszolgálatása után válnak csak a program teljes jogú tagjaivá. Esetükben a tárgyévi elszámolt aktuáriusi nyereség/veszteség soron olyan hatások jelennek meg, mint például a feltételezettől eltérő béremelés hatása vagy a kilépés és halálozás becsült és tényleges hatása közti különbség. Aktuáriusi nyereséget keletkeztetett az előző évben feltételezettől eltérő időpontban történő kifizetés miatti feloldás 57.880 ezer HUF összegben, amely abból adódik, hogy néhány munkavállaló a korábban tervezettől eltérő időpontban megy nyugdíjba. Az Irányítói Életpálya Megállapodás alapján a befektetési instrumentumba 2020-ban történt befizetés miatti modellváltás soron (109.606 ezer HUF nyereség) 2021-ben nincs hatás. 2021-ben összességében az aktuáriusi nyereség/veszteség sor nyereséget mutat.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

A következő táblázat tartalmazza a juttatások számításakor használt főbb pénzügyi és aktuáriusi becslésekben történt változások hatását:

adatok ezer HUF-ban

Pénzügyi és aktuáriusi becslések	2021. december 31.	2020. december 31.
Kilépések, halálozások becsült és tényleges hatása	-46 896	-15 682
Diszkontráta változás hatása	-85 916	12 636
Béremelési feltételezés változás	-62 158	-41 152
A feltételezéstől eltérő kifizetések hatása	-57 880	-65 949
Modellváltás	0	-109 606
Egyéb	75 699	-31 019
Összesen	-177 151	-250 772
Egyéb átfogó eredménykimutatás részeként elszámolt	0	0
Eredménykimutatásban elszámolt	-177 151	-250 772

Az aktuáriusi nyereségek és veszteségek az eredménykimutatásban kerülnek elszámolásra, mivel a munkáltató arra vállal kötelezettséget, hogy megadott összeggel hozzájárul az adott munkavállaló későbbi nyugdíjához, azonban nem vállal kötelezettséget a befizetések jövőbeli hozamával kapcsolatosan.

Aktuáriusi nyereségek és veszteségek pénzügyi feltételezések változásából

Diszkont ráták: a Társaság az Államadósság Kezelő Központ által közzétett, 2021. december 31-re érvényes zero kupon rátákat használta. Hosszú távú diszkontráták egyedül az üzemi baleset és a vezényelt katonáknak fizetendő jubileumi jutalmak egyenlegénél kerültek alkalmazásra (Egyéb hosszú távú munkavállalói kötelezettségek).

A kötelezettségek diszkontálásához használt ráta 2021-ben egy éven belüli lejárat esetén 3,2% volt, 2020-ban egy éven belüli lejáratnál 0,4% körül mozgott.

Az aktuáriusi feltételezések közül a diszkont ráták változásának hatása szignifikáns a kötelezettség jelenértékére gyakorolt hatások között. 2019 és 2020 között 12.636 ezer HUF növekedés volt, míg 2020 és 2021 között 85.916 ezer HUF csökkenés látható.

Aktuáriusi nyereségek és veszteségek a feltételezések változásából adódóan

Tényleges és becsült kilépési valószínűségek: a 2021-es kilépési ráták az utolsó tíz év historikus adatai alapján kerültek meghatározásra figyelembe véve azt a tény, hogy a Társaságnál eltöltött munkaidő hossza és a kilépési valószínűség között kimutatható összefüggés van. Ezen értékek munkavállalói kategóriánként az alábbiak szerint alakultak (átlagos értékek):

- 2021: nem légiforgalmi irányítói: 5,7%, légiforgalmi irányítói: 0,3%
- 2020: nem légiforgalmi irányítói: 5,4%, légiforgalmi irányítói: 0,2%

Halálozási ráta: a használt halálozási indexek a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett adatokból kerültek meghatározásra – a közzétett maximum 10%-os munkahelyi baleset okozta halálozási ráta 50%-kal csökkentésre került az elmúlt évek tényleges historikus adatait figyelembe véve.

Béremelések: a vezényelt katonák esetében használtunk béremelési feltételezést, amely 2026-ig áll rendelkezésre. Az új rendszerben a béremelés csak kis mértékben, az üzemi baleseti juttatás esetében hat

a várható kifizetésekre. 2026-ot követően a hosszú távú jegybanki inflációs céllal összhangban egységesen 3%-os bérnövekedéssel számoltunk.

A Társaság nem várja az aktuáriusi feltételezések olyan észszerűen feltételezhető változásait, amelyek jelentősen megváltoztatnák a kötelezettség fordulónapi egyenlegét, így az értékelés során használt főbb aktuáriusi feltételezésekre elvégzett érzékenység vizsgálat bemutatására nincs szükség.

Rövid lejáratú munkavállalói juttatások

A rövid lejáratú munkavállalói juttatások az alábbi tételekből állnak:

adatok ezer HUF-ban

Rövid lejáratú munkavállalói juttatások	2021. december 31.	2020. december 31.
A munkaviszony megszűnése utáni juttatások és az egyéb hosszú lejáratú munkavállalói juttatások éven belüli része	730 407	781 402
Decemberi bérfizetési kötelezettség	753 730	709 573
Rövid lejáratú prémium kifizetések	25 969	53 948
Ki nem vett szabadságok miatti kötelezettség	14 811	99 102
Teljesítmény és pénzügyi célok miatti kötelezettség	725 528	402 293
Egyéb	354 979	146 263
Összesen	2 605 424	2 192 581

Az egyéb munkavállalói juttatás sor legjelentősebb tétele 2021-ben a 228.597 ezer HUF összegű inflációs elszámoló juttatásból eredő kötelezettség (2020-ban 143.181 ezer HUF). Továbbá ez a sor tartalmazza a 2021. évi 2022-ben kifizetett juttatásokat 124.899 ezer HUF (2020-ban 1.165 ezer HUF).

17. Kapcsolt felekkel folytatott tranzakciók

Tranzakciók kapcsolt felekkel:

Tranzakciók a Magyar Állammal és más, a Magyar Állam által ellenőrzött társaságokkal:

Mivel a Társaság él az IAS 24.25 mentesítési lehetőségével, így a Társaságnak nem kell teljes körűen bemutatni a Magyar Állammal, valamint a Magyar Állam által ellenőrzött más társaságokkal folytatott tranzakciókat, illetve a velük szemben fennálló egyenlegeket.

A mentesítés feltételeként azonban be kell mutatni az alábbiakat azon partnerekkel kapcsolatban, amelyeknek jelentős befolyása lehet a Társaságra nézve:

- Díjfizetés alól felmentett repülések költségeinek megtérítésére jogszabályban kijelölt állami felek az Innovációs és Technológiai Minisztérium, Honvédelmi Minisztérium és a Külügyminisztérium.
- Állami felek, akiktől a Társaság szolgáltatást vásárol vagy eszközt lízingel, illetve akik felé a Társaságnak fizetési kötelezettsége van: Innovációs és Technológiai Minisztérium, Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal, Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt., Közbiztonsági és Ellátási Főigazgatóság, MVM Next Energiakereskedő Zrt., MFK Magyar Fejlesztési Központ

Nonprofit Kft., Antenna Hungária Zrt., Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. és az Országos Meteorológiai Szolgálat.

- A Magyar Állam részére fizetendő osztalék a 2019. évi beszámoló alapján 1.000.000 ezer HUF 2020-ban, 2020. évi beszámoló alapján 200.000 ezer HUF 2021-ben.

A következő állami szervek nem rendelkeznek közvetlen ellenőrzéssel a Társaság felett, illetve fordítva, viszont a menedzsment megítélésében ezek a tranzakciók összegüknél fogva **szignifikánsak**, illetve valamely hatósági szervnek és a legfelsőbb menedzsmentnek beszámolásra kerülnek – mindezek alapján a Társaság ezen tranzakciók bemutatása mellett döntött.

- 2007 szeptemberében a Társaság az állami vagyon kezeléséért felelős hatósággal (Kincstári Vagyon Igazgatóság, a **Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.** jogelődje) vagyonkezelési megállapodást kötött. A megállapodás értelmében a Társaság vagyonkezelési jogot szerzett állami tulajdonban lévő földterületek, épületek, berendezések, valamint azok kapcsolódó vagyonértékű jogai felett. A Társaság a vagyonkezelési jogot az IFRS 16 'Lízingek' standard előírása alapján lízingként kezeli. Pénzügyi kimutatásaiban a lízingbe vett eszközök használati jogát a lízing kötelezettségekkel szemben mutatja be. A vagyonkezelési díj 2021-ben 1.567.059 ezer HUF volt (2020-ban 1.567.059 ezer HUF), amelyből a Társaság mindkét évben 1.550.308 ezer HUF összeget kezelt lízing díjként. A megállapodás eredményeképp a Társaság köteles ezen eszközöket eredeti nominális értékükön megtartani, bővíteni, felújítani, és gyarapítani, ellensúlyozva a felmerült használati érték csökkenését ('visszapótlási kötelezettség'). Az eszközök nominális értékének megtartásából származó kötelezettség ('visszapótlási kötelezettség') eredetileg a hosszú lejáratú kötelezettségek között szerepelt. A vonatkozó szabályozás 2013. június 28-as hatállyal való módosulása értelmében a 2013. június 29-től felmerülő visszapótlási kötelezettség elengedésre került. A korábbi években felhalmozódott visszapótlási kötelezettség a megkötött megállapodások alapján teljesítésre került, így a tárgyévi értéknövelő beruházások összege követelésként került elszámolásra.
- Az **Innovációs és Technológiai Minisztérium** részére a Társaság az alábbi díjakat fizeti: a magyar légtér irányításával kapcsolatos felügyeleti díj (2021-ben 742.700 ezer HUF, 2020-ban 500.000 ezer HUF), a Koszovó feletti légtér irányításával kapcsolatos felügyeleti díj (2021-ben 100.000 ezer HUF, 2020-ban 104.565 ezer HUF), egyéb hatósági díjak (2021-ben 7.870 ezer HUF, 2020-ban 7.119 ezer HUF), a léginnavigációs szolgáltatás ellátása érdekében végzett tevékenységgel kapcsolatos közigazgatási költségtérítés (2021-ben 215.386 ezer HUF, 2020-ban 284.863 ezer HUF).
Továbbá az ITM-től a MyDroneSpace (UTM) fejlesztésre 2021-ben megkapott támogatás 120.005 ezer HUF.

A további tranzakciók összegüknél fogva minősülnek **jelentősnek**:

- A Társaság energiaszolgáltatói az **MVM Next Energiakereskedő Zrt.** (2021-ben 188.141 ezer HUF, 2020-ban 167.663 ezer HUF) költsége keletkezett a Társaságnak).
- Meteorológiai adatokat az **Országos Meteorológiai Szolgálat**tól (OMSZ) vásárol a Társaság (2021-ben 23.768 ezer HUF, 2020-ban 531.927 ezer HUF). 2021-től kezdődően az OMSZ repülésmeteorológiai költségeit fedező díjbevételeket közvetlenül az Eurocontrollal számolja el, így a Társaságnak csak minimális kötelezettsége keletkezett az OMSZ felé.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
 2021. DECEMBER 31.

- A **Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatalától** lízingelt ingatlanok lízing díja 2021-ben 1.811 ezer HUF (2020-ban 1.811 ezer HUF).
- Az **Antenna Hungária Zrt-től** lízingelt ingatlanok lízing díja 2021-ben 11.156 ezer HUF (2020-ban 10.797 ezer HUF).
- A **Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságától** lízingelt ingatlanok lízing díja 2021-ben 8.129 ezer HUF (2020-ban 8.129 ezer HUF).
- **MFK Magyar Fejlesztési Központ Nonprofit Kft-től** lízingelt ingatlanok díja 2021-ben 5.477 ezer HUF, (2020-ban 5.364 ezer HUF).
- **Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt-től** igénybevett hulladék gyűjtési szolgáltatás díja 2021-ben 4.202 ezer HUF, 2020-ban 3.841 ezer HUF.
- A Társaság a díjfizetés alól felmentett repülések Magyar Állammal rendezendő költségtérítését rövid, illetve hosszú távú követelések között mutatja ki az árbevétellel szemben – ezek bemutatását a 5-ös, a 14.1-es, illetve a 14.2-es kiegészítő megjegyzések tartalmazzák.

A teljes, megtérítendő, díjfizetés alól felmentett repülésekből adódó követelés egyenlegek az alábbiak:

adatok ezer HUF-ban

Felmentett repülések	Egyenleg, 2021. december 31.	Megtérített egyenlegek	Pénzügyi bevételek között elszámolt	Árbevétellel szemben elszámolt	Egyenleg, 2021. január 1
Honvédelmi Minisztérium	1 095 710	276 388	2 553	520 833	848 712
Innovációs és Technológiai Minisztérium	63 709	15 874	123	36 014	43 446
Külügyminisztérium	32 677	23 253	155	32 677	23 098
Összesen	1 192 096	315 515	2 831	589 524	915 256
Felmentett repülések	Egyenleg, 2020. december 31.	Megtérített egyenlegek	Pénzügyi bevételek között elszámolt	Árbevétellel szemben elszámolt	Egyenleg, 2020. január 1
Honvédelmi Minisztérium	848 712	251 809	24	572 324	528 173
Innovációs és Technológiai Minisztérium	43 446	12 004	1	27 572	27 877
Külügyminisztérium	23 098	26 838	0	23 098	26 838
Összesen	915 256	290 651	25	622 994	582 888

A kintlévőségek fedezetlenek, rendezésük pénzeszközökkel történik. Kapott garancia nem kapcsolódik a tételekhez. 2021-ben és 2020-ban sem került elszámolásra értékvesztés a kapcsolt felekkel szembeni követelésekre.

Nem volt olyan esemény vagy tranzakció egyik bemutatott év vonatkozásában sem, amelyről a menedzsment úgy gondolja, hogy azok nem piaci feltételek mellett, vagy a szokásos üzletmeneten kívül történtek.

Tranzakciók közös vezetésű vállalattal:

Az EPC Kft. a Társaság számára ellátja a légiforgalmi irányítói képzési feladatokat, valamint nyelvi kurzusokat tart. Az EPC-től származó árbevétel főképp iroda bérleti díjakat, tantermi bérleti díjakat, illetve management szolgáltatásokat tartalmaz. A rövid lejáratú kötelezettségek mindkét évben kifizetésre kerültek.

2021. év folyamán az irányítóképzés a pandémiás helyzetre tekintettel szünetelt.

Az EPC Kft.-vel folytatott tranzakciók teljes körűen bemutatásra kerülnek:

adatok ezer HUF-ban

EPC Kft.-vel folytatott tranzakciók	2021. december 31.	2020. december 31.
Átfogó jövedelemkimutatásban bemutatott tételek		
Menedzsment szolgáltatás értékesítés	0	37 209
Kapott osztalék	0	24 500
Oktatási szolgáltatás beszerzése	59 257	749 435
Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban bemutatott tételek		
Követelés kapcsolt vállalkozással szemben	0	2 206
Kötelezettség kapcsolt vállalkozással szemben (rövid lejáratú)	2 435	61 686

A FABCE Aviation Services, Ltd-vel folytatott tranzakciók jelentős része szakmai támogatás és menedzsment szolgáltatás beszerzése (2021-ben 27.096 ezer HUF, 2020-ban 51.244 ezer HUF).

A kintlévőségek fedezetlenek, és rendezésük pénzeszközökkel történik. Kapott garancia nem kapcsolódik a tételekhez. 2021-ben és 2020-ban sem került elszámolásra értékvesztés a kapcsolt vállalatokkal szembeni követelésekre.

Nem volt olyan esemény vagy tranzakció egyik bemutatott év vonatkozásában sem, amelyről a menedzsment úgy gondolja, hogy azok nem piaci feltételek mellett, vagy a szokásos üzletmeneten kívül történtek.

Kulcspozíciót betöltő vezetők javadalmazása:

A Társaság kulcspozícióban lévő vezetőinek javadalmazása kerül az alábbiakban bemutatásra az IAS 24, Kapcsolt felekre vonatkozó közzétételek standard alapján meghatározott kategóriákra összesítve.

2021. pénzügyi év

adatok ezer HUF-ban

Kulcspozícióban lévő vezetők javadalmazása	Rövid távú munkavállalói juttatások	Munkaviszony megszűnése utáni juttatások	Egyéb hosszú lejáratú munkavállalói juttatások	Végkielégítések
Igazgatóság javadalmazása	29 523	0	0	0
Felügyelő Bizottság javadalmazása	69 605	0	0	0
A vezérigazgató és az igazgatók javadalmazása*	291 785	0	0	0
Összesen	390 913	0	0	0

*Az összeg 38.557 ezer forint értékben tartalmaz vezetői prémium előírást.

2020. pénzügyi év

adatok ezer HUF-ban

Kulcspozícióban lévő vezetők javadalmazása	Rövid távú munkavállalói juttatások	Munkaviszony megszűnése utáni juttatások	Egyéb hosszú lejáratú munkavállalói juttatások	Végkielégítések
Igazgatóság javadalmazása	24 625	0	0	0
Felügyelő Bizottság javadalmazása	72 806	0	0	0
A vezérigazgató és az igazgatók javadalmazása*	276 735	0	0	0
Összesen	374 166	0	0	0

*Az összeg 28.219 ezer forint értékben tartalmaz vezetői prémium előírást.

Kulcspozíciót betöltő vezetők: a Társaság vezérigazgatója és igazgatói, valamint az Igazgatóság és a Felügyelőbizottság tagjai.

A Társaság a vezérigazgatója és igazgatói, az Igazgatóság, valamint a Felügyelőbizottság tagjai számára nem adott kölcsönt vagy előleget, és nem vállalt garanciát a nevükben.

18. Kötelezettségvállalások, függő kötelezettségek és követelések

Léginavigációs szolgáltatások nyújtásából keletkező alul- és felülfinanszírozási egyenlegek

Koszovói üzletágban keletkező alul- és felülfinanszírozási egyenlegek:

Az elszámolási rendszer speciális mechanizmusának megfelelően, azon díjzónák esetében, ahol teljes költségmegtérítési módszert alkalmaznak – ilyen a Szerbia-Montenegró-KFOR díjzóna –, a különbség az n. év bevétele és elszámolandó költségei között alul- vagy felülfinanszírozási egyenlegeket eredményez. Az alul-, illetve felülfinanszírozás a felhasználóknak számlázott díjak és egyéb bevételek, illetve a ténylegesen felmerült költségek közötti különbségeként kalkulálódik. Az alul- és felülfinanszírozási egyenlegek a „korrekciós mechanizmuson” keresztül kerülnek rendezésre, úgy, hogy az n. év egyenlegei (legkorábban) az n+2. év egységdíjaiban elszámolásra kerülnek.

A magyar légtér En Route (átrepülő) üzletágában és a terminál üzletágban keletkező alul- és felülfinanszírozási egyenlegek:

A teljesítménytervezési rendszer keretében az alul- és felülfinanszírozási egyenlegek különböző jogcímenek keletkeznek: a forgalom és az infláció tervezettől való eltérésének kockázata a légtérhasználókkal megosztásra kerül, míg a Társaság nem viseli az úgynevezett nem kontrollálható költségek kockázatát, - a Társaságnak az alul-, illetve felülfinanszírozási egyenlegekkel a jövőben el kell számolnia. Ugyanabban az üzleti évben ugyanazon üzletágon belül az eltérő jogcímenek megfelelően keletkezhetnek alulfinanszírozási valamint felülfinanszírozási egyenlegek is.

A Társaság ezeket az elszámolási egyenlegeket nem mutatja be a Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásban, mivel ezek függő követelésnek, illetve függő kötelezettségnek minősülnek. Továbbá, az elszámolási egyenlegek a jövőbeni cash flow-kra, illetve a működésre jelentős hatással bírnak, így jelen megjegyzésben bemutatásra kerülnek a céltartalékok értékelési követelményeinek megfelelő értékkel.

HUNGAROCONTROL
KIEGÉSZÍTŐ MEGJEGYZÉSEK A PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOKHOZ
2021. DECEMBER 31.

Pénzügyi hatások becslése – függő követelések, az EUROCONTROL korrekciós elszámolási mechanizmusából adódó 'alulfinanszírozási' elszámolási egyenlegek:

adatok ezer HUF-ban

Alulfinanszírozás a költség alap mechanizmusból	Záró egyenleg, 2021. december 31.	2021. évi feloldás	2021. évi képzés	Nyitó egyenleg, 2021. január 1
2016. évi Útvonal elszámolási egyenleg	67 224	0	0	67 224
2019. évi Útvonal elszámolási egyenleg	0	-1 696 561	0	1 696 561
2019. évi TNC elszámolási egyenleg	0	-283 551	0	283 551
2019. évi Koszovó elszámolási egyenleg	0	-23 009	0	23 009
2020. évi Útvonal elszámolási egyenleg	11 541 321	0	5 254 523	6 286 798
2020. évi TNC elszámolási egyenleg	2 141 787	0	949 915	1 191 872
2020. évi Koszovó elszámolási egyenleg	634 957	0	0	634 957
2021. évi Útvonal elszámolási egyenleg	9 612 755	0	9 612 755	0
2021. évi TNC elszámolási egyenleg	2 211 270	0	2 211 270	0
2021. évi Koszovó elszámolási egyenleg	220 513	0	220 513	0
Alulfinanszírozási egyenlegek összesen	26 429 827	-2 003 121	18 248 976	10 183 972

Pénzügyi hatások becslése – függő kötelezettségek, az EUROCONTROL korrekciós elszámolási mechanizmusából adódó 'felülfinanszírozási' elszámolási egyenlegek:

adatok ezer HUF-ban

Felülfinanszírozás a költség alap mechanizmusból	Záró egyenleg, 2021. december 31.	2021. évi feloldás	2021. évi képzés	Nyitó egyenleg, 2021. január 1
2016. évi Útvonal elszámolási egyenleg	500 943	0	0	500 943
2016. évi TNC elszámolási egyenleg	178 742	0	0	178 742
2017. évi Útvonal elszámolási egyenleg	549 380	0	0	549 380
2017. évi TNC elszámolási egyenleg	188 557	0	0	188 557
2018. évi Útvonal elszámolási egyenleg	650 576	0	0	650 576
2018. évi TNC elszámolási egyenleg	192 901	0	0	192 901
2019. évi Útvonal elszámolási egyenleg	613 930	-8 247 381	0	8 861 311
2019. évi TNC elszámolási egyenleg	206 056	-2 142 231	0	2 348 287
2020. évi Útvonal elszámolási egyenleg	6 198 384	-140 695	5 254 523	1 084 556
2020. évi TNC elszámolási egyenleg	1 156 838	0	949 916	206 922
2021. évi Útvonal elszámolási egyenleg	4 005 466	0	4 005 466	0
2021. évi TNC elszámolási egyenleg	1 140 704	0	1 140 704	0
Felülfinanszírozási egyenlegek összesen	15 582 477	-10 530 307	11 350 609	14 762 175
Függő kötelezettség nem kontrollálható költségekből	221 283	0	221 283	0
Függő kötelezettség egységszámításból adódó egyéb kötelezettségekre	219 013	0	219 013	0
Függő kötelezettség tény-terv eltérés miatt	502 268	0	502 268	0
Összes függő kötelezettség költség alap elszámolásból	16 525 041	-10 530 307	12 293 173	14 762 175

A fent bemutatott eszközök, kötelezettségek realizálása várható, de azok pontos összege olyan bizonytalan jövőbeni események függvénye, amelyek nem teljesen állnak a Társaság befolyása alatt (jövőbeni forgalom, érintett felek jóváhagyása).

Egyéb kötelezettségvállalások, függő követelések és kötelezettségek

Egyéb kötelezettségvállalások, függő követelések és kötelezettségek között a Társaság a következő adott és kapott bankgaranciákat tartja nyilván a bemutatott évekre vonatkozóan:

adatok ezer HUF-ban

Lejárat dátum	Összeg	
2020.08.14-2023.08.31	20 325	adott bankgarancia bérleti díj fizetésre
Adott garanciák	20 325	
2017.05.08-2022.05.13	1 732	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2017.07.05-2022.06.09	1 341	jótállási kötelezvény beruházási projekthez kapcsolódóan
2017.07.05-2022.06.09	842	jótállási kötelezvény beruházási projekthez kapcsolódóan
2018.02.08-2023.01.05	6 173	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2017.12.07-2023.01.20	8 026	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2018.06.15-2023.05.18	660	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2021.12.21-2023.11.30	322 395	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2021.03.24-2024.04.12	5 524	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
2020.10.21-2025.08.31	2 068	kapott bankgarancia beruházási projekthez kapcsolódóan
Kapott garanciák	348 760	

Új projektek, szerződések közbeszerzési eljárásai során a Társaság jótéjesítési vagy előrefizetési garanciát kérhet. Ezek többnyire épületátalakítási projektekhez, kommunikációs, biztonsági infrastruktúra, illetve rendszerek beruházási vagy átalakítási projektjeihez köthetők.

Ezek lejárata a szerződés hosszától függően változik; a garancia érvénye kitarthat a szerződés teljes időtartamának végéig. Az ilyen címen kapott garanciák 2021. december 31-i értéke összesen 348.760 ezer HUF, ebből a 322.395 ezer HUF a Moduláris Integrált Remote Torony (mí TWR) rendszer beszerzéséhez kapott garancia (2020-ban 40.895 ezer HUF).

19. Tőke kockázat kezelése

A HungaroControl célja a tőkeszerkezet menedzselésével, hogy megőrizze a folyamatos működés képességét, hogy biztosítsa kötelezettségeinek teljesítését partnereivel szemben, valamint, hogy az üzleti fejlődést megalapozza. A Társaság tevékenységét saját tőkéből finanszírozza. Bár a likviditási kockázat kezelése miatt a társaság rendelkezik hitellel, annak lehívására 2021-ben nem kerül sor.

A tőkestruktúráját a Társaság folyamatosan ellenőrzi, hogy megfeleljen a Magyarországon érvényben lévő törvények és egyéb szabályozások követelményeinek, mely a jegyzett tőke és saját tőke bizonyos százalékarányának meglétét írja elő. A törvények által előírt követelményeknek a Társaság megfelel.

20. Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás fordulónapja utáni lényeges események

1) Likviditási helyzet

A HungaroControl Zrt. működését 2021-ben stabil likviditási helyzet jellemezte. A bevételek döntő mértékben a léginavigációs szolgáltatásból származtak. A 2020 elején kitört koronavírus-járvány és a korlátozó intézkedések következtében visszaesett forgalom azonban mind az átrepülő, mind a terminál üzletágban igen jelentősen csökkentette a (még 2019 végén beadott teljesítménytervben meghatározott egységdíjakon alapuló) bevételeket. A Társaság rendelkezésére álló (az Irányítói Életpálya Modellben vállalt egyes kötelezettségek fedezetére eszközölt befektetések nélkül számított) szabad pénzeszköz- és befektetésállománya 2021 során összességében 10,3 milliárd Ft-tal, 17,1 milliárd Ft-ról 6,8 milliárd Ft-ra csökkent.

A 2020. novembertől hatályos 1627/2020 EU végrehajtási rendelet a teljesítmény-rendszer a világjárvány miatti módosításáról alapvetően kedvező fordulatot jelent: a jogszabálmódosítás lényegileg garantálja a költségek megtérítését. Így a 2020-2021. évi bevételek elmaradása elsősorban (átmeneti) likviditási és nem fenntarthatósági/eredményességi problémának tekinthető. A likviditási helyzet megoldására a Társaság 2021. januárjában összesen 10 milliárd forint értékben két éves folyószámlahitelkeretet nyitott, majd 2021 őszén hiteltendert írt ki, amelynek eredményeként 2022 januárjában két kereskedelmi bankkal, összesen 17,5 milliárd forint keretösszegű, 2025 végén lejáró, túlnyomórészt fix kamatozású, rulírozó forgóeszközhitelkeret szerződéseket kötött.

Továbbá 2022. januártól már a 2021. októberben benyújtott új teljesítménytervben szereplő, a 2020-2021. évinél jóval magasabb egységdíjakon kerülnek számlázásra a léginavigációs szolgáltatásból származó bevételek, ami biztosítja, hogy a működési költségekkel összhangban realizálhasson a Társaság bevételt, ami a likviditás alakulására kedvező hatást gyakorol.

2) Jogszabályi környezet alakulása

A 2021. évi beszámoló összeállítása tekintetében lényeges fejlemény, hogy a 2022 március 22-i Single Sky Committee ülésén az Európai Bizottság a felülvizsgált magyar teljesítményterv javaslatot elfogadásra javasolta és ezzel összhangban a magyar teljesítményterv uniós célokkal való konzisztenciájáról 2022. április 13-án határozatot hozott. Bár e tény a Pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatás készítési időpontját követően vált ismertté, de vitathatatlanná teszi azt a feltételezést, amire a 2021. évi beszámoló összeállítása során a Társaság a bevételi számait építette.

3) Az orosz-ukrán konfliktus hatása a Társaság gazdálkodására

A 2022. február 24-én kitört orosz-ukrán konfliktusnak közvetlen hatása van a Társaság forgalmára, ezáltal a bevétel alakulására. A forgalmi változás több különböző irányú hatás egyenlege: a február 24-i légtérzárak miatt kiestek az ukrán, moldáv, belorusz desztinációkra/ról járó gépek után felszámított irányítási bevételek. Másrészt forgalom növelő hatása is van, mert az Észak-Európába és Lengyelországba tartó járatok Magyarország keleti területei felett kerülnek ki Ukrajnát. Február 26/27-től az EU-s országok (majd az USA és Kanada) kitiltották az orosz légitársaságok gépeit az Európa légteréből, erre válaszul Oroszország is tiltást jelentett be. A tiltások hatására az EU-orosz viszonylatokat törölték, így ezek forgalma kiesik, másrészt viszont a nem-EU-orosz viszonylatok forgalma megnőtt (pl. a török, illetve szerb légitársaságok közvetítőként léptek be a piacra), illetve a szibériai átrepülés letiltása

miatt egyes nyugat-európai (főleg brit és észak-európai) légitársaságok kerülni kényszerülnek a távolkeleti járataikkal, gyakran Magyarország felé. Ezek a hatások összességében a 2022. év eddig eltelt időszakára plusz forgalmat jelentenek a magyar légtérben: jelenleg az en-route forgalom növekedése átlagosan 10 százalékponttal magasabb, mint a teljes hálózaté, ami egyértelműen a háborús hatások következménye.

A fentiekben is említett, a Társaság bevétele szempontjából komolyan érintett légitársaságok az orosz, belorusz, ukrán és moldáv cégek. Ezek aránya a 2021-es forgalomban (en-route, terminál, KFOR együtt) 2,2%. 2022. február 24-ét követően az ő forgalmuk kiesik, de ez összességében nem jelent érdemi gazdálkodási kockázatot, mivel a lezárt légtereket Magyarország fölött kerülő többlet forgalom ezek hatását többszörösen ellensúlyozza.

A vevő oldalon a konfliktus kapcsán a háború kitörésére való tekintettel a 2022-es évet érintően a konfliktus eszkalálódásáig merült fel az említett vevők esetében további szolgáltatás nyújtás (a légtérzárak miatt), így a 2022. évi gazdálkodásban ez a jelenlegi adatok alapján mintegy 165 millió forint vevőkövetelés befolyását teszi bizonytalanná, ami teljes mértékben kezelhető a tervezett gazdálkodási keretek között.

Összességében az orosz-ukrán konfliktus a HungaroControl gazdálkodásában a beszámoló készítésékor végzett elemzések alapján nem jelent érdemi negatív pénzügyi kockázatot.

A Társaság 2021. évi nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS) szerint elkészített pénzügyi kimutatásait a vezérigazgató határozatának értelmében 2022. július 19-én jóváhagyta.

Budapest, 2022. július 19.

Vezérigazgató